

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1954

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Του, υπό την Ύψηλην Προστασίαν τῆς Α.Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ καὶ τὴν ἐπίτιμον
Προεδρείαν τῆς Α.Μ. τῆς ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941

Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 9ον

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1954

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 4

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μακένζυ Κίγκ 1 (πρώην Λυκαδηττοῦ) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 613-571

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α.Ν. 1092

Διεύθυνσις Περιοδικού: ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Α. Σγουροῦ 2

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α.Ε., Ἱερὰ Ὁδὸς 61

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 1.500 — Ἐτησίᾳ συνδρομὴ ἔσωτ. Δρχ. 12.000, ἔξωτ. 10 σελλίνια ἢ 2 δολλάρια
Συνδρομαὶ καὶ ἀντίτιμον περιοδικοῦ νὰ στέλλωνται μὲ ταχυδρομικὴ ἢ τραπεζικὴ ἐπιταγὴ ἀπὸ σὺντάκτη.

«Ἑλληνικὸν Ἑρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος», δδὸς Μακένζυ Κίγκ 1, Ἀθήνας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Εὐχαὶ Ὑπουργοῦ Παιδείας β) Πρωτοχρονιά (ποίημα) ὑπὸ Κ. Παλαμά	1	Message of the Minister of Education. b) New Year's day (poem), by K. Palamas.....	1
Δωριεῖς, ὑπὸ Γ. Κουρμούλη	2	Dorians, by G. Kourmoulis.....	2
Ἀνθοῦσα, ὑπὸ Ε. Φωτιάδου	3	Anthoussa, by E. Photiades	3
Συμβουλαὶ διὰ τὸ βρέφος, ὑπὸ Σπ. Μπαρτσόκα	4	Infantile hygiene, by Sp. Bartsocas	4
Πολιομυελίτις, ὑπὸ Σπ. Δοξιάδη. β) Ἡ φιλία ὑπὸ Α. Σ. Α.	5	Infantile Paralysis, by Sp. Doxiades, b) Friendship by A.S.A.	5
Ἡ ἐξερεύνησις τῶν Ἠπειρώων, ὑπὸ Ν. Δημητροκάλλη. β) Ὁ χιονιάς, ὑπὸ Τ. Ἀγρα	6	The Exploration of Continents-Asia, by N. Demotrocalis, b) The freezing wind (poem) by T. Agras	6
Ζάππειον, ὑπὸ Μ. Νικολαΐδη. β) Παγωνιά, (ποίημα) ὑπὸ Σ. Κωτσαρίδη	7—8	Zapion, by M. Nicolaides, b) Frost (poem) by K. Kotsarides	7—8
Ὁ Μαθητὴς τοῦ ρήτορος Λιδανίου, ὑπὸ Κ. Παπαπαναγιώτου	9	Libanius' student, by K. Papapanagiotou....	9
Πρώτες βοήθειες, Αἱμορραγία	10	First-aid: Bleeding	10
Πρωτοχρονιά τοῦ Παντελάκη, ὑπὸ Β.	11	Pantelakis' New Year's day, by B.	11
Φωτογραφίαι δράσεως	12—13	Activity in pictures.....	12—13
Τὰ δάση μας, ὑπὸ Π. Γρίσπου. β) Ἡ φωνὴ τοῦ δένδρου, ὑπὸ Στ. Σπεράντζα	14	Our forests by P. Grispos, b) The voice of the tree, by St. Sperantza	14
Καστοριά, ὑπὸ Π. Καλονάρου	15	Castoria, by P. Kalonaros	15
Πῶς νὰ γράφετε	16	How to write.....	16
Ἀθλητικὴ ζωὴ, ὑπὸ Σπ. Ἀβλωνίτη. β) Μεγάλαις φυσιογνωμίαις	17	Athletic life: Bicycling, by Sp. Avlonitis, b) Great figures	17
Τὸ φεγγάρι τοῦ Γενάρη, ὑπὸ Π. Γρίσπου.....	18	New Year's moon, by P. Grispos.....	18
Ἐργαλεῖα τοῦ Σχολικοῦ κήπου, ὑπὸ Κ. Ζευγὰ	19	School garden, by K. Zevgas	19
Ὁ μποναμάς τῆς μαμᾶς, ὑπὸ Μ. Σταματέλλου	20	Mother's new year's gift, by M. Stamatelos	20
Κίνησις Ε. Ε. Σ. Ν.	21	G.J.R.C. movement	21
Μαθητικὴ Συνεργασία	22—24	Pup is contribution.....	22—24
Τὰ κατορθώματα τοῦ Λελέ. Ἡ Βασιλόπηττα, ὑπὸ ΑΝ. ΒΩ	25	Lele's deeds, by AN. VO.....	25
Ἐξώφυλλο: Ὁ παππούς καὶ τὸ ἐγγόνι, τοῦ Γ. Ἰακωβίδη.		Front cover: The grand father and the grandson, picture by G. Iakovides	
Ἐσωτερικὴ ἐξώφυλλο: Χειμῶνας (ποίημα) ὑπὸ Σ. Σκίπη		Inside front cover: Winter (poem), by S. Skipis	
Ὁπισθόφυλλον: Πρωτοχρονιά. Ποίησις Λάκη Παπαδήμα. Μουσικὴ Ἀλ. Παναγιωτοπούλου.		Back cover: New Year's day. Verses by L. Papadima. Music by Al. Panagiotopoulos.	

Σ. ΣΚΙΠΗ

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Στὰ δέντρα, ἀγέρα, ποῦσμιγαν καὶ φύλαγαν κρυμμένο
τοῦ δάσους τὸ Θεό,
Μ' ἀνοιξες πόρτες νὰ περνῶ καὶ δρόμους νὰ διαβαίνω
Στὸν ἅγιό του ναό.
Σ' ἀκούω νὰ τρέχης τὶς νυχτιές στ' ἄτι σου καβαλ-
Κάτω ἀπὸ τὰ κλαδιά, (λάρης
Σ' ἀκούω στὸ μύλο νὰ ζητᾷς μιὰ λέξη νὰ τοῦ πάρης
Ἀπ' τὴ νεκρὴ καρδιά.

Κ' ἂν καβαλλάρη κουραστῆς δένεις στὸ δένδρο τ' ἄτι
Κ' ἀποκοιμίσαι πιά,
Τότε ὅσα δὲ μπορεῖς νὰ πῆς —κραυγὴ θυμοῦς γιο-
Τ' ἀκούω στὴ σιγαλιά. (μάτη—
Ἀκούω αὐτὴ τὴ σιγαλιά, τὸ φύλλο, ποὺ πεθαίνει
Τοῦ ἐντόμου τὴ βοή.
Κι ἀκόμ' ἀκούω τὴν Ἀνοιξὴ βαθιά στὴ γῆς νὰ ὑ-
Ἀνθοῦς γιὰ τὴ ζαή... (φαίνει

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Κ. Κ. ΚΑΛΛΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΑΣ

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ Νέου Ἑτους εὐχομαι εἰς ὅλους σας, ἀγαπητοὶ Ἑρυ-
θροσταυρίται, καθὼς καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας σας νὰ εἶναι τὸ νέον ἔτος χαρού-
μενο καὶ πλήρες ἡθικῶν ἱκανοποιήσεων καὶ θετικῶν πραγματοποιήσεων.

Νὰ συνεχίσετε τὴν ὁραίαν σας προσπάθειαν, τὴν ὁποίαν διαπνέουν εὐγενῆ
αἰσθήματα καὶ ἀληθινὸς ἀνθρωπισμὸς· νὰ γνωρίζετε δὲ ὅτι εἴμεθα πάντοτε κοντὰ
σας πρόθυμοι νὰ σᾶς προσφέρωμεν τὴν στοργὴν καὶ τὴν πείραν, ἀλλὰ συγχρόνως
καὶ νὰ ἀντλήσωμεν ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν σας.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὀπλιζόμενοι μὲ νοῦν φωτισμένον, φρόνημα ἐθνικόν, ἥθος
χριστιανικόν, πίστιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν ἐργασίαν θὰ κατα-
κτῆσετε τὸ μέλλον.

Ἀθῆναι 30-12-1953

Κωνσταντῆς Παλάμα

Ὑπουργὸς Ἑθν. Παιδείας
καὶ Θεραπευμάτων

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Πρωτοχρονιά. Γλυκὸ κρασί. Στραγγίστε το μέσ' στὸ ποτήρι

Λιβάνι ὑψώστε τὴν εὐχὴ μὲ τῆς καρδιάς τὸ θυμιατήρι

Γλυκόπιτο κρασί γιὰ σᾶς ὅλη ἡ χρονιά καὶ πανηγύρι!

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος ἀμιλῶν πρὸς τὰ μέλη τοῦ Ε.Ε.Σ. κατὰ τὴν Γεν. αὐτῶν Συνέλευσιν τῆς 19-11-53. Πρὸ τοῦ βήματος, εἰς τὸ μέσον, ὁ ὑπεραιωνόβιος κ. Ι. Ἀθανασάκης Ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ., καὶ δεξιὰ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς αὐτοῦ κ. Γ. Μίνδλερ.

In the photo the President GRC Mr. C. Georgacopoulos speaking at the General Assembly of Seniors on Nov. 19th 1953, Infront of him Mr. J. Athanasaki, honorary President GRC and Mr G. Mindler, Gen. Secretary GRC, (right).

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧ. ΤΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1. Τμήμα
ΗΜΕΡΟΜ. 16-8-85
ΑΡΙΘ. 36199

ΔΩΡΙΕΙΣ

Γ. Ι. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ, Καθηγητού του Πανεπιστημίου 'Αθηνών

Αιώνες πολλούς μετά την εγκατάστασιν των 'Ιωνών και των 'Αχαιών ήλθαν εις την νοτίαν 'Ελλάδα οί Δωριείς. Οί αρχαίοι συγγραφείς εν αντιθέσει πρὸς τὰς καθόδους τῶν φυλῶν, αἱ ὁποῖαι προηγήθησαν, γνωρίζουν καὶ τονίζουν τὴν καθόδον αὐτῶν τῶν Δωριέων.

Ἡ ἱστορικὴ μνήμη τοῦ 'Εθνους λοιπὸν διεφύλαξε τὸ γεγονός τῆς εγκαταστάσεως εἰς τὴν χώραν τῆς δυναμικωτέρας ἐκ τῶν φυλῶν. Τὸ χρονικὸν διάστημα, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς καθόδου μέχρι τῶν ἱστορικῶν χρόνων, δὲν ἦτο πολὺ μεγάλο. Τὸ γεγονός καθ' ἑαυτὸ ἦτο ἀπὸ τὰ συγκλονιστικώτερα ἐξ ὧν ἐγνώρισεν ποτὲ ὁ τόπος αὐτὸς καὶ ἀπὸ τὰ μᾶλλον ἀποφασιστικὰ διὰ τὴν μετέπειτα τύχην του. 'Ητο συνεπὲς φυσικὸν νὰ διατηρηθῇ ἔντονον εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀμνήσεις καὶ νὰ φθάσῃ ἔστω καὶ κάπως συγκεχυμένον καὶ μυθοποιημένον, μέχρι τῶν χρόνων κατὰ τοὺς ὁποίους ἤρχισε νὰ γράφεται ἡ 'Ελληνικὴ ἱστορία.

Ἡμεῖς σήμερον ἔχομεν τὴν δύναμιν νὰ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὸ γεγονός τῆς καθόδου τὴν ἀχλὺν τοῦ μύθου καὶ νὰ ἴδωμεν με καθαρότητα κρίσεως, πότε περίπου ἔλαβε χώρα καὶ πῶς περίπου διεδραματίσθη. Εἰς τὴν διάθεσιν μας ἔχομεν τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν, τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα καὶ τὰ γλωσσολογικὰ δεδομένα.

Φαίνεται ὅτι οἱ Δωριεῖς δὲν ἐβράδυναν νὰ ἀκολουθήσουν τὰ πρὸς νότον ἵχνη τῶν προηγμένων 'Αχαιῶν. Φύσει συντηρητικοὶ ὅμως, ἔμειναν ἐπὶ μακρὸν προσκεκολλημένοι εἰς τοὺς πατροπαράδοτους τρόπους ζωῆς. 'Επὶ πολλοὺς αἰῶνας παρέμειναν

εἰς τὴν 'Ηπειρον, ὅπου ἐσταμάτησαν κατὰ τὴν καθόδον ἀπὸ βορρᾶς. 'Εκεῖ ἐξήσαν ἀπομακρυσμένοι καὶ ξένοι πρὸς τὰς προόδους, τὰς ὁποῖας ἐν τῷ μεταξύ ἐπετέλουν οἱ νοτιώτερον αὐτῶν εγκατεστημένοι 'Αχαιοὶ καὶ 'Ιῶνες.

Ἡ καθόδος τῶν Δωριέων πρὸς νότον τοποθετεῖται περὶ τὸ 1100 π.Χ. Κάποιος σοβαρὸς λόγος, ὁ ὁποῖος ὅμως μᾶς διαφεύγει, τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ εγκαταλείψουν τὰς ποιμενικὰς τῶν ἐγκαταστάσεις εἰς τὴν 'Ηπειρον καὶ νὰ σαρώσουν ταχέως ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον δόλοκληρον τὴν ἡπειρωτικὴν 'Ελλάδα. 'Εν τμήμα ἀπὸ αὐτοὺς μάλιστα ἐπλευσεν ἐνωρίς εἰς Κρήτην. Ὁ πρόδρομος αὐτὸς τῆς φυλῆς εγκατεστάθη εἰς τὴν νήσον, πρὶν ἢ φθάσουν οἱ λοιποὶ Δωριεῖς εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Ἡ εἰς τὴν ἡπειρωτικὴν 'Ελλάδα καθόδος καὶ ἐξάπλωσις τῶν Δωριέων, ἐπετεύχθη περίπου ὡς ἀκολούθως:

Οἱ κατ' εὐθείαν πρὸς νότον τραπέντες Δωριεῖς κατέλαβον δόλοκληρον τὴν Στερεὰν 'Ελλάδα καὶ διὰ τοῦ Κρινθιακοῦ διεπεραιώθησαν εἰς Πελοπόννησον, καταλύσαντες ἀπανταχοῦ τὰς ἰσχυρὰς 'Αχαικὰς ἡγεμονίας. Ἡ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν καθόδος ὑπῆρξεν ὁρμητικὴ καὶ ἀσυγκράτητος, ἢ δ' ἐπιτυχία ὁλοσχερῆς.

Οὐδεμία δύναμις κατέστη ἱκανὴ νὰ συγκρατήσῃ τὸ πολεμοχαρὲς Δωρικὸν φύλον, τὸ ὁποῖον κατήρχετο μετὰ τὴν σειρὰν του διὰ νὰ θέσῃ ἐπὶ αἰῶνας τὴν σφραγίδα του εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἀναπτυσσομένου νεαροῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἀπέκαλεῖτο τότε ἀκόμη 'Ελληνικός.

'Υποστηρίζεται ὅτι τὸ ὄνομα Δωριεῖς εἶναι συγκεκριμένος τύπος τοῦ δορίμαχοι, τὸ ὁποῖον δηλοῖ τοὺς μαχομένους διὰ τοῦ δόρατος. Ὀνομάσθησαν δὲ οἱ Δωριεῖς οὕτω, διότι πρῶτον αὐτοὶ ἐφεύρον καὶ ἐχρησιμοποίησαν ὡς πολεμικὸν ὄπλον τὸ δόρυ.

'Αν αὐτὸ ἀληθεύῃ, οἱ Δωριεῖς διὰ τοῦ νέου ὅπλου ἀνέτρεψαν τὴν μέχρι τότε πολεμικὴν τέχνην καὶ ἀπέκτησαν ἀκαταμάχητον ὑπεροπλίαν ἐναντὶ τοῦ ἀντιπάλου τῶν. 'Ισως αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἀνακόψῃ τὴν καθόδον τῶν.

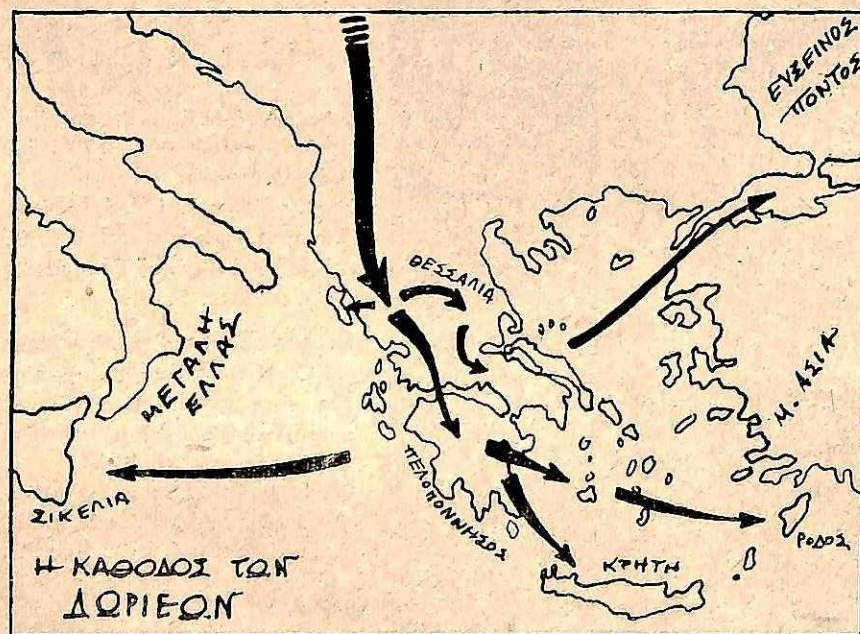
'Αλλὸ τμήμα τῶν Δωριέων, ὁρμηθέν ἀπὸ τῆς Θεσπρωτίας, ἐτοάπη πρὸς ἀνατολὰς καὶ διὰ τῶν αὐχένων τῆς Πίνδου ἐξεχύθη πρὸς τὴν πεδιάδα τοῦ Πηνειοῦ. Οἱ Δωριεῖς αὐτοὶ ἐκαλοῦντο Θεσσαλοί, ἐπέπρωτο δὲ νὰ δώσουν τὸ ὄνομα τῶν εἰς τὴν χώραν. Ἡ Θεσσαλία δηλαδὴ ὀφείλει τὸ ὄνομα τῆς εἰς τοὺς παλαιούς ἐκείνους Δωριεῖς ἐπιδρομείς.

Οἱ Θεσσαλοὶ ἐξεδίωξαν ἀπὸ τὰς κοιτίδας τῶν τοὺς 'Αχαιοὺς Αἰολεῖς, οἱ ὁποῖοι κατεῖχον τὴν ἐνδοχώραν τῆς πεδιάδος τοῦ Πηνειοῦ, εἰς τὰς ἀνατολικὰς ὑπορείας τῆς Πίνδου. Οἱ 'Αχαιοὶ ἀπεσύρθησαν ἀνατολικώτερον, κατάρθωσαν δὲ νὰ συγκρατηθοῦν εἰς τὴν Πελασγιώτιδα, περὶ τὴν Λάρισαν.

'Απὸ τὴν Θεσσαλίαν, Δωριεῖς ἀνάμεικτοι μετὰ 'Αχαιοὺς ἤλθον καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν Βοιωτίαν. Ἡ χώρα ὀνομάσθη Βοιωτία ἐξ αἰτίας τῶν Δωριέων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν Βοιωτοί, δηλαδὴ προήρχοντο ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ Βοίου ὄρους τῆς Μολοσσίδος τῆς 'Ηπείρου. Τὸ ὄνομα δηλαδὴ διδάσκει, ὅτι τὸ Δωρικὸν στοιχεῖον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Βοιωτίας, προήρχετο ἀπὸ τὴν 'Ηπειρον.

Μόλις ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν ἡπειρωτικὴν 'Ελλάδα οἱ Δωριεῖς ἤρχισαν νὰ ἐκπέμπουν ἀποικίας πρὸς πολλὰς κατευθύνσεις. Καὶ πρῶτον ἐξηπλώθησαν εἰς τὰς νοτίους κυκλάδας Θήραν, Μήλον, Ἀνάφην. Ἡ Θήρα πάλιν ἱδρύσεν τὴν μεγάλην ἀποικίαν τῆς Κυρήνης. 'Απὸ τὸ 'Αργεῖον ἤλθον οἱ Δωριεῖς εἰς τὴν Ρόδον, ὅπου ἱδρύσαν τὰς πόλεις Λίνδον, 'Ικλυσὸν καὶ Κάμειρον. Οἱ Κορίνθιοι ἱδρύσαν πολλὰς ἀποικίας πρὸς δυσμὰς, μεταξύ τῶν ὁποίων ἡ Κέρκυρα καὶ αἱ Συρακοῦσαι τῆς Σικελίας. Οἱ Μεγαρεῖς ἐξέπεμψαν ἀποικίας καὶ εἰς τὴν Σικελίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὸν Βόσπορον, τὸ Βυζάντιον καὶ τὴν Χαλκηδόνα καὶ τὸν Εὐξείνιον Πόντον. Τῶν Δωριέων τῆς Σπάρτης τέλος ἀποικία ἦτο ὁ Τάρας εἰς τὴν Μεγάλῃν 'Ελλάδα, δηλαδὴ τὴν Κάτω Ἰταλίαν.

Ἡ καθόδος καὶ ἐγκατάστασις (Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 18)

Η ΑΝΘΟΥΣΑ

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

τὰς ὑπῆρξε καὶ ἡ 'Ανθούσα, κόρη τοῦ μεγάλου αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Ε' (718-775 μ.χ.) καὶ τῆς μεγάλης ἐπίσης αυτοκρατορίδας Εἰρήνης. Πότε ἀκριβῶς ἐγεννήθη, πῶς ἐξήσε, πότε ἀπέθανεν, - ἀγνωστον. 'Ητο ὥρασις; Εἶχεν ἀδικηθῇ ἀπὸ τὴν φύσιν; Κανεὶς ἱστορικὸς ἢ χρονγράφος δὲν κατεδέχθη νὰ μᾶς πληροφορήσῃ. Μυστήριον σκεπάζει τὴν ζωὴν τῆς. Εἰς τὸν ἐκθαμβωτικὸν ὀρίζοντα τῆς Βυζαντινῆς αὐλῆς ἐπέρασεν ὡς μικρὸς διάττων ἀστήρ. 'Αλλ' ἂν ἀπὸ τὰς ὀλίγας γραμμὰς, ποὺ ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὴν ἡ ἱστορία, θελήσωμεν νὰ ἀναδημιουργήσωμεν τὴν ζωὴν τῆς, θὰ ἐμφανισθῇ ἀκόμη συμπαθεστέρα ἢ μικρὰ βασιλοῦσαι.

'Εν πρώτοις εἶχε χαριτωμένον, δροσερὸν ὄνομα, ποὺ τὴν διακρίνει ἀπὸ τὴν ἀτελείωτον μονοτονίαν τῶν γυναικείων ὀνομάτων τῆς αὐλῆς καὶ τῆς ἀριστοκρατίας τῶν χρόνων ἐκείνων. 'Επὶ αἰῶνας αἱ αυτοκράτειραι τοῦ Βυζαντίου φέρουν σχεδὸν τὰ ὀνόματα: Εἰρήνη, Ζωή, Εὐδοκία, Θεοδώρα. Καὶ ὅπως εἶναι φυσικόν, αἱ ἀνώτεραι τάξεις ἀκολουθοῦν τὸ παράδειγμα τῆς αὐλῆς. 'Αλλ' εἰς τὴν μονότονον αὐτὴν συναυλίαν ἡ κόρη τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς Εἰρήνης θὰ εἶναι μία ἀπὸ τὰς ὀλίγας ἐξαιρέσεις: θὰ ὀνομασθῇ 'Ανθούσα.

'Αλλ' ἡ βασιλοῦσα δὲν θέλει νὰ ὑπανδρευθῇ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς τῆς θὰ μεταχειρισθῇ τὴν περιουσίαν τῆς διὰ νὰ κτίσῃ μονα-

στήριον, νὰ ἀπελευθερώσῃ αἰχμαλώτους, νὰ βοηθήσῃ πτωχοὺς. Δὲν ἠρέσθη εἰς αὐτὰ. 'Εκτίσεν ὀρφανοτροφεῖον, ὅπου συνεκέντρωσεν ὀρφανά καὶ ἐγκαταλελειμμένα παιδιά. Πρακτικώτερα μάλιστα ἀπὸ πολλοὺς σημερινοὺς φιλανθρώπους δὲν ἐπερίμενε νὰ ἀποθάνῃ καὶ νὰ ἱδρῇ τὸ ὀρφανοτροφεῖον τοῦτο διὰ τῆς διαθήκης: Τὸ ἱδρύσει ζῶσα καὶ τὸ διηύθυνε ἡ ἴδια. Τέλος ἐφόρεσε τὸ ράσον. Τίποτε πλέον δὲν γνωρίζομεν περὶ αὐτῆς.

'Αλλ' ἡ 'Ανθούσα δὲν εἶναι τὸ μόνον παράδειγμα Βυζαντινῆς πριγκιπίσσης μετὰ τὴν τρυφεράν αὐτὴν καὶ χριστιανικὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν πληθύν. Πολυάριθμα εἶναι τὰ ὀνόματα τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, ποὺ ἀφωσιώθησαν εἰς ἔργα φιλανθρωπίας καὶ ἐτερμάτισαν ἔπειτα τὴν ζωὴν τῶν εἰς μοναστήρια. 'Αναφέρονται προχείρως μίαν ἀδελφὴν τοῦ αὐτοκράτορος Θεοφίλου, τὴν Μαρίαν, ἡ ὁποία ὀνομάσθη ἀπὸ τὸν λαὸν Καλομαρία διὰ τὴν μεγάλην φιλανθρωπικὴν τῆς δράσιν. 'Αλλῃ ἀδελφῇ τοῦ Θεοφίλου ἐπίσης, ὅταν ἐγήρευσεν, δὲν ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς δεῦτερον γάμον: Καὶ τὴν πρῶτην τοῦ μηνὸς ἄφινε τὴν ἐπιδεικτικὴν στολὴν τοῦ Παλατίου καὶ τυλιγμένη εἰς ράσον, μόνη τῆς, χωρὶς συνοδείαν, ἐπήγαγε περὶ εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Χαλκῆς, ἐμεσολάβει πλησίον τοῦ ἀδελφοῦ διὰ νὰ ἀποφυλακίσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρους, παρηγόρει, ἐθεράπευεν, ἐβαλσαμῶνε τὸν ἀνθρώπινον πόνον.

Εἰς τὸ μέγα κεφάλαιον τῆς Βυζαντινῆς φιλανθρωπίας, κρατικῆς καὶ ἰδιωτικῆς, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ὡχρῖα ἡ κρατικὴ καὶ ἰδιωτικὴ πρόνοια τῶν χρόνων μας, αἱ πριγκιπίσσαι τῆς 'Ελληνικῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Μεσαιῶνος κατέχουν μίαν ἀπὸ τὰς πρώτας θέσεις.

'Απὸ τὴν Γεν. Συνελεύειν τοῦ Ε. Ε. Σ.: Εἰς τὴν πρώτην σειρὰν ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ ὁ 'Αντιπρόεδρος Ε. Ε. Σ. κ. Κ. 'Αγαπίτος, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πολυτεχνείου κ. Ραυτόπουλος, ὁ 'Υπ. Παιδείας κ. 'Καρύδης, ὁ Σύμβουλος 'Εφορείας Ε. Ε. Σ. Ν. κ. Ν. Καρυδάκης, ὁ καθηγητὴς κ. Μ. Μακάς, ὁ 'Αντιπρόεδρος Ε. Ε. Σ. κ. Π. Πετρακόπουλος καὶ ὁ Σύμβουλος Ε. Ε. Σ. κ. Κ. 'Αννίνος.

From the general Assembly GRC (from left to right, first row) Mr. C. Agapitos vice president GRC, Prof. Rafopoulos, Mr. Karydis Member of the Educ. Board of the Ministry of Education, Mr. Karydakis member of GRC Committee, Prof. M. Makas, Mr. Petrakopoulos Vice president GRC and Mr. C. Anninos Councilor GRC.

ΥΓΙΕΙΝΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΔΙΑ ΤΟ ΒΡΕΦΟΣ

ΣΠ. ΜΠΑΡΤΣΟΚΑ, Παιδίατρος

Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ ΕΩΣ ΤΟΝ 5ον ΜΗΝΑ

Κάθε μητέρα πρέπει να θηλάζει το βρέφος της τουλάχιστον μέχρι του πέμπτου μηνός. "Ας το θηλάζει έστω και έν μέρει : Καί διότι ή μητρική γαλουχία είναι ή μόνη ένδεδειγμένη και διότι το γυναικείον γάλα υπερέχει του γάλακτος οίουδήποτε ζώου. Είναι ή φυσική τροφή του βρέφους, είναι εύπεπτο, δέν έχει επιβλαβείς ουσίας και μικρόθια και δέν έχει ανάγκην προπαρασκευής.

Η μητέρα έχει καθήκον να θηλάση το παιδί της, ακολουθούσα το παράδειγμα της Θεομήτορος, ή όποια έθήλασε τόν Χριστόν. "Γάλακτι εξέθρεψε, νένυματι τόν τρέφοντα τήν οίκουμένην". Τότε μόνον ή μητέρα θα άποφύγη να θηλάση, άμα πάσχη άπό φυματίωσι, άπό καρδιοπάθεια, άπό νεφρίτιδα ή άπό παθήσεις του νευρικού συστήματος, όποτε θα καταφύγη κατά πρώτον λόγον εις τά βιομηχανοποιητά γάλακτα, και κατόπιν εις τό νωπό γάλα άγγελάδος ή και αίγός. "Η μητέρα, που είναι υγιής και θηλάζει τό παιδί της, πρέπει να άποφύγη τό κάπνισμα και τά σινοπνευματώδη ποτά, πρέπει να διαίταται καλά, όποτε και θα είναι βεβαία, ότι τό παιδί της, άν άρρωστήση, θα άρρωστήση έλαφρά και ότι ή θνητότης των παιδιών, που γαλουχούνται άπό τη μητέρα των είναι μικρά.

Συνήθως τήν πρώτη ήμέρα, που γεννάται τό βρέφος, κοιμάται και δέν θηλάζει. "Αν όμως είναι ανήσυχο και κλαίει, θα του δώσωμε μερικά κουταλάκια βρασμένου νερού ή χαμομηλιού. Τό καλοκαίρι δίδομε συχνότερα και περισσότερα ύγρά για να άποφύγωμε πυρετό άπό τη δίψα.

Από τη δεύτερα ήμέρα θα άρχισή τό βρέφος να θηλάζει. Τις τρεις πρώτες ήμέρες θα θηλάζει κάθε τέσσαρες ώρες, 4 - 5 φορές τήν ήμέρα, πίνοντας άπό τό γάλα, τό πρωτόγαλα, όπως λέγεται, που είναι πολύ θρεπτικό και χωνευτικό. Κατόπιν, όταν πλέον θα έχη έγκατασταθή τό γάλα, θα θηλάζει κανονικάς κάθε τρεις ώρες, άπό τις 6 τό πρωί έως τις 9 τό βράδυ, ήτοι έν 6-8 φορές, πότε άπό τόν ένα μαστό και πότε άπό τόν άλλο, και μέ διάρκειαν κάθε φορά 10-15 λεπτά. Τή νύχτα δέν πρέπει να τρώγη, ώστε και αυτό και ή μητέρα να άναπαύωνται. "Αν τό μικρό κοιμάται και είναι ώρα θηλασμού, πρέπει να τό ξυπνήσωμε. "Υστερα άπό κάθε θηλασμό πρέπει ή τροφή να κρατη ήρθο τό βρέφος εις τό στήθος της έως ότου βγή μέ (έρυγας)

ρέψιμο ό άέρας που κατάπие, - όποτε τό βρέφος δέν αισθάνεται πλέον ένόχλησι και κοιμάται.

Τό γάλα είναι άποκλειστική τροφή του βρέφους μέχρι τέλους του πέμπτου μηνός. Καί τό ποσόν, που πρέπει να παίρνη τό βρέφος είναι τόν πρώτον μήνα 600 γραμμάρια ήμερησίως, 100 δηλαδή γραμμάρια εις κάθε θηλασμό, τόν δεύτερο μήνα 700, τόν τρίτον 800, τόν τέταρτο 840 και τόν πέμπτο 900 ήμερησίως, διαιρούμενα διά του 6 για κάθε θηλασμό. Κατά δε τά μεσοδιαστήματα χορηγούμε 2 - 4 - 8 κουταλάκια χυμού άπό λεμόνι ή πορτοκάλι ή σταφύλι ή τομάτα. Τό καλοκαίρι δίδομε και νερό κατά τά μεσοδιαστήματα.

Τήν εξακρίβωσι της ποσότητας του γάλακτος, που πήρε τό βρέφος εις κάθε θηλασμό τήν κάνομε ζυγίζοντας αυτό πρό και μετά τό θηλασμό.

"Αν ή μητρική γαλουχία έχει άγαθά γενικώς, άποτελέσματα, άριστα άποτελέσματα έχει ή καλή διεξαγωγή της γαλουχίας, όποτε άποφεύγονται και σφάλματα μέ άποτέλεσμα τάς πεπτικές διαταραχάς. "Όταν όμως ή μητέρα δέν ήμπορεί ή δέν πρέπει διά τούς λόγους, που αναφέραμε, να θηλάση τό παιδί της, τότε κατ' ανάγκην αυτό θα τραφή μέ γάλα ζώου. Καί εις μέν τάς πόλεις χρησιμοποιούμε τό συμπυκνωμένο, τό γάλα εις κόνιν, μέ τά όποία έχουμε τά καλλίτερα άποτελέσματα και τό γάλα άγέλαδος παστεριωμένο ή όχι. Εις δε τά χωριά γίνεται μεγάλη χρήση του γάλακτος της αίγός και όλιγώτερον του προβάτου. Τά νωπά αυτά γάλακτα, άφου τά άραιώσωμε μέ νερό και προσθέσωμε άνόλογη ζάχαρη, τά βράζουμε 5 λεπτά και τά δίδομε μέ θηλαστό. "Εδώ όμως χρειάζεται μεγάλη προσοχή. "Η θηλή και τό θηλαστόρο πρέπει να βράζουν πρό του θηλασμού. "Υστερα άπό κάθε θηλασμό τό μέν θηλαστόρο πρέπει να πλυθή καλά μέ βούρτσά, ή δε θηλή, άφου καθαρισθή και γυριστή άνάποδα να διατηρηται μέσα σε καθαρό δοχείο μέχρι της έπομένης χρησιμοποίησεως.

"Αν, τώρα, τό μητρικό γάλα δέν είναι άρκετό, τότε συνιστώμε τη μικτή γαλουχία, τη χορήγησι δηλαδή γυναικείου γάλακτος και συγχρόνως βιομηχανοποιητού ή νωπού γάλακτος άγγελάδος. "Η μικτή αυτή γαλουχία γίνεται κατά δύο τρόπους: "Η λαμβάνει τό βρέφος πρώτα τό γάλα της μητέρας του και εϋ-θύς άμέσως τό ξένο πρός συμπλήρωσιν της άναγκαι-ούσης ποσότητος, ή λαμβάνει έναλλάξ τούς μαστούς και τό ξένο γάλα και εις αριθμόν θηλασμών άνα-λόγως του υπάρχοντος γυναικείου γάλακτος.

Πρωί και βράδυ τακτικά
Πότε μη λησμονής
Πώς πρέπει όπωσδήποτε
Τά δόντια σου να πλένης.

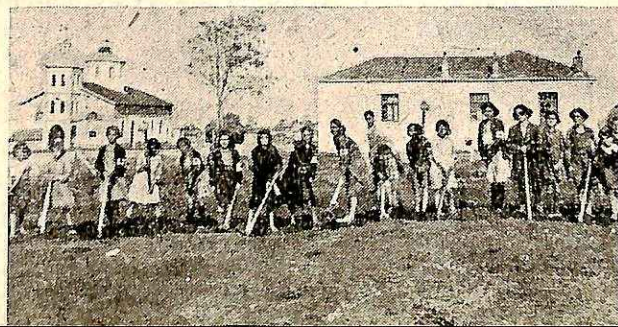

"Ακουσε αυτή τη συμβουλή
και να μου θυμηθής
"Οτι με στόμα καθαρό
Σπανίως θ' άρρωσταίνης!

Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολ. Ραχιάς Α' περ. Βερ-
ροίας εις τόν Σχολικόν κήπον.
Juniors of Elem. School Rahia, Verroea in their
school garden.

Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολ. Λακιάς, Άμυνταίου εις
τόν Σχολικόν κήπον
Juniors of Elem. School Lakia, Macedonia in their
school garden.

ΠΟΛΙΟΜΥΕΛΙΤΙΣ

ΣΠ. ΔΟΞΙΑΔΗ, Υφηγητού του Πανεπιστημίου Άθηνών

"Όλες οι ήτέρες, που έρχονται να μέ δοϋν αυ-
τόν τόν καιρό, έκτός άπό όλες τις άλλες έρωτήσεις
για τά παιδιά τους, μέ ρωτούν μέ μεγάλη άνησυχία
για τήν πολιομυελίτιδα. "Είναι αλήθεια, γιατί μου
ότι υπάρχει επιδημία;" "Τί μπορούμε να κάνωμε;"

"Πώς να προφυλάξωμε τά παιδιά μας;"
"Η αλήθεια είναι ότι ή άρρώστεια αυτή έχει τρομά-
ξει τούς γονείς περισσότερο άπό κάθε άλλη επιδη-
μία για δύο λόγους. Πρώτο γιατί πρός τό παρόν δέν
υπάρχει κανένα άποτελεσματικό προφυλακτικό έμ-
βόλιο ή θεραπευτικό φάρμακο και δεύτερον γιατί τά
επακόλουθα της δηλ. οι παραλύσεις είναι μια τρα-
γική άναπηρία για μικρούς και μεγάλους. Τά τε-
λευταία δύο χρόνια όμως έχουν πολύ προοδεύσει οι
γνώσεις μας για τήν προφύλαξι και τη θεραπεία
αυτής και υπάρχουν πολλές έλπίδες ότι σύντομα θα
παύση να είναι για τη μητέρα ή τρομερός επιόλητης,
που είναι σήμερα.

"Εν τώ μεταξύ δέν σημαίνει ότι πρέπει να κα-
θόμαστε μέ σταυρωμένα τά χέρια περιμένοντας
τούς έπιστήμονες, που εργαζονται αδιάκοπα να νι-
κήσουν τήν άρρώστεια. "Υπάρχουν άρκετά άπλά
μέσα, μέ τά όποια μπορούμε, άν όχι να εξαφανίσωμε,
πάντως να λιγοστέψωμε τό κακό, που κάνει ή άρρώ-
στεια αυτή.

"Η πολιομυελίτις είναι άρρώστεια λοιμώδους δηλ.
οφείλεται σε μικρόθιο ή κάτι παρόμοιο (διηθητό Ιδ-
= πάρα πολύ μικρό μικρόθιο, που δέν φαίνεται ούτε
μέ μικροσκόπιο) και που μπορεί να μεταδοθή άπό
τόν ένα στόν άλλο.

Πώς ακριβώς μεταδίδεται δέν είναι άπόλυτα γνω-
στό, αλλά ένα άπό τά δύο συμβαίνει ή πιθανώτατα
και τά δύο. Δηλ. ή μετάδοσις γίνεται μέ άμεση έπα-
φή, όταν είναι κανείς στο ίδιο δωμάτιο μέ τόν άρρω-
στο ή ό διηθητός "Ιός υπάρχει στήν άκαθαρσία, στο
σάλιο του άρρώστου και άπό κεί μέ τις μύγες ή μέ
άκαθαρτα χέρια ή μέ άλλα άντικείμενα μεταφέρεται
και μόλυνει και άλλους άπ' ευθείας ή μόλυνοντας
διάφορα τρόφιμα.

Είναι φανερό ότι για να περιορίσωμε όσο μπορού-
με τήν εξάπλωσι της άρρώστειας και τη μόλυνσι
και άλλων πρέπει να περιορίσωμε τόν αριθμό αυ-
τών, που έρχονται σε έπαφή μέ κάθε άρρωστο ή υ-
ποπτο ότι έχη τήν άρρώστεια. Μέ άλλα λόγια μόνον
έκείνοι, που περιποιούνται τόν άρρωστο, πρέπει να
πηγαίνουν κοντά του. "Εξ ίσου όμως σοβαρό και εδώ
είναι κάτι, που άφορά όλους μας και που όλοι μας
μπορούμε να φροντίσωμε - είναι και ή μεγάλη προ-
σοχή στήν άτομική καθαριότητα. "Από τόν δεύτερο
πιθανό τρόπο μετάδοσεως καταλαβαίνουμε ότι κάθε
παραλείψις στήν υγιεινή και άτομική καθαριότητα,
δηλ. τό μη πλύσιμο των χεριών, άκάλυπτα τρόφιμα,
πολλές μύγες, άκάθαρτες κουζίνες, βοηθεί τήν εξα-
πλωσι της πολιομυελίτιδος.

Θα ρωτήσετε βέβαια πώς ή έλλειψις καθαριότητος
σε όλους μας, που ούτε άρρωστοι είμαστε ούτε σε
έπαφή μέ άρρωστους έρχόμαστε, μπορεί να συντε-
λέση στή μετάδοσι της άρρώστειας. Αυτό συμβαί-
νει γιατί και μέ τήν πολιομυελίτιδα, όπως και μέ με-
ρικές άλλες μεταδοτικές άρρώστειες, πολλοί μόλυ-
νόμαστε δηλ. έρχόμαστε σε έπαφή μέ τό μικρόθιο,
αλλά λίγοι άρρωστούμε. Καί άπό αυτούς που θα άρ-
ρωστήσουν, άλλοι παθαίνουν παράλυσι μόνιμη, άλλοι
παράλυσι, που περνάει και άλλοι, ίσως οι περισσό-
τεροι, άν και έχουν μόλυνθ ή δέν παρουσιάζουν καμ-
μιάν έκδήλωσι.

Γι' αυτό τό λόγο όλοι μας, που δέν ξέρουμε πότε
είμαστε κοντά στήν αίτία της πολιομυελίτιδος ή ακό-
μη και πότε είναι μέσα μας, πρέπει να τηρούμε μέ
άπόλυτη προσοχή τούς κανόνες της υγιεινής και
της άτομικής καθαριότητος, που είναι γνωστοί σε σάς
σάν "Ευθροσταυρίτες, γιατί έτσι προφυλάσσουμε και
τόν εαυτό μας και όλους γύρω μας.

III II A II A

Δέν μπορεί να χαρακτηρισθή ως φίλια όταν βοη-
θούμε και συμπαραστέκουμε τό φίλο μας μόνο ως ένα
σημείο και έπειτα, όταν άντιληφθούμε πώς θα έκ-
τεθούμε σε όποιαδήποτε ζημία μεγάλη ή μικρή και
μάλιστα πώς κινδυνεύει ή ζωή μας, τόν άφινουμε προ-
δοτικά στή μέση και διπλά άπροσπάτετο άπό τις
συμφορές και τις κακίες, εκεί που ήλπιζε και έλογά-
ριζε στή δική μας ως τό τέλος βοήθεια. Γι' αυτό ό
αληθινός και τίμιος φίλος τη βοήθειά του τήν δίδει
στο φίλο του στο άκέραιο, και, άν χρειασθή, δέν δι-
στάζει να θυσιάση ακόμη και τη ζωή του. Βέβαια έτσι
μέ τήν επέμβασί του ή και μέ τη θυσία του πολλές φο-
ρές κατορθώνει να σώση τό φίλο του, μα πολλές φο-
ρές και αυτή ή θυσία πάει χαμένη—όπως φαίνεται
σε μας— γιατί όχι σπάνια επάνω σ' αυτή τήν προ-
σπάθεια καταστρέφονται και οι δύο μαζί.

"Αλλά τότε και στή μια περίπτωση και στήν άλ-
λη τό υπέροχο παράδειγμα τους μένει σωστό υπόδειγ-
μα αληθινής φιλίας στήν ιστορία της ζωής, όπως τό
γνωρίζουμε άπό μερικούς μεγάλους τύπους φίλων.

Να ξεύρωμε όμως ένα πράγμα, πώς μια τέτοια
φιλία και θυσία εύλογείται άπό τό Θεό και τά άποτε-
λέσματα αυτής είναι θετικά μέ βεβαία εξαφάνισι τών
μοχθηρών ανθρώπων, που έβαλαν ως σκοπόν της ζωής
των να υποστηρίξουν τό κακό. "Ετσι τό δένδρο της φι-
λίας βγαίνει θριαμβευτικό άμα παρέλθ ή κίνδυνος, ό-
πως ό ήλιος, ύστερα άπό τήν τρικυμία.

Αυτή ή αυτοθυσία, που φθάνει μέχρι της υπερ-
τάτης θυσίας, χαρακτηρίζει τήν άνώτερη, τήν ύψιστη
φιλία, γιατί αυτή καθαγιασμένη άπό τόν μεγάλο φί-
λο της Άνθρωπότητος τόν Κύριο "Ιησού Χριστό, ό
όποιος είπε τό άθάνατο «πώς μεγαλύτερη φίλια δέν
μπορεί να έχη κανείς άλλος άπό εκείνον, που δίδει
τη ζωή του για τόν φίλο του».

Πραγματικά δε ό Χριστός, μια φορά, που μας ώνό-
μασε φίλους του και μας έχάρισε τήν άγάπη του, δέν
έδίστασε να υποστή τό μαρτυρικό θάνατο του σταυρού
μόνο και μόνο για να μας σώση μέ τό θάνατό του άπό
τά νύχια της καταστροφής και να μας δείξη τι είναι
ύψιστη φίλια. Τέτοια φίλια αξίζει να φέρη τό όνομά
της και άνώτερο και ωραιότερο πράγμα στόν κόσμο
άπ' αυτήν δέν υπάρχει.

Αυτοθυσία λοιπόν είναι ό υπεροχώτερος καρπός της
φιλίας. Καί αυτή δείχνει τόν αληθινό φίλο και τόν α-
ληθινό άνθρωπο.

Χαρά σ' εκείνους που καλλιεργούν τό δένδρο της
φιλίας ακόμη και μέ θυσία της ζωής τους.

Χαρά σ' εκείνους τούς φίλους, που φυτεύουν στή
ζωή αυτή τέτοια δένδρα, διότι μέ αυτά κάνουν τη ζωή
παράδεισο και τήν καταργούν άπό κόλασι, όπως τήν
χαρακτηρίζουν όσοι υποφέρουν άπό τά δεινά και τούς
έλεινους ανθρώπους.

Α. Σ. Α.

ΕΙ. Σ. Ν. του Πειραματικού Σχολείου Π. Άθηνών μέ δέ-
ματα διά τά σεισμόπληκτα παιδιά Μακρυνηάς

Juniors of Experimental School of Athens University
with parcels for the earthquake stricken pupils of
Macryneia.

Η ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΝ Α'. ΑΣΙΑ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΗΛΛΗ

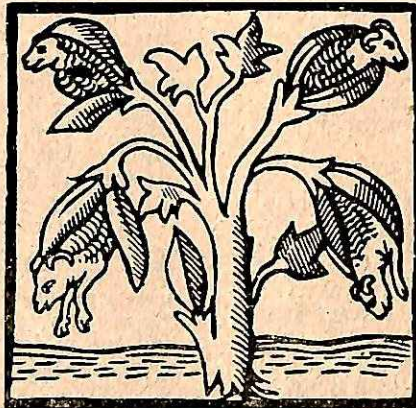
Ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες οἱ σπουδαιότερες ἀνακαλύψεις νέων χωρῶν ἔγιναν ἀπὸ διαφόρους τολμηροὺς θαλασσοπόρους, οἱ ὅποιοι, παρακινούμενοι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἐμπορικοῦ κέρδους, προσπαθοῦσαν νὰ βροῦν νέους ἀγνώστους τόπους, γιὰ νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὸ φυσικὸ πλοῦτο καὶ τὰ προϊόντα τους. Καὶ ἦταν φυσικὸ οἱ ἀνακαλύψεις αὐτὲς νὰ γίνωνται ἀπὸ ναυτικούς, γιὰτὶ ὁ δρόμος τῆς θάλασσας ἦταν τότε πιὸ ἀσφαλὴς καὶ λιγώτερο κοπιαστικός. Τὰ ταξίδια σὲ χώρες ἀγνωστες ἀνάμεσα ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ ἀνῆκαν σὲ ἄλλες φυλὲς καὶ θρησκείες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ ἦταν θάρσσοι καὶ πολλὰς φορὲς ἀνθρωποφάγοι, ἦταν πολὺ πιὸ ἐπικίνδυνα ἀπὸ τὶς τρικυμίες τῆς θάλασσας καὶ τὶς ἐπιθέσεις τῶν πειρατῶν, χωρὶς νὰ λογαριάσωμε τοὺς κόπους ἐνὸς ταξιδιοῦ διὰ ξηρὰς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ποὺ δὲν ὑπῆρχαν οὔτε δρόμοι, οὔτε σιδηρόδρομοι οὔτε ἄλλα μέσα συγκοινωνίας, παρὰ μόνον βοδάμαζες καὶ τὰ μακρυνὰ ταξίδια στὴ στεριά γίνονταν μὲ καραβάνια.

Παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν πρέπει νὰ νομίσωμε πὼς δὲν ἔγιναν καὶ προσπάθειες ἐξερευνησεως τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν διαφόρων χωρῶν καὶ ἡπείρων. Τὸ σπουδαιότερο ἐξερευνητικὸ ταξίδι ἦταν τοῦ Μάρκο Πόλο, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν 13ο αἰῶνα ἐταξίδεψε ἐπὶ πολλὰ χρόνια στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἀσίας, ἀνέλαβε ἀνώτατα ἀξιώματα στὴν Κίνα καί, ὅταν γύρισε στὴν Εὐρώπην, διηγήθηκε τὶς ταξιδιωτικὰς περιπέτειάς του, ποὺ φάνηκαν ἀπίστευτες.

Μετὰ τὸν Μάρκο Πόλο, οἱ σπουδαιότεροι ἐξερευνητὲς ὑπῆρξαν οἱ ἱεραπόστολοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ ἐταξίδεψαν τότε στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἀσίας μὲ σκοπὸ νὰ διδάξουν τὴ Χριστιανικὴ θρησκείαν τοῖς λαοῖς, ποὺ κατοικοῦσαν ἐκεῖ. Πρῶτος τέτοιος ἱεραπόστολος ὑπῆρξε ὁ φραγκισκανὸς καλόγηρος Τζιοβάννι Μόντε—Κορβίνο, τὸν ὁποῖο ἔστειλε στὴν Κίνα ὁ Πάπας κατὰ τὸ 1289. Ὁ καλόγηρος αὐτὸς διέσχισε τὴ Μικρὰ Ἀσίαν καὶ τὴν Περσίαν καὶ ἔφθασε στὶς Ἰνδίες. Σὲ ἕνα γράμμα του δίνει πολὺ ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες γιὰ τὴ χώρα αὐτὴ καὶ τὸ νησί τῆς Κεϋλάνης. Μετὰ 5 χρόνια, τὸ 1294, ἔφθασε στὸ Πεκίνο, ὅπου ἔγινε δεκτὸς μὲ εὐμένεια. Ἡ προσπάθειά του νὰ διαδώσῃ τὴ χριστιανικὴ θρησκείαν τοῖς Κινέζοις πέτυχε καὶ κατὰ τὸ 1305 ἔχτισε μιὰ ἐκκλησίαν καὶ ἕνα μοναστήρι. Κατὰ τὸ θάνατό του, τὸ 1328, ὁ χριστιανισμὸς εἶχε ἀρκετοὺς ὁπαδοὺς στὴν Κίνα.

Κατὰ τὸ 1317 ἄλλος ἱεραπόστολος στάλθηκε στὴν Κίνα, ὁ Ὀντερικ. Οἱ διηγήσεις του συμπληρώνουν τὶς

πληροφορίες, ποὺ δίνει γιὰ τὴ μακρινὴ αὐτὴ χώρα ὁ Μάρκο Πόλο. Ἀναφέρει γιὰ τὴ συνήθειαν, ποὺ εἶχαν οἱ ἀριστοκράτες Κινέζοι νὰ ἀφήνουν τὰ νύχια τους νὰ μεγαλώνουν ὥστε νὰ δειγνοῦσαν περισσότερο, γιὰ νὰ δείξουν ἔτσι ὅτι δὲν ἔκαναν καμμιὰ ἐργασία. Σὲ μερικοὺς μάλιστα, ὅπως μᾶς διηγεῖται, τὸ νύχι τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ χειροῦ γινόταν τόσο μακρὺ, ὥστε μποροῦσε νὰ τυλιχτῇ γύρω ἀπὸ τὸ χέρι. Μᾶς μιλεῖ ἀκόμη γιὰ τὴν κακὴ συνήθειαν, ποὺ εἶχαν οἱ Κινέζοι νὰ παραμορφώνουν τὸ πόδι τῶν κοριτσιῶν, τυλίγοντάς τα μὲ ἐπιδέσμους πολὺ σφιχτοὺς ἀπὸ τὴ μικρὴ τους ἡλικία. Ἀναφέρει ἀκόμα γιὰ τὴ συνήθειαν, ποὺ ἔχουν οἱ Κι-

Εἰκόνα τοῦ δένδρου «ποὺ παράγει ἀρνιά» γιὰ τὸ ὁποῖο μιλεῖ ὁ Κόντι.

νέζοι νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ πουλιά κορμπούρους γιὰ νὰ ψαρεύουν. Τὰ πουλιά αὐτὰ εἶναι ὑδρόβια καὶ οἱ Κινέζοι τὰ ἐξημερώνουν, τὰ τοποθετοῦν μέσα σὲ βάρκες καὶ τὰ ἐγκυμᾶζουν νὰ βουτοῦν στὴ θάλασσα νὰ πιάνουν ψάρια. Ἐνῶς κρῖκος περασμένος στὸ λαϊμὸ ἐμποδίζει τὸ πουλὶ νὰ καταπιῇ τὸ ψάρι, τὸ ὁποῖον, παίρνει ὁ ψαράς.

Οἱ πάπες, βλέποντας πὼς οἱ ἱεραπόστολοι πετύχαιναν στὴν ἀποστολή τους καὶ ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ἀρχίσε νὰ διαδίδεται στὴ μακρινὴ καὶ ἀγνωστὴ σχεδὸν Κίνα, ἀρχισαν νὰ αὐξάνουν τὶς ἱεραποστολές. Τὴν προσπάθειαν ὅμως τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῶν Κινέζων τὴ σταμάτησε ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1368, ὅταν ἀνέβηκε στὸ θρόνον ἡ δυναστεία τῶν Μίγκ. Ἡ εἰσοδος ἐξέων στὴ χώρα ἀπαγορεύτηκε τότε καὶ αὐστηρὲς ποινὲς ὀρίσθηκαν γιὰ τοὺς παραβάτες καὶ ἡ χριστιανικὴ ἐκκλησία παρήκμασε τελείως.

Ἐν τούτοις στὶς Ἰνδίες καὶ στὰ νησιά τῆς Μαλαισίας ἔφθαναν ἔμποροι γιὰ νὰ προμηθεύωνται τὰ πολύ-

τιμα μπαχαρικά. Ἐνας τέτοιος ἔμπορος, ποὺ ἔφθασε ἐκεῖ κατὰ τὶς ἀρχὲς τοῦ 15ου αἰῶνα ἦταν ὁ Βενετὸς Νικολὸ Κόντι. Ὅταν ὕστερα ἀπὸ πολλὰς περιπέτειες ὁ Κόντι γύρισε στὴν Εὐρώπην, ἐδημοσίευσε τὰ παθήματά του σὲ διβλίο. Οἱ πληροφορίες, ποὺ δίνει γιὰ τὰς χώρες, ποὺ ἐγνώρισε—φαίνεται δὲ πὼς ἐπῆγε καὶ στὴν Κίνα—εἶναι ἐνδιαφέρουσες, ἀν καὶ ἀναφέρει καὶ πολλὰς ψευτιές. Εἶναι ὁ πρῶτος, λέει, ποὺ ἐγνώρισε τὸ «ταρτάτικο ἀρνί», ποὺ μεγάλωνε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ καρποῦ ἐνὸς... φυτοῦ, ποὺ ἔμοιαζε μὲ πεπόνι. Ὅταν ἀνοίγε κανεὶς τὸν ὀριμον καρπὸ εὗρισκε τὸ ἀρνὶ τελείως ἀνεπτυγμένο, μὲ μόνην διαφορὰ, ὅτι δὲν εἶχε τρίχωμα.

Εἶχε ἰδεῖ, ἐξακολουθεῖ νὰ διηγῇται, τσόφλια σαλιγκάρων τόσο μεγάλα, ὥστε μποροῦσαν μέσα σ' αὐτὰ νὰ κατοικήσουν πολλοὶ ἄνθρωποι. Καὶ λίγο ἔλειψε, λέει, νὰ φθάσῃ στὸν παράδεισο!

Παρὰ τὶς φανταστικὰς αὐτὰς πληροφορίες, τὸ διβλίο τοῦ Κόντι, εἶχε μεγάλη κυκλοφορίαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Καὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες του τὸν ὠνόμασαν «τὸ μεγαλύτερο ἐξερευνητὴ τῆς ἐποχῆς του, ἄλλοι τὸν μεγαλύτερο... ψεῦτη!

Ὅλες αὐτὲς οἱ προσπάθειες, ποὺ εἶχαν σκοπὸ νὰ ἀποκαταστήσουν τακτικὴ ἐπικοινωνίαν διὰ ξηρὰς μεταξὺ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀπὼ Ἀνατολῆς ἀπέτυχαν. Μόλα ταῦτα οἱ πληροφορίες τῶν ἱεραποστόλων ἔδωσαν πολὺτιμες πληροφορίες στοὺς γεωγράφους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ κυρίως ἐνίσχυσαν τὴν πεποίθησιν, πὼς θὰ ἦταν δυνατό νὰ φθάσῃ κανεὶς στὶς μακρινὰς ἐκεῖνες χώρες διὰ θαλάσσης, πράγμα ποὺ δὲν ἄργησε νὰ πραγματοποιηθῇ λίγα χρόνια ἀργότερα ἀπὸ τοὺς Πορτογάλους.

Τ. ΑΓΡΑ

ΧΙΟΝΙΑΣ

Σώθηκε ὁ ἀγέρας: στὶς σκυφτὲς σκεπὲς κατακαθίζει,
χωνεῦει μὲς στὰ τρισάθια
τὰ τριστράτα χιονίζει.

Σὰν τὸν ζευγὰ, ποὺ τὴν ξανθὴ
βρέχει σπορὰ κι ὀργώνει,
τ' ἀκαρπο χιόνι ἀπλόχερα
σπέρνει ὁ χιονιάς καὶ στρώνει...

Κάπου, ἀπ' τὸ μάκρος, ποὺ θωρεῖ
τὰ μάτι κι ἀποσταίνει,
τὸ σήμαντρο, τὸ χάλκινο
τὸ κλάμμα του σημαίνει...

Πάχνη στὰ φρύδια τῶν βουνῶν.
Στὸν κάμπο, ὀφφανεμένα,
σκόρπια, λιγνὰ ἀργιελιόδεντρα
καὶ ρεῖκια χιονισμένα.

Κ' ἡ ἀμυγδαλίτσα ἡ νιόνυφ
παρακαλεῖ καὶ λέει
ποτάμι νὰ περιχυθοῦν
τοῦ ἡλίου τὰ πλούσια ἑλέη.

ΖΑΠΠΕΙΟΝ

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Τὸ πιὸ ὠραῖο καὶ τὸ πιὸ μαγευτικὸ τοπίο τῶν Ἀθηνῶν—ποὺ θεωρεῖται, κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν, καὶ ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα τοπία τοῦ κόσμου—εἶναι τὸ πάρκο τοῦ Ζαππείου.

Ὅταν σταθῇ κανεὶς σ' ἕνα κεντρικὸ τοῦ σημείου, βρίσκεται τριγυρισμένος ἀπὸ τὴν πιὸ ὁμορφὴ καὶ γοητευτικὴ φύσιν. Δένδρα μεγάλα καὶ μικρὰ—ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες λευκὲς καὶ τὰ ψηλόλιγνα κυπαρίσσια ὡς τὶς μικρὲς φουντωτὲς φοινικίες—πότε ἀραδιασμένα σὲ κανονικὲς δειροστοιχίες, πότε συσπειρωμένα σὲ πυκνὰς καὶ σκιερὰς συστάδες, σκεπάζουν τὴν εὐρύτατη ἑκτασί του καὶ τὶς πιὸ πολυποίκιλες καὶ πιὸ φίνες πράσινες ἀποχρώσεις. Καὶ κάτω τὴν κεντημένην μὲ τέχνην καὶ ἀρμονίαν, σὲ ἀπειροὺς κι αὐτὴν πράσινους χρωματισμούς, πότε μὲ τὴ μορφὴ περιποιημένων πρασιῶν, πότε σὰν ὀρμητικὴν κι ἀνυπόταχτην βλάστησιν, ἡ πλούσια καὶ δροσερὴ χλόη, κατὰστικτὴ καὶ κατὰστικτὴν ἀπὸ πολὺχρωμα λουλούδια.

Ἀντίκρου ὁ καταπράσινος λόφος τοῦ Ἀρδιστοῦ, σοβαρὸς κι ἐπιβλητικὸς, κρατῶντας ἀκόμα μὲ περηφάνειαν τὶς σεπτὲς σκιὰς τῶν δικαστῶν, ποὺ ἔδιναν τὸν ὄρο τῆς εὐσυνειδησίας καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Λίγο πιὸ δεξιὰ, στὸ βάθος, ὁ σεμνὸς λόφος τῶν Μουσῶν, ὅπου οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐλάτρευαν τὶς θεότητες τῆς Ὁμορφίας καὶ τῆς Τέχνης καὶ ὅπου ὁ Φιλόπαππος εἶχε ὑψώσει τὸ μεγαλόπρεπον μνημεῖο, ποῦ, καὶ μὲ τὰ λίγα τώρα ἐρείτιά του, ἀποπνέει ἀκόμα τὴν φιλότεχνην ψυχὴν του.

Ὅμως κάποιες λευκὲς μαρμαρυγές, ποὺ ἐκπέμπονται ἀπὸ δίπλα, προσγειώνουν τὸ θεατὴ στὴ σύγχρονη πραγματικότητά. Καὶ βλέπει μπροστά του ν' ἀναδύεται ἀπὸ τὴν πελώρια ἀγκαλιά, ποὺ σχηματίζουν τὰ ἐνωμένα μπράτσα δυὸ καταπρά-

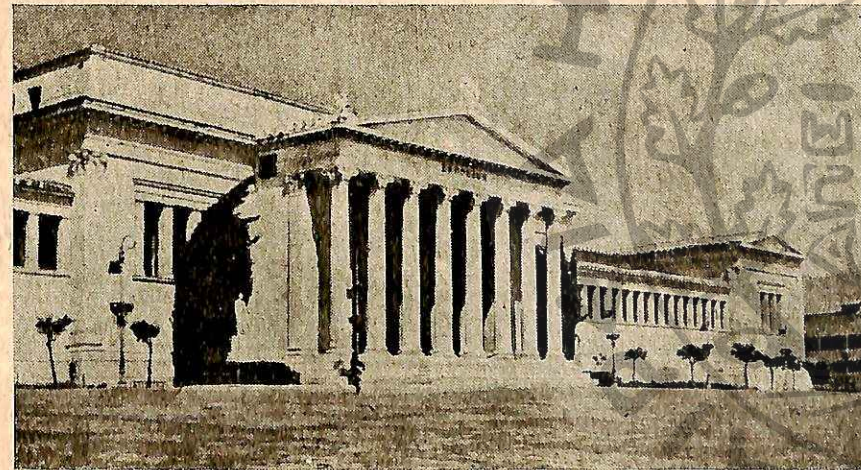
σινῶν λόφων, τὸ κατάλευκο πέταλο τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου.

Καὶ παρακάτω, στὸ βάθος, μακρὰ, σὰν βλέφαρα, ποὺ ἀνοίγο-κλείνουν θαμπωμένα ἀπὸ τὸ ἀντίκρουσμα τῆς ὁμορφίας, ἕνα κομμάτι τοῦ Σαρωνικοῦ, ποὺ φωσφορίζει χαρούμενο...

Μὰ ἕνα κίνημα τοῦ κεφαλιοῦ, μιὰ μικρὴ στροφή στὰ δεξιὰ, καὶ νὰ πάλι ἡ ἔξαρσις, ἡ μεταρσίωσις, ἡ ἀνάβασις στὰ ὕψη. Νὰ τὸ αἶνιο θαῦμα τῆς Ἀκροπόλεως. Φαίνεται προπάντων ἕνα τμήμα τοῦ Παρθενῶνος. Ἀλλὰ ἡ ψυχὴ ἀναστήλων τὶς πεσμένες κολώνες, δολκρόνει τὸν χαλασμένο Ναὸ καὶ γεμίζει ἀπὸ θάμπος καὶ συγκίνησι. Καὶ καθὼς ὁ ἥλιος πᾶει νὰ δύσῃ ἐκείνην τὴ στιγμὴν, χρυσώνει μὲ τὶς ἀπλὲς ἀκτίνες του τὰ ἐξάστια ἐρείπια καὶ ρίχνει ἀνάμεσά τους λευκὰς ἀνταύγειες, ποὺ κινούνται καὶ ζωντανεύουν σὰν πανάρχαιες ὑπάρξεις.

Μὰ ξαφνικὰ ἡ ματιὰ τοῦ θεατοῦ γίνεται μιὰ πελώρια χρυσὴ γέφυρα, ποὺ ἀπὸ τοὺς αἰῶνες τοῦ ἀρχαίου κόσμου τὸν μεταφέρει μεμιάς στοὺς αἰῶνες τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν στὸν Λυκαβηττό, ἀπὸ τὸν ναὸ τοῦ Παρθενῶνος στὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Καὶ ἐνῶ διαλύεται ἀπὸ τὴ μιὰ μέσα στὰ πρῶτα σκοτάδια ἡ σιλουέττα τῆς Ἀκροπόλεως, ἀνάβει ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ μελιχρὸ φῶς τῶν κεριῶν, ποὺ ὀδηγεῖ στὸν ἐσπερινὸ τῆς μικρῆς ἐκκλησίας. Καὶ ἡ ψυχὴ νοιώθει βαθύτατα τὴν συμβολικὴ σύνδεσιν καὶ γεμίζει ἀπὸ χαρὰ καὶ ἔξαρσι, ποῦ, ἀνάμεσα στοὺς δύο λόφους, βλέπει νὰ ξαναζωντανεύῃ ἐκεῖ μπροστά της τὸ μέγα θαῦμα τοῦ συνταυτισμοῦ καὶ τῆς ἐνότητος τῶν δύο πολιτισμῶν, τὸ θαῦμα τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ...

Αὐτὰ κοιτάζει γύρω του καὶ τὰ χαίρεται ὁλόψυχα ὁ ἐπισκέπτης τοῦ Ζαππείου. Καὶ ἂν θελήσῃ νὰ κάμῃ

Τὸ μέγαρον τοῦ Ζαππείου εἰς Ἀθήνας

τὸν περίπατό του μαζί μὲ τὸ πλήθος τῶν Ἀθηναίων, ποὺ γεμίζουν διαρκῶς τὸ Πάρκο καὶ νὰ δῇ τὶς διάφορες ἀπόψεις του, θὰ μείνῃ κατὰπληκτος ἀπὸ τὴν ποικιλίαν τῶν μορφῶν, ποὺ θ' ἀντικρύσῃ. Θὰ χαρῇ τὴν ἀνοιχτόκαρδον πλατεῖαν μὲ τὸν ἤρεμο πλατὺ χώρον, ποὺ κατηφορίζει μπροστὰ της, γεμάτος ἀπὸ ἀρμονικώτατες πράσεις καὶ λουλούδια. Θὰ δροσιστῇ κάτω ἀπὸ τὶς πυκνὰς συστάδες τῶν δένδρων καὶ τῶν θάμνων, ποὺ σκεπάζουν τὸν γύρω χώρον. Θὰ περάσῃ μὲ θαυμασμό δίπλα ἀπὸ τὸν Ἑθνικὸν Κήπον, γιὰ νὰ καμαρώσῃ τὰ πανύψηλα δένδρα, ποὺ ἀπὸ τὶς ἀντικρυστὲς πλευρὰς τῶν δύο πάρκων ἀνταλλάσσουν χαιρετισμούς καὶ κρυφομιλήματα. Καὶ θὰ σταθῇ κάπου ἐκεῖ, γιὰ ν' ἀπολαύσῃ τὸ ὑπέροχον τραγούδι τῶν ἀθηνιῶν.

Ἀλλὰ ὁ περιπατητὴς μας δὲν θὰ ξεχάσῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ μέγαρον τοῦ Ζαππείου, ποὺ ὑψώνεται, ὠραῖο καὶ μεγαλόπρεπον, στὸ κέντρον τοῦ πάρκου. Ξέρει πὼς ὅποτε κι ἂν πάη, θὰ μπορῇ νὰ δῇ μιὰν ἡ περισσότερες καλλιτεχνικὲς ἐκθέσεις, ἀτομικὲς ἢ ὁμαδικές, ἢ ἀκόμα ἂν εἶναι τυχερός, τὴν περιοδικὴν Πανελληνίαν καλλιτεχνικὴν ἐκθεσιν. Μπορεῖ ἐπίσης νὰ ἰδῇ βιομηχανικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐκθέσεις, ποὺ ὀργανώνονται συχνὰ ἐκεῖ.

Πρὶν ὅμως ἀνέβῃ τὰ καλλιμάρμαρα προπύλαια, θὰ σταθῇ μὲ τιμὴν καὶ σεβασμὸν μπροστὰ στὰ ἀγάλματα τῶν δύο μεγάλων ἐθνικῶν εὐεργετῶν ποὺ ἱδρυσαν καὶ ἐπριοκοδότησαν τὸ Ζάππειον. Στὸ βάθρον τοῦ ἐνὸς θὰ διαβάσῃ: «Εὐαγγέλης Ζάππας» καὶ στοῦ ἄλλου «Κωνσταντῖνος Ζάππας». Τίποτε ἄλλο. Οὔτε κοσμητικὰ ἐπιθέτα, οὔτε ὑμνητικὰ ἐπιγράμματα, ὅπως συνήθίζεται. Τὰ ὀνόματα ἀπλῶς. Καὶ γύρω τὸ λευκὸ πλαίσιο τοῦ βάθρου. Ὅτι ἀκριβῶς ἐταίριαζε στὴν ἀπλὴν καὶ λευκὴν ψυχὴν τους. Ὅτι ἐταίριαζε καὶ στὰ αἰσθήματα τοῦ ἔθνους, ποὺ ἔσπασε τὶς δύο ὑπέροχες φυσιογνωμίες τους στὸ αἰῶνιον—ἀπλὸ καὶ λευκὸ ἐπίσης—βάθρον τῆς ψυχῆς του.

Σ' αὐτὸ ὅμως τὸ λευκὸ καὶ ἄγραφο φόντο τοῦ βάθρου ὁ θεατὴς, ποὺ ξέρει τὴ ζωὴν καὶ τὸ ἔργο τῶν δύο μεγάλων εὐεργετῶν, διαβάσει μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του τὶς πιὸ ὠραίες, τὶς πιὸ γενναίες καὶ πιὸ εὐγενεῖς πράξεις, ποῦ, μαζί μὲ μιὰ σπουδαιότατη θετικὴ καὶ πρακτικὴ σημασίαν, συνδυάζουν καὶ ἕνα φωτεινότερο πνευματικὸ περιεχόμενον.

Θυμᾶται τὴ χαρακτηριστικώτατη καὶ θαυμαστὴ συνομιλία, ποὺ εἶχαν κάποτε τὰ δυὸ ἐξαδελφία, ὁ Εὐαγγέλης καὶ ὁ Κωνσταντῖνος, ὅπως τὴν περιγράφει ὁ Γούδας.

«Ἡ Θεία Πρόνοια—εἶπε ὁ Εὐ-

αγγέλης — έχαρισε και στους δυό μας μεγάλον πλούτο, ώστε και ευεργεσίες να μπορούμε να κάνουμε και παιδιά να αναθρέψουμε. Έγώ όμως, που είμαι πια μεγάλος, αντί να πανδρευθώ, θα προσπαθίσω με τον πλούτο μου να ευεργετήσω περισσότερο την Πατρίδα. Άλλα έσύ πρέπει να γίνης οικογενειάρχης, για να διατηρηθή τουλάχιστο το οικογενειακό μας όνομα».

«Τα ίδια αισθήματα έχω και εγώ — αποκρίθηκε ο Κωνσταντίνος — και δεν μπορώ παρά ν' ακολουθήσω τα ίχνη σου. Το όνομα της οικογενείας μας άς το διατηρήσουν στη μνήμη της ανθρωπότητας οι αγαθές μας πράξεις».

Και το διατήρησαν. Οι δυο εξάδελφοι, που είχαν εργασθή σκληρά και γόνιμα στη Ρουμανία και είχαν αποκτήσει μεγάλη περιουσία, την διέθεσαν και οι δυο πρόθυμα και γενναία — και ζώντας και μετὰ θάνατον — για τις πιά «άγαθές» πράξεις. Ίδρυσαν και έσυντήρησαν σχολεία στο χώρο της καταγωγής τους — το Λάμποδο της Ήπειρου — και σε άλλες πόλεις και χωριά της Ήπειρου και της Θεσσαλίας, έκτισαν το περίφημο μέγαρο του Ζαπτείου Παρθεναγωγείου στην Κωνσταντινούπολη και άλλο στην Αδριανούπολη, διέθεσαν σοβαρά ποσά για τις σπουδές πτωχών και φιλομαθών νέων, έκαναν διαρκώς μεγάλες φιλανθρωπικές και εθνικές δωρεές. Τέλος ο πρώτος — ο Εύαγγέλης — είχε συλλάβει το μεγαλεπήβολο σχέδιο της ίδρύσεως μεγάλου εθνικού οργανισμού με το όνομα «Όλύμπια», που θα έφρόντιζε για την άναβίωση των Όλυμπιακών αγώνων και θα ώργάνωνε τακτικές εκθέσεις και εορτές για να παρουσιάζουν και να ένθαρρύνουν τις γεωργικές και βιομηχανικές, καλλιτεχνικές και πνευματικές εκδηλώσεις του Έλληνικού λαού.

Για την πραγματοποίησι του ωραίου και μεγάλου αυτού σχεδίου ο Εύαγγέλης Ζάππας διέθεσε με τη διαθήκη του δόκληρη την περιουσία του. Και ο Κωνσταντίνος πιστός

και εύσυνείδητος εκτελεστής της διαθήκης, άλλα και εξίσου πρόθυμος και γενναίος χορηγός ο ίδιος, διέθεσε από την κοινή πιά περιουσία όλα τα αναγκαία ποσά, για ν' αγοράσθι ο εύρύτατος χώρος, να κτισθι το λαμπρό μέγαρο και να προικοδοτηθι ο οργανισμός με σημαντικά ποσά, που θα τα διαχειριζόταν ειδική Επιτροπή με τον τίτλο «Επιτροπή Όλυμπίων και Κληροδοτημάτων».

Έπειτα από δέκα τέσσερα χρόνια (από το 1874 έως το 1888), που χρειάστηκαν για το κτίσιμο του μεγάρου και τη διαμόρφωσι του πάρκου, έγιναν με την παρουσία και του γέροντος πιά ευεργέτη, τα εγκαίνια του ιδρύματος. Ο Βασιλεύς Γεώργιος Α' τον έχαιρέτησε με λόγους τιμής και ευγνωμοσύνης, και ο Κωνσταντίνος Ζάππας, άπαντώντας με σεμνότητα και μετριοφροσύνη, απέδωσε το έργο στην έμπνευσι και την απόφασι του Εύαγγέλη και έπρόσθεσε: «Περιχαρής και ευέλπιδς παραδίδω το συντελεσθέν έργον εις το Έθνος, εύχόμενος αυτώ τα κράτιστα».

Αυτά θυμάται ο έπισκέπτης με συγκίνησι, κοιτάζοντας τα άγάλμα-

τα των δύο μεγάλων Έλλήνων, που έχαρισαν στο Έθνος το πολύτιμο αυτό ίδρυμα, που με εκθέσεις γεωργικές και βιομηχανικές, με μουσικούς, δραματικούς και ποιητικούς διαγωνισμούς, με καλλιτεχνικές εκθέσεις, με αθλητικούς αγώνες και με ύποτροφίες για γεωργικές και άλλες σπουδές στο έξωωτερικό, είχε γίνει για πολλά χρόνια το κέντρο μιάς μεγάλης και πλατειάς δημοσυργικής κινήσεως στόν τόπο.

Δυστυχώς η αυθαίρετη ενέργεια της Ρουμανικής Κυβερνήσεως, η οποία, ύστερα από τόν θάνατον του Κωνσταντίνου Ζάππα, κατέσχε και κατεκράτησε την εκεί μεγάλη περιουσία του, έστέρησε το ίδρυμα από τους βασικούς του πόρους και περιώρισε κατ' ανάγκην τη δράσι του. Άλλα και ύστερα από το πλήγμα αυτό και από άλλες περιπέτειες, που ακολουθήσαν (πόλεμοι και κατοχή με χρησιμοποίησι του ιδρύματος για σκοπούς ξένους προς τόν προορισμό του), το Ζάππειο ξαναβρίσκει σιγά - σιγά τις δυνάμεις του και ξαναπαίρνει ζωή. Ανακαινισμένο και ευπρόσωπο, ξαναρχίζει την ωραία και γόνιμη δράσι του.

Και ο έπισκέπτης, ρίχνοντας μιά ματιά τιμής στόν νεοκλασσικό Έλληνικό ρυθμό του κτιρίου, περνά τις κολώνες των προπυλαίων και την εύρύχωρη είσοδο, και μπαίνοντας στις μεγάλες και δόλωτες αίθουσες, που σχηματίζουν δυο πελώριες πτέρυγες, θαυμάζει την καλλιτεχνική τους διακόσμηση, εκτιμά την έσωτερική διαρρύθμισι του κτιρίου — τόσο κατάλληλη για τόν προορισμό του — καμαρώνει το ωραίο κεντρικό περιστύλιο με τόν κυκλοτερή εξώστη, θαμπώνεται από τη λαμπερή και έγκάρδια αύλη του. Εκεί σταματά και αναζητεί κάποιαν κρύπτη. Μέσα σ' εκείνη την κρύπτη είναι το κρανίο του Εύαγγέλη Ζάππα, ενώ τα άλλα όσα του βρίσκονται στο σχολείο του Λαμπόδου. Και ο έπισκέπτης σκύβει το κεφάλι με συγκίνησι και σεβασμό.

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΥ

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, Γυμνασιάρχου

Ξενοφώντα, τόν Δημοσθένη, τόν Ίσοκράτη, τόν Αίσχυλο, τόν Σοφοκλή, τόν Λυσία και άλλους.

Και τούς καταλαβαίνεις έσύ τόσο νέος αυτούς τούς Γίγαντας των Γραμμάτων, που δυσκολευομαι και εγώ ακόμη να μπώ στο θείο πνεύμα τους;

— Δεν έχεις παρά να με εξετάσης, σφέ μου ρητοροδιδάσκαλε:—

Ο Λιβάνιος και ο Ίωάννης έπροχώρησαν σ' ένα μεγάλο διάδρομο και μπήκαν σ' ένα πελώριο γραφείο, που είχε πολλά ράφια με χιλιάδες κυλίνδρους. Ήταν η πλουσιώτερη βιβλιοθήκη της Άντιοχείας. Εκεί έμειναν δυόμισυ ώρες. Η Άνθούσα ήταν βυθισμένη στους συλλογισμούς της, όταν άκουσε βήματα: ήταν ο Λιβάνιος, που γύριζε με το γυίο της Ίωάννη. Η καρδιά της άρχισε να χτυπά δυνατά.

Καλή Μητέρα, είπε ο Λιβάνιος, σε συχαίρω με όλη μου την καρδιά για το γυίο σου. Είναι μιά μεγαλοφυΐα. Παίζει τούς μεγάλους μας συγγραφείς και ρήτορας στα πέντε του δακτυλά. Πρώτη φορά συναντώ σε τέτοια ηλικία ένα παιδί — φαινόμενο. Και μά τόν Δία η εύγλωττία του είναι καταπληκτική. Είμαι γοητευμένος από τη σταθερότητα των άπαντήσεών του και την εύρυθμίειά του. Τι κρίμα που είναι Χριστιανός.

— Σε εύχαριστώ, μεγάλε Διδάσκαλε, για τα έπαινετικά σου λόγια για τόν Ίωάννη μου. Όμως εγώ το θεωρώ εύτυχημα, που είναι Χριστιανός. Αυτό είναι το κυριώτερο για μάς τούς όπαδούς του Έσταυρωμένου.

— Μπορείς να καυχηθής περισσότερο για την έξυπνάδα του και για τις πλούσιες γνώσεις του, εύτυχισμένη Μητέρα, είπε ο Λιβάνιος.

— Καυχώμαι μόνον για την αρετή του, — απήντησε συγκινημένη η Άνθούσα και έρριξε ένα τρυφερό βλέμμα στο γυίο της. Και τώρα πόσα λεπτά στοιχίζει η έγγραφή του;

— Θα τόν έγγραψω έντελώς δωρεάν, αρχόντισσα μου και θα πάω βοηθό μου. Θα του χαρίσω εύχαρίστως όλα τα βιβλία μου.

.....

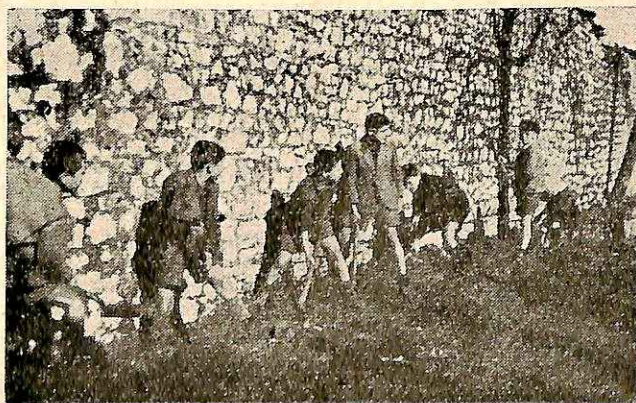
Πέρασαν 4 χρόνια από τότε. Μιά ημέρα ο Λιβάνιος εκάλεσε την Άνθούσα στην περιλάλητη σχολή του. Είχε συγκεντρωθι πλήθος κόσμου. Όλο το άνθος της άριστοκρατίας της Συριακής πρωτεύουσας και άντιπροσωπείες από τις λαϊκές τάξεις. Επίσης αρχόντες και μεγιστάνες από τα πέρατα της Ανατολής και πολλοί σοφοί από τας Άθήνας φίλοι και παλαιοί μαθηταί του όνομαστού Λιβανίου. Ήταν η ημέρα της άπονομής των διπλωμάτων στους τελειοφοίτους. Η Άνθούσα, γλυκειά, χαμογελαστή προχώρησε.

Την έβαλαν να καθίση στην πιό κεντρική θέσι ανάμεσα στους ξένους άρχοντας και τας άρχάς του τόπου. Ο Λιβάνιος τότε ανέβηκε σ' ένα άνθροστολισμένο βάθρο και άρχισε με μιά συναρπάζουσαν εύγλωττία να όμιλη:

»Αγαπητοί φίλοι των γραμμάτων και έκλεκτοι προσκεκλημένοι μου. Είμαι πολύ εύτυχής, που εύδόκησαν οι θεοί του Όλύμπου και η γαλανομάτα Άθηνά να μου χαρίσουν την υπερτάτη χαρά της ημέρας. Θα έχω χείρισω σε λίγο διπλώματα σε 600 τελειοφοίτους της Σχολής μου, που έχουν συγκεντρωθι από όλες τις γωνιές της Γης. Εμόχθησαν τέσσαρα δόκκληρα χρόνια για να άξιωθούν να πάρουν αυτά τα τιμητικά πτυχία. Τη χαρά μου σκιάζει μόνον ένα γεγονός. Είμαι γέρος πιά. Βρίσκομαι στο φθινόπωρο της ηλικίας μου. 30 έργωδη χρόνια άσκησης προσπάθειας με κούρασαν. Και θα έπιθυμούσα να διορίσω ένα διάδοχο για να συνεχίση το έργο μου, ώστε να μη χάση η σχολή τίποτε από τη δόξα της και να έτοιμάζη διαπρεπείς ρήτορας. Και διάδοχος αντίξιος της φήμης και των παραδόσεων της σχολής μου και ικανός να με αντικαταστήση με το πάρα πάνω θα ήταν ο νεαρός γυιός της ερίτιμης Άνθούσας, που ήρθε πρώτος στις εξετάσεις και είναι άσύγκριτος σε ρητορική ικανότητα: Ο προσφιλής μου δοηθός Ίωάννης, που είναι άπαράμιλλος χειριστής του λόγου και άμίμητος γνώστης της προγονικής σοφίας. Ο Ίωάννης, ο νεός αυτός Δημοσθένης. Μά ο νεαρός Ίωάννης είναι, δυστυχώς, Χριστιανός».

— Εύτυχώς, έφώναξεν η Άνθούσα υπερήφανα για τόν μοναχογυίο της. Ο κόσμος όλος σηκώθηκε όρθιος και χειροκροτούσε. Ο Λιβάνιος έγχειρίζοντας το πτυχίο μαζί με το πρώτο βραβείο στόν Ίωάννη τόν έφίλησε τρυφερά με συγκίνησι. Τέλος ο Σεβάσμιος έπίσκοπος Άντιοχείας έπροχώρησε και έπέρασε στο λαιμό του Ίωάννη ένα χρυσό Σταυρό με τόν Έσταυρωμένο. Ο Ίωάννης έσκυψε και έφίλησε το Σταυρό πρώτα και έπειτα το χέρι του έπισκόπου. Τα μάτια του ήταν πλημμυρισμένα από δάκρυα.

... ήταν ο Λιβάνιος που γύριζε με το γυίο της.

Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Α' Δημ. Σχολ. Ίωαννίνων κατασκευάζουν άποστραγγιστικά αυλάκια δια τα νερά της βροχής.

Juniors of 1st Elem. School Janina digging ditches for the draining of the rainwaters

Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολ. Βαλτινού, Τρικάλων φυτεύουν δένδρα κατά την ήμεραν της έξορμήσεως δια τόν πρσίσινον.

Juniors of Flem. School Valtinos Trikala planting trees.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ

Η απώλεια 1 λίτρου αίματος στον ενήλικα και κατ' αναλογία μικρότερας ποσότητας στα παιδιά, είναι κάτι το σοβαρό. Η ποσότης αυτή μπορεί να χαθή σε διάστημα μικρότερο του λεπτού σε περίπτωση αρτηριακής αιμορραγίας. Γι' αυτό το λόγο μια τέτοια σοβαρή αιμορραγία είναι ανάγκη να σταματήσει άμεσα. Σε τέτοια περίπτωση,

το αφήσουμε κατόπιν έτσι δεμένο λίγη ώρα έως ότου βεβαιωθούμε ότι η αιμορραγία σταμάτησε.

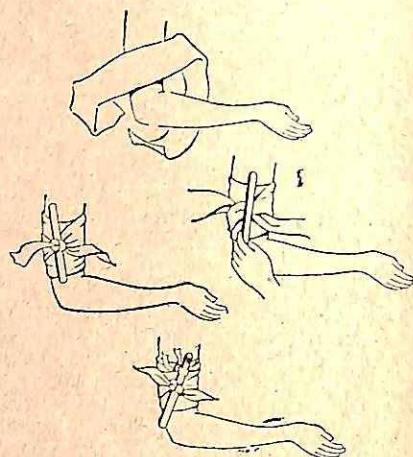
Εάν το αίμα διαπερά τον επίδεσμο, πρέπει να προστεθή και άλλος.

Όπως είπαμε και για το σιόκ και εδώ φροντίζουμε ώστε ο τραυματίας να μένει ήρεμος. Δεν τον ταράσσουμε μετακινώντας τον απρόσεκτα, ούτε τον κάνουμε να μιλή χωρίς λόγο.

χρησιμοποιούμε πολλές φορές τον επίδεσμο τουρνικέ ή την πίεση με τα δάκτυλα.

Α' Η ΧΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΝΙΚΕ

Ο επίδεσμος τουρνικέ είναι μια λωρίδα ύφασμα λάστιχο ή καλτσόδετα ή άλλο παρόμοιο μαλακό υλικό, που περιστρέφουμε πρώτα ώστε

(Σχ. 1)

να γίνη σαν σχοινί και δένουμε με αυτό σφικτά με τη βοήθεια ενός ραβδίσκου (Σχ. 1) το τραυματισμένο άκρο.

Το είδος αυτό της επίδεσεως δεν πρέπει να χρησιμοποιηθεί, όταν η αιμορραγία μπορεί να σταματήσει με απ' ευθείας πίεση με κοινό επίδεσμο, γιατί μπορεί να βλάψη αντί να ωφελήσει. Ο επίδεσμος πρέπει να έχει πλάτος τουλάχιστον 5 εκατοστών.

Τα σχοινιά, οι σπάγγοι, το καλώδιο καθώς και πολύ στενές λωρίδες ύφασματος δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτόν, διότι πιέζουν υπερβολικά το άκρο και προξενούν πόνο στον τραυματία.

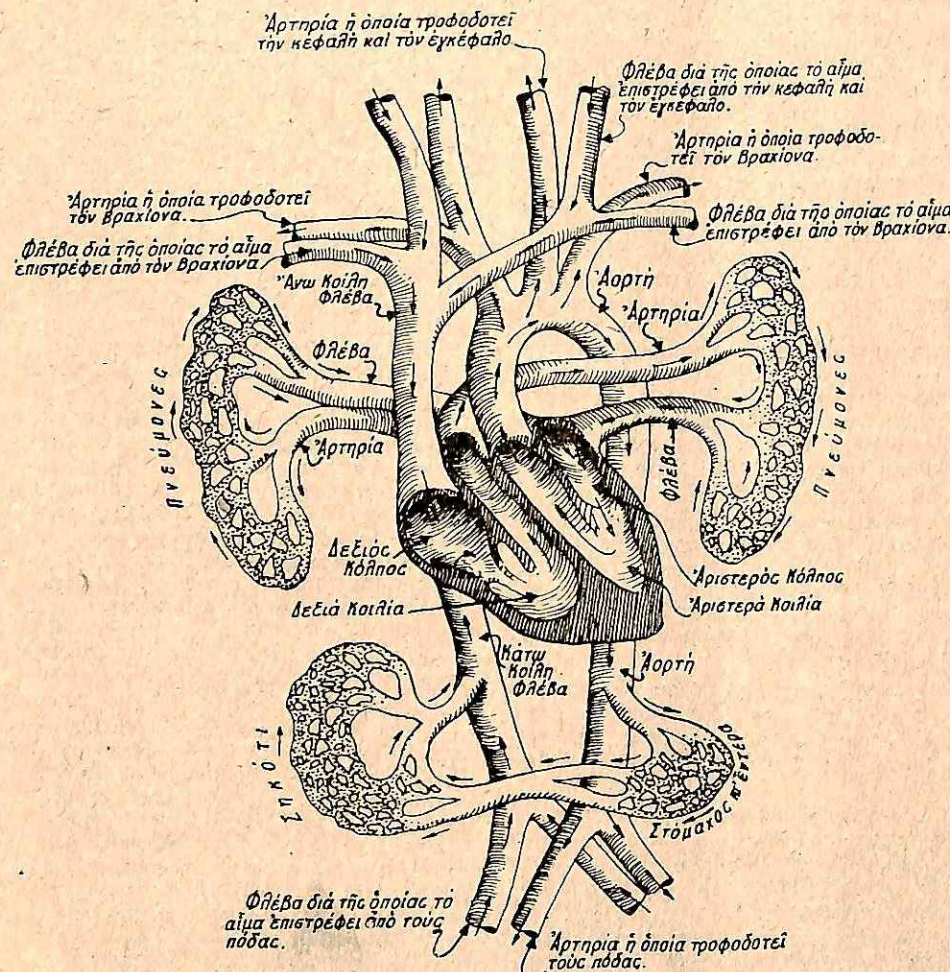
Σε περίπτωση σοβαρής αιμορραγίας σε άνω άκρο ο επίδεσμος αυτός πρέπει να δένεται σε σημείο μεταξύ της μασχάλης και του αγκώνος. Όταν έχουμε σοβαρή αιμορραγία σε κάτω άκρο τότε δένεται εις το άνω μέρος του μηρού. Στην ίδια θέση δένουμε τον επίδεσμο και αν το τραύμα ευρίσκεται κοντά στον καρπό ή στον αστράγαλο.

Όταν χρησιμοποιούμε επίδεσμους τουρνικέ, το τραύμα πρέπει να καλύπτεται με γάζα. Εάν ο γιατρός άργει να έλθει, εκείνος που παρέχει τις πρώτες βοήθειες, πρέπει να χαλαρώνει το σφίξιμο για μερικά δευτερόλεπτα κάθε τέταρτο της ώρας.

Εάν μετά το χαλάρωμα η αιμορραγία ξαναρχίζει, τότε ο επίδεσμος ξανασφίγγεται. Εάν όχι τον αφήνουμε χαλαρωμένο.

Το είδος αυτό του επίδεσμου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε περιπτώσεις αιμορραγιών του κεφαλιού, λαιμού και κορμιού.

(Συνεχίζεται)

που δεν προλαβαίνουμε να φωνάξουμε γιατρό, πρέπει μόνοι μας να δώσουμε τις πρώτες βοήθειες χωρίς να χαθή ούτε δευτερόλεπτο.

Στις περισσότερες περιπτώσεις μπορούμε να σταματήσουμε την αιμορραγία πιέζοντας απ' ευθείας το τραύμα. Καλλίτερα θα ήταν προτού πιέσωμε να βάλουμε μια αποστειρωμένη γάζα επάνω στο τραύμα, αλλά τέτοια πράγματα δεν βρίσκονται πάντοτε πρόχειρα.

Γι' αυτό η πίεση θα γίνη με δ-ποιο ρούχο ή ύφασμα βρισκόμενο πρόχειρο. Το ύφασμα αυτό το περιστρέφουμε μερικές φορές ώστε να μπορέσει να δεθί σφικτά επάνω στο τραύμα για να το πιέζει. Θα

Εάν ο γιατρός άργει να έλθει, του δίδουμε να πιη νερό, κατά προτίμησιν χλιαρό, εκτός εάν είναι αναισθητός ή έχει τραύμα στη στομαχική χώρα.

Οι ένδεικνυόμενες πρώτες βοήθειες, είναι οι βοήθειες που παρέχουμε σε περίπτωση «σιόκ» Αποφεύγουμε να του δώσουμε οινόπνευμα, τώδη ή άλλα διεγερτικά ποτά.

Εάν η αιμορραγία παρουσιασθή σε ένα από τα άκρα, χέρι ή πόδι σηκώνουμε το άκρο αυτό ψηλότερα από το υπόλοιπο σώμα, τοποθετώντας κλινοσκεπάσματα ή άλλα αντικείμενα από κάτω.

Σε περιπτώσεις σοβαρής αιμορραγίας των άνω ή κάτω άκρων,

ΠΡΟΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΛΑΚΗ

—Νά, πάρε, παιδάκι μου, το τρίγωνο και πήγαινε να τ'α πής.

—Ναί, μητερούλα μου, είπε ο Παντελάκης. Πάω.

Μα πριν βγίη από την πόρτα, του ξαναείπε η μαμά του:

—Και κοίταξε καλά, Παντελάκη μου, στα σπίτια, που θα πηγαίνεις, να μπαίνεις μ' ευγένεια κι ό,τι κι αν σου δίνουν

νά λές, πάντα ευχαριστώ. Και βάξε τα καλά στην τσεπούλα σου τα λεφτά, να μη σου πέσουν, γιατί μ' αυτά θα ψωνίσουμε για να φάμε κάτι αύριο Πρωτοχρονιάτικα. Πήγαινε και ο Θεός μαζί σου.

—Εννοια σου, μητέρα, και δε θα χάσω τίποτα, είπε ο Παντελάκης και ξεκίνησε τρέχοντας μέσα στο κρύο.

Καλά που τότε και το τρίγωνο από πέτσι, γιατί αλλιώς πώς θα του αγοράζα τώρα...» είπε μέσα της η φτωχή μητέρα όταν έμεινε μόνη. «Ο Άγιος Βασίλης να τον βοηθήσει να μαζέψω κάμποσα, για να του πάρω κανένα παιγνιδάκι του τσαμένου μου, να μη μείνη παραπονεμένο».

—*

Το χιόνι όσο πήγαινε και πύκνωνε, κι η παγωνιά όλο και δυνάμωνε, μα ο Παντελάκης μας, με σηκωμένο το γιακά και σφιχτοκουμπωμένος μέσα στο τρύπιο παλτουδάκι του, δεν έπαυε να τρέχει από σπίτι σε σπίτι, να χώνεται μέσα ροδοκόκκινος από το κρύο, και να τ'α λη δυνατό χτυπώντας το τρίγωνάκι του:

—Άρχιμηνιά κι άρχιχρονιά κι άρχικαλός σας χρόνος

«Άγιος Βασίλης έρχεται από την Καισαρεία...

Το μεσημέρι παρηγόρησε το στομαχάκι του με, μια φετούλα ψωμί, που τούβαλε η μητέρα του στην τσέπη πριν φύγει, κι εξακολουθούσε ακούραστος τη δουλειά του:

—Κάτσε να φας, κάτσε να πιής, κάτσε να τραγουδήσεις...

Μα τ' απογεματάκι, που η σκοτεινή μέρα κόντευε σε λίγο να γίνη θεοσκότεινη, τα παγωμένα γυμνά ποδαράκια του άρχισαν να μην καλοπερπατούν, και τα ξυλιασμένα χεράκια του να μην καλοχτυπούν πια το τρίγωνο. Το πρωινό χαρούμενο εκείνο ντίγκι-ντίγκι, ώρα με την ώρα, έχανε το ρυθμό του, και τα τραγουδιστά λογάκια έβγαιναν τώρα από το στόμα του Παντελάκη κάπως δισταχτικά, κάπως άταχτα, και κάπου - κάπου τόσο αδύναμα, που θαρρούσε πως παγώνουν προτού ακόμα φτάσουν στα τρεμάμενα χελάκια του.

Και την ώρα που έπαιρνε ο Παντελάκης μας την απόφαση να γυρίση επί τέλους στη μανούλα του, να κι αντικρύζει ένα μεγάλο σπίτι, που από μέσα ακούονταν μουσική και πολλές παιδικές χαρούμενες φωνές και γέλια.

Νά χτυπήση το κουδοῦνι ντραπήκε. Με τι θάρρος νάλεγε μπροστά σε τόσα παιδιά τ'α κάλαντα με τήν ξεψυχισμένη του φωνίτσα. «Όμως οι παιδικές φωνές τώρα δυναμώνουν και η επιθυμία του να δει έστω κι από μακριά τον παιδικό αυτόν παράδεισο γίνεται ακράτητη.

Αλλά να ένα φωτισμένο παράθυρο. Ήταν αρκετά χαμηλά και ζυγώνοντας μπόρεσε να δει εύκολα

μέσα. Ένα κατάφωτο δένδρο ήταν στη μέση της σάλας φορτωμένο με όλων των ειδών τα παιγνιδία, κι ένας Άγιος Βασίλης τ'α έπαιρνε από κεί κάτω, τ'α μοίραζε σ' ένα σωρό παιδάκια, που χοροπηδούσαν ολόγυρα με

γέλια και χαρές!

Ακολουθήσαν τραγούδια, έφαγαν γλυκά, ώπου ο Άγιος Βασίλης έφυγε και... τί έγινε πιο ύστερα μέσα στη χαρούμενη εκείνη σάλα, ο Παντελάκης δεν πρόλαβε να δει...

—*

Ύστερα από λίγη ώρα ο καυμένος ο Παντελάκης μας, ξαπλωμένος στον καναπέ μιας ζεστής κήμαρας, δεν έκρυψε πια. Δίπλα του στέκονταν ο κύριος και η κυρία του μεγάλου σπιτιού και το αγοράκι τους καθισμένο κοντά του του έλεγε:

—Καλά, που σε είδα απ' το παράθυρο καυμενούλη μου, και σε φέραμε μέσα. Κ' ευτυχώς, που σε είδα τη στιγμή, που έπεφτες λιποθυμισμένος απ' το κρύο, κι έτσι με τις πρώτες περιποιήσεις, που σου κάναμε έγινες καλά.

—Σ' ευχαριστώ είπε ο Παντελάκης δακρυσμένος. Σ'ας ευχαριστώ πολύ-πολύ, πρόσθεσε κοιτάζοντας και τους γονείς του μικρού, που τον έβλεπαν κατασυγκινημένοι.

Το τί έκαναν ύστερα οι καλοί αυτοί άνθρωποι για να ευχαριστήσουν τον φτωχό μικρούλη, δε λέγεται. Τον πήγαν στη σάλα και παρακολούθησε το τέλος της γιορτής, του έβαλαν κι έφαγε ώρατο και ζεστό φαί, και σε λίγο, αφού του έδωσαν παιγνιδία και γλυκά και χρήματα, τον πήρε ο κύριος μ' ένα αυτοκίνητο και τον έπηγε στο σπίτι του.

Η μητερούλα του, που ανήσυχη τον περίμενε τόσες ώρες, μόλις τον είδε τον έγέμισε φιλία. Και τον καλό εκείνο κύριο δεν ήξερε πώς να τον ευχαριστήσει. Κλαίοντας από συγκίνηση άκουσε τη λιποθυμία του μικρού της και τη σωτηρία του κι έδωσε στον κύριο γίλιες καλές ευχές.

Από τότε ο Παντελάκης με το αγοράκι του κυρίου είναι πρώτοι φίλοι. Και η φτωχή μητέρα κάθε χρόνο τέτοια μέρα, πηγαίνει στην εκκλησία κι ανάβει μια μεγάλη - μεγάλη λαμπάδα στην εικόνα του Άγιου Βασιλείου.

Ο Άγιος Βασίλης τους μοίραζε τ'α δώρα.

Από την συγκέντρωσιν των Δ)τών των Δημοτ. Σχολείων της Α' Περιφ. Πειραιώς κατά την οποίαν ανταλλάγησαν σκέψεις δια την καλλιτέραν δράσιν των ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν. εις τα Σχολεία και την αποστολήν χρησίμων ειδών εις τα υιοθετηθέντα υπ' αυτών 11 Σχολεία Κεφαλληνίας και Ίθάκης. Εις την φωτογραφίαν ο Έπιθεωρητής Δημοτ. Σχολείων Α' Περιφ. κ. Αλεξόπουλος (δεύτερος εκ δεξιών), ο κ. Χρ. Παπαδόπουλος, Γεν. Γραμματεὺς Έφορείας Ε. Ε. Σ. Ν. (εις τὸ μέσον) και ἡ Κα Έλ. Ποταμιάνου Σύμβουλος της Έφορείας Ε. Ε. Σ. Ν. εις τὸ βάθος (τρίτη εκ δεξιών).

From the meeting of the school principals of Elem. Schools, 1st district Piraeus during which views were exchanged on a better program of activity of the JRC groups and the despatch of useful gifts to schools in Cefallonia. In the photo the school inspector Mr. Alexopoulos (second from right), Mr. Papadopoulos (in the middle) and Mrs. Hel Poramianou, at the last row (3rd from right).

Ε.Σ.Ν. της ιδιωτικής Σχολής Κατρανίδου Πειραιώς ετοιμάζουν δέματα δια τα σεισμόπληκτα.
Juniors of Katranidou School, Piraeus packing parcels for the earthquake stricken pupils.

Από την συγκέντρωσιν των Δ)τών των Δημοτ. Σχολείων της Γ' Περιφ. Πειραιώς κατά την οποίαν ανταλλάγησαν σκέψεις δια την καλλιτέραν δράσιν των ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν. εις τα Σχολεία και την αποστολήν χρησίμων ειδών εις τα υιοθετηθέντα υπ' αυτών 14 Σχολεία Κεφαλληνίας. Εις την φωτογραφίαν ο Γεν. Γραμματεὺς Ε.Ε.Σ.Ν. κ. Παπαδόπουλος ὁμιλῶν, πρὸ αὐτοῦ ὁ Πρόεδρος της Τοπικῆς Έπιτροπῆς Ε.Ε.Σ.Ν. Ἀττικῆς κ. Μ. Τσαμαδὸς και ὁ Έπιθεωρητής των Δημοτ. Σχολείων Γ' Περιφ. κ. Σπυρόπουλος.

From the meeting of the school principals of Elem. Schools, 3rd district Piraeus, during which views were exchanged on a better program of activity of the JRC groups and the despatch of useful gifts to schools in Cefallonia. In the photo the Gen. Secretary GJRC speaking and opposite him (in the first row) Mr. Tsamados, president GJRC Attica Committee and the school Inspector Mr. Spyropoulos.

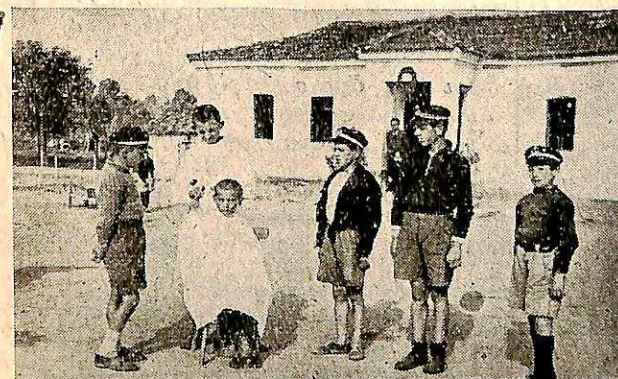
Ε.Σ.Ν. του 8ου Γυμν. Θηλέων Ἀθηνῶν διανέμουν σχολικά δῶρα, εκ δωρεᾶς του Ἀμερικανικοῦ Ε.Σ.Ν., εις τα ὑπὸ τὴν προστασίαν του ΠΙΚΠΑ ἐν Βούλα εὐρισκόμενα σεισμόπληκτα παιδιὰ.
Junior girls of 8th High School Athens distributing School gifts, donation of the Amer. JRC, to the earthquake stricken pupils housed in Voula.

Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ του Γυμνασίου Χρυσοῦπολεως ἀναδασώνουν τὴν περιοχὴν.
Juniors of High School Chryssoupolis planting trees in their district.

Ε.Σ.Ν. μαθηταὶ του Δημ. Σχολ. Εὐζώνων Παιονίας φυτεύουν πεύκα.
Juniors of Elem. School Eyzonon Peonia planting pine trees.

Ε. Σ. Ν. μαθηταὶ του Δημ. Σχολείου Μαρίνης, Φλωρίνης κουρεύουν τοὺς συμμαθητάς των.
Juniors of Elem. School Marina, Florina cutting the hair of their school mates.

The Juniors of Elem. schools a) Monopigadon, b) Avghi, c) Rothotopi, d) Sklivena and e) St. Marina, Aegina in their school garden.

Οἱ Ε.Σ.Ν. μαθητῶν τῶν Δημοτ. Σχολείων α) Μονοπηγάδου β) Αὐγῆς, Νεστορίου γ) Ροθοτοπίου, Μετσόδου δ) Σκλιδαίνης, Αἰγιαλείας και ε) Ἀγ. Μαρίνης, Αἰγίνης εις τὸν Σχολικὸν κήπον.

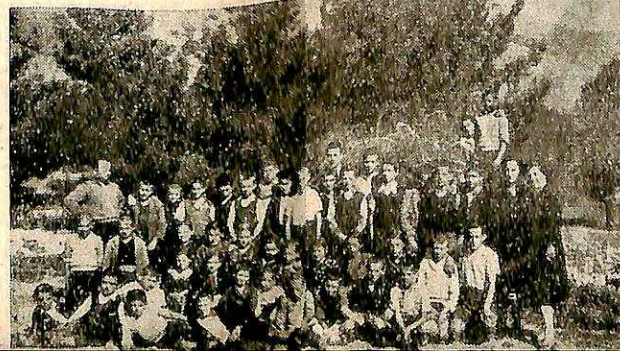
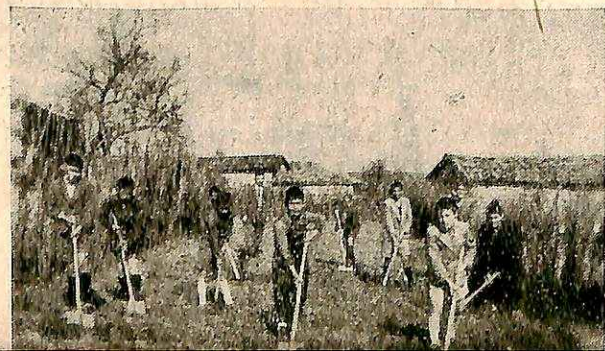
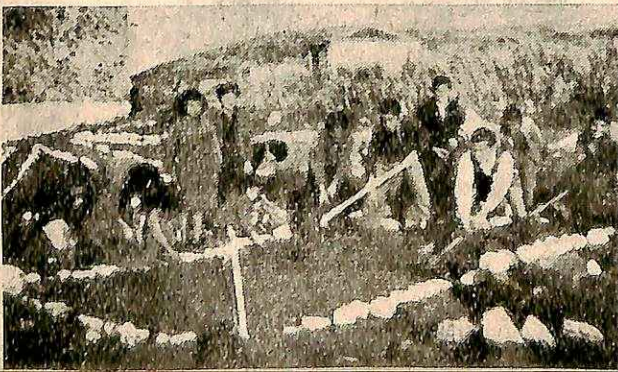
(α)

(β)

(γ)

(δ)

(ε)

Τα δάση μας

ΤΑ ΣΥΝΗΘΕΣΤΕΡΑ ΔΑΣΙΚΑ ΔΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Χαρακτηρίζουμε ως συνηθέστερα, τα δασικά δέντρα εκείνα, που σχηματίζουν στη Χώρα μας, μεγάλα δάση, ή όπως λέγουμε, μεγάλα δασικά συμπλέγματα. Τα δέντρα αυτά είναι τα παρακάτω:

Η ΔΡΥΣ

Η Δρυς κοινώς Δέντρος, έχει το πιο μεγάλο γεωγραφικό εδάφωμα, όχι μόνο στη Χώρα μας, αλλά και σε όλον τον κόσμο, πάνω στη

Δρυς

Γή. Όταν λέγουμε Δρυς, δεν έννοούμε ένα ώριμο είδος δέντρου, αλλά μια ολόκληρη οικογένεια, που περιλαμβάνει πολλά είδη. Πρόκειται δηλ. για ένα γένος, και το γένος ακριβώς ονομάζει ο λαός μας Δέντρο. Ωστε, λοιπόν, ο δέντρος έχει πολλά είδη, 9 ή 10, στα οποία ο λαός μας, δίνει διάφορα ονόματα, που πολλά από αυτά, κρατούν από την αρχαία εποχή.

Τα δάση δρυός στη Χώρα μας, πιάνουν έκτασι 7 εκατομμύρια περίπου στρέμματα και παράγουν ξυλεία και ξυλοκάθονα. Προπολεμικώς μας έδιναν 80 περίπου εκατομμύρια οκάδες κάρθουνο. Η Χώρα μας προπολεμικά, παρήγαγε περισσότερο από 20 εκ. δκ. το χρόνο, και κατείχε την πέμπτη θέση στον κόσμο, στην παραγωγή ρετσίνοι. Σήμερα η παραγωγή έχει πέσει στα 16 εκατομμ. δκ., αλλά κάθε χρόνο αυξάνει και γρήγορα θα φθάσει τα παλιά θρία.

Οι αρχαίοι Έλληνες, πίστευαν πως η Πεύκη, ήταν μια ώραία και άβρη νύμφη των δασών, που την εύχαριστούσε ή συντροφιά με τον θεό Πάνα, για το όμορφο τραγούδι του με τον αὐλό.

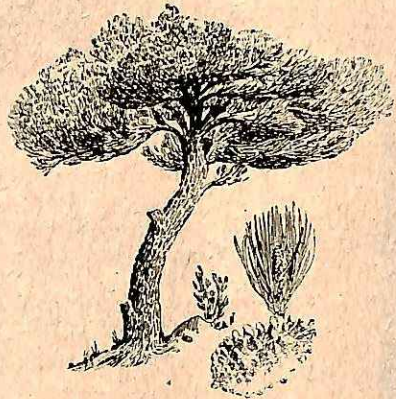
Αντιθέτως, απέφυγε η νύμφη, τη συντροφιά του θεού Βοριά, που την πάγωνε στο σφοδρό φύσημά

Δρυάδες και Αμαδρυάδες. Σήμερα ο Έλληνικός λαός θεωρεί το Δρύ σαν το Βασιλιά των δέντρων. Γι' αυτό του δίνει το όνομα Δέντρο και μάλιστα, ο Δέντρος, για να δείξει την εξαιρετική εκτίμησή που τρέφει σ' αυτό.

Η ΠΕΥΚΗ

Άλλο σημαντικό δέντρο των δασών μας, είναι η Πεύκη. Η Πεύκη κοινώς ο Πεύκος, το Πεύκο, είναι δέντρο, που προκόβει στα χαμηλά μέρη, στις παραλίες και στα νησιά.

Υπάρχουν τριών ειδών Πεύκα, στη Χώρα μας. Το χαλεπιανό Πεύκο, που βγάζει το ρετσίνι, το Τραχύ Πεύκο, με πολύ λίγο ρετσίνι στον κορμό του και η Κουκουναριά, ώραίο δέντρο, που παράγει τα κουκουναρία, τον πολυτιμώτερο ξηρό καρπό. Αυτά τα τρία είδη μαζί, σχηματίζουν δάση με έκτασι 4 εκατομμυρίων στρεμμάτων περίπου. Παράγουν μικρά ποσά ξυλείας (ναυπηγική), καυσόξυλα και ρετσίνι.

Πεύκη

Το ρετσίνι είναι πολύτιμη πρώτη ύλη για τη χημική βιομηχανία. Η Χώρα μας προπολεμικά, παρήγαγε περισσότερο από 20 εκ. δκ. το χρόνο, και κατείχε την πέμπτη θέση στον κόσμο, στην παραγωγή ρετσίνοι. Σήμερα η παραγωγή έχει πέσει στα 16 εκατομμ. δκ., αλλά κάθε χρόνο αυξάνει και γρήγορα θα φθάσει τα παλιά θρία.

Οι αρχαίοι Έλληνες, πίστευαν πως η Πεύκη, ήταν μια ώραία και άβρη νύμφη των δασών, που την εύχαριστούσε ή συντροφιά με τον θεό Πάνα, για το όμορφο τραγούδι του με τον αὐλό.

Αντιθέτως, απέφυγε η νύμφη, τη συντροφιά του θεού Βοριά, που την πάγωνε στο σφοδρό φύσημά

του. Η περιφρόνησι όμως αυτή έχουμε τον Βοριά να θυμώσει πολύ και πάνω στην όργη του, άρπαξε τη λεπτοκαμωμένη νύμφη και την έρριξε βάνασα πάνω στα άγρια βράχια. Εκεί η Πεύκη μεταμορφώθηκε στο γνωστό μας δέντρο, που τον μὲν Πάνα στεφανώνει με τα χλωρά κλαδιά του, θρηνηί δε η φυλλωσιά του, όταν ο δυνατός βοριάς φυσάει και την συγκλονίζει μανιασμένα.

Εκτός από τα παραλιακά αυτά είδη Πεύκου, που αναφέραμε, υπάρχουν ακόμη και άλλα 3 ή 4 είδη, που φυτρώνουν πάνω στα άγρια και ψηλά βουνά. Είναι τα όρεινά Πεύκα, που ο λαός μας τα ξεχωρίζει με διάφορα ονόματα. Είναι το Μαύρο Πεύκο, το Ρόμπολο ή Λευκόδερμο Πεύκο, η Λιάχα ή Δασικό Πεύκο, και το σπανιότερο είδος, το Πεύκο με τις πέντε βελόνες, ενώ όλα τα άλλα Πεύκα, έχουν φυλλαράκια από δύο βελόνες μόνο.

Τα όρεινά πεύκα σχηματίζουν δάση, που η συνολική τους έκτασι, πλησιάζει τα 700.000 στρέμματα. Δίνουν ωραία ξυλεία για οικοδομές και μάλιστα για πατώματα. Η παραγωγή όμως είναι μικρή, μόλις 30 — 40 χιλιάδες κυβικά μέτρα ξυλεία το χρόνο. Πρόγραμμα όμως του Κράτους με τις τεχνικές του Υπηρεσίες είναι η παραγωγή αυτή να διπλασιασθή πολύ σύντομα.

ΣΠ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΔΕΝΤΡΟΥ

Στο δάσος, που με τ' άπονο με γκρέμισες πελέκι, μην πās κι άλλη βραδιά.

Στη θέσι μου άγριο θα ιδής άλλο δέντρο να στέκη με λόγχει για κλαδιά.

Αν μίσησες το πράσινο, χάρου την ώρα ετούτη, που καίεις με στη φωτιά.

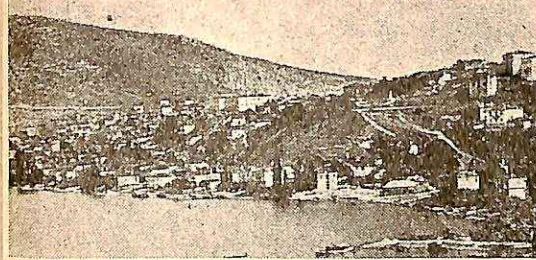
Κρύο, ζεστάσου. Απόλαυσε γλυκών χρωμάτων πλούτη μ' έκστατική ματιά.

Κι αν τρίζω, τρίζιμο μη λές. τραγοῦδι είναι με χάρι, που μου είπαν τα πουλιά.

Πουλιά, που με την άνοιξη τους χάριζα κλωνάρι, να χτίσουν τη φωλιά.

Απόψε λάμπι σου έγινε κι απόσταγμα ενός μύρου Μά ακούς; Δεν θα χαθώ.

Στην που μ' ανάβλυσε πηγή ξαναγεννώ του άπειρου, να ξαναγεννηθώ.

Γενική άποψις Καστοριάς

Το ταξίδι προς την Δυτική Μακεδονία, και εύκολο είναι σήμερα, αλλά και πολύ διδακτικό για κάθε Έλληνα. Εκεί, μαζί με τόσα άλλα αξιοθέατα και ωραία, έχει κανείς την ευκαιρία να ιδή πιδ καθαρά από παντού άλλο, και να θαυμάση πως ο Έλληνομός επάλαισε κατά τους σκοτεινούς καιρούς, ανάμεσα σε τόσους επιδρομείς, που έπέρασαν από τη χιλιοβασανισμένη μας πατρίδα και πως κατόρθωσε να επιζήσει κατά τους χρόνους της δουλειας. Ένα τέτοιο διδάγμα μεγάλο, μας παρέχει και η Καστοριά, η θαυμαστή πόλις της Όρεσιτιάδος Λίμνης, την όποιαν ο επισκέπτης αντικρύζει, φθάνοντας, εκεί από τη φλώρινα, ή από την Κοζάνη, με τα αυτοκίνητα της καθημερινής συγκοινωνίας.

Η Καστοριά, ωραιότατη και με γραφικότητα υπέροχη, φαντάζει σαν μαγικό πανόραμα ονείρου, όπως είναι άπλωμένη, ανάμεσα σε δυο κόλπους, επάνω στο λαιμό της Χερσονήσου, που εισχωρεί αρκετά βαθειά προς τη Λίμνη. Και θα έδιδε στον επισκέπτη την άπατηλή εντύπωση πως βρίσκεται σε καμιά από τις άκτες του Ιονίου Πελάγους, ή σε κανένα νησί, αν τα σπία και η γύρω φύσις δεν είχαν τη χαρακτηριστική φυσιογνωμία των ήπειρωτικών τοπίων της Μακεδονίας.

Δεν είναι υπερβολή, αν προσεθθί, ότι η Καστοριά είναι μια από τις ωραιότερες πόλεις της Μακεδονίας και ίσως και της Ελλάδος. Με την ιδιότητά της φυσιογνωμία, με το υπέροχο κλίμα της, με τους κατοίκους της, που είναι δραστήριοι και φιλόξενοι όσο και περίφημοι Έλληνες πατριώται και με τα μνημεία της.

✱

Η περιοχή της Καστοριάς παρουσιάζει σημεία ζωής από χρόνια αρχαιότατα. Γύρω στη λίμνη της Όρεσιτιάδος, ευρέθηκαν έργαεία που χρονολογούνται από τη νεολιθική, εποχή, δηλαδή 3.000 χρόνια π. Χ. καθώς και τείχη πελασγικά και προελληνικά.

Κατά τους αρχαίους ιστορικούς χρόνους, η περιοχή ονομάζετο Όρεσις από το Όρεσικόν Άργος, που ήταν η έδρα των Ελλήνων Όρεστών βασιλέων. Και στην ίδια ακριβώς θέση, που είναι σήμερα η Καστοριά, ήταν η πόλις Κέλετρον, ή όποιαν, ύστερα από σκληρούς πολέμους προς τους Ρω-

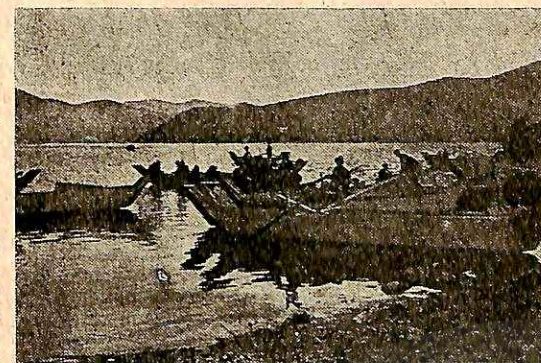
Για να γνωρίσουμε την Ελλάδα

ΚΑΣΤΟΡΙΑ

ΠΕΤΡΟΥ Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ

μαίους, αναγκάσθηκε να υποταχθί σ' αυτούς κατά τās αρχάς του 1ου αιώνα μ. Χ. Το Κέλετρον κατεστράφη κατά τās επιδρομάς των Γότθων, Ού'ων και άλλων βαρβάρων, που εισέβαλαν εις την Ελλάδα από τον τρίτον μέχρι τον 5ον αιώνα. Αργότερα κατά τās μέσα του 6ου αιώνα, ο Βυζαντινός Αυτοκράτωρ Ιουστινιανός, στην ίδια θέση, έκτισεν άλλο φρούριο.

Λέγεται ότι το όνομα της Καστοριάς προήλθε από τους κάστορες, μικρά τρωκτικά, που φθάνουν πάντοτε γύρω στις λίμνες και αυτό είναι πολύ πιθανόν, αν και δεν αποκλείεται να ονομάστηκε έτσι από το Κάστρο της το ίδιο, με την

Καστοριανοί ψαράδες

παραλλαγή: Καστριά — Καστοριά. Οι Βούλγαροι, επί του Τσάρου των Σαμουήλ (989 μ.Χ.), κατέκτησαν την Καστοριά, ή όποιαν έλευθερώθηκε το 1017, επί του Βυζαντινού Αυτοκράτορος Βασίλειου Β' του Βουλγαροκτόνου και από τότε έγινε σπουδαίο κέντρο του Μακεδονικού Έλληνισμού με ναούς και άλλα κτίσματα πολιτισμού αξιόλογα.

Το 1083, η Καστοριά κατεκτήθη από τους Νορμαννούς επιδρομείς της Σικελίας, αλλά το ίδιο έτος απελευθερώνεται από τον Βυζαντινό Αυτοκράτορα Αλέξιο Κομνηνό. Το 1204, με την άρχη της Φραγκοκρατίας στην Ελλάδα, η Καστοριά διατηρείται Έλληνική και ανήκει εις τους Έλληνες ήγεμόνας της Ήπειρου (Άρτας). Έρχονται αργότερα οι Σέρβοι και οι Αλβανοί, (1350 — 1370) και επακολουθούν οι Τούρκοι, από τους όποιους έλευθερώθηκε το 1912 (11 Νοεμβρίου).

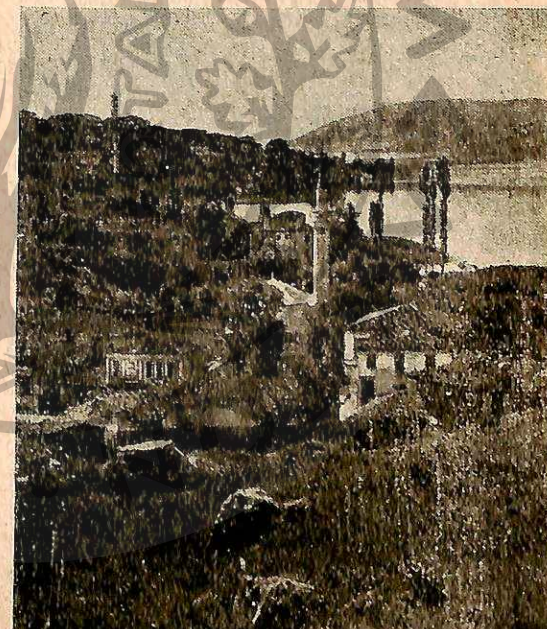
Οι κάτοικοι της από τον 16ον αιώνα, άρχισαν να ταξιδεύουν στην Ανατολή και στην Ευρώπη, στην

Βενετία, Γερμανία και Ρωσία, όπου έκαναν εμπόριο και επλούτιζαν, ιδίως ως γουναράδες, βιοτέχναι δεξιότατοι. Ένας απ' αυτούς, ο Μανωλάκης Καστοριανός, «Βασιλικός πρωτογούναρης» στην Κωνσταντινούπολι έγινε διάσημος και πλουσιώτατος, ήταν δε ακόμη και έξοχος Έλληνας πατριώτης, και ιδρυτής Σχολείων στη Χίο, Πάτμον, Άρταν και στην ιδιαιτέρα του πατρίδα την Καστοριά (1650).

Οι Καστοριανοί, και σήμερα ακόμη άκμάζουν σε διάφορα μέρη του κόσμου και μάλιστα στην Αμερική, όπου έμπορεύονται, ή ασχολούνται με την βιοτεχνία των γουναρικών. Άλλα και μέσα στην Καστοριά, ή βιοτεχνία αυτή είναι πηγή πλούτου, αφού ολόκληρος σχεδόν ή πόλις είναι ένα άπέραντο εργοστάσιο αυτής της τέχνης την όποιαν τροφοδοῦν οι ξενητεμένοι Έλληνες Καστοριανοί, της Αμερικής και άλλων χωρών, στέλνοντας από κεί μικρά κομματάκια από γούνες, άχρηστα στις μεγάλες ξένες βιομηχανίες. Αυτά επεξεργάζονται σήμερα στην Καστοριά και κατασκευάζουν με μεγάλη δεξιοτεχνία απ' αυτά σπουδαία έπανωφόρια.

Άλλα εκτός της βιοτεχνίας των γουναρικών και του άλλου εμπορίου της, ή Καστοριά διέπρεψε πάντοτε και ως κέντρο μορφώσεως και πολιτισμού. Τα πρώτα σχολεία της χρονολογούνται από το 1570 και έβγαλαν πολλούς επιστήμονας, γιατρούς λογοτέχνες, διδασκάλους και κληρικούς, που διέπρεψαν στο Έθνος. Καστοριανοί ήταν οι δυο άδελφοί Έμμανουήλ, καθώς και ο Γεώργιος Θεοχάρης, σύντροφοι του Ρήγα Φεραίου που υπέστησαν μαρτυρικό θάνατο στο

Μερική άποψις Καστοριάς

Άγαπητό μου παιδιά,

Τὸ ἐπιθετικὸν εἶναι δυνατόν νὰ λειτουργῇ εἰς τὸν λόγον εἴτε ὡς ἐπιθετικὸς εἴτε ὡς κατηγορηματικὸς προσδιορισμός.

Ὅταν ἐπιθετικὸν καὶ οὐσιαστικὸν μαζί ἀποτελοῦν μίαν ἔννοιαν, ἔχομεν τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ. Ἐπιμελής μαθητής, σοφὸς ἄνθρωπος, μεγάλη πόλις κλπ. Ἐπιθετικὸν καὶ οὐσιαστικὸν ἀπὸ κοινοῦ, συγκροτοῦν τὴν σύνθετον ἔννοιαν τοῦ ἐπιμελοῦς μαθητοῦ, τοῦ σοφοῦ ἀνθρώπου, τῆς μεγάλης πόλεως κλπ. Ἐπειδὴ συν-εκφέρονται συνήθως, πρὸς ἑκφρασιν τῆς συνθέτου ἔννοι-ας, συντίθενται εὐκόλως μεγάλη πόλις: Μεγαλό-πολις, μακρὰ κώμη: Μακρο-πράγματα κλπ.

Ἡ ἔννοια, ἡ ὁποία συγκροτεῖται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, δύναται νὰ δέχεται ἄλλον ἐπιθετικὸν προσδιορισμόν, ὁ ὁποῖος φυσικὰ, ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ οὐσιαστικὸν καὶ εἰς τὸ ἐπιθετικόν. Τὸ σφοδρὸς ψυχρὸς ἄνεμος λ.χ., σημαίνει ψυχρὸς ἄνεμος ὁ ὁποῖος εἶναι σφο-

δρὸς. Τὸ ἐπιθετικὸν σφοδρὸς δηλαδὴ, προσδιορίζει τὸσον τὸ ἐπιθετικὸν ψυχρὸς ὅσον καὶ τὸ οὐσιαστικὸν ἄνεμος, τὰ ὁποῖα ἀπὸ κοινοῦ συγκροτοῦν τὴν ἔννοιαν τοῦ ψυχροῦ ἀνέμου. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, οἱ ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ δὲν συνδέονται μεταξύ των διὰ τοῦ καί.

Ἀντιθέτως ὅταν ἔχωμεν λ.χ. σφοδρὸς καὶ ψυχρὸς ἄνεμος, τὰ ἐπιθετικὰ σφοδρὸς καὶ ψυχρὸς προσδιορίζουν ἰσοδυναμῶς τὸ οὐσιαστικὸν ἄνεμος. Ὁ σύνδεσμος καὶ εἶναι ἀπαραίτητος, τὸ δὲ ὅλον σημαίνει: ἄνεμος, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ σφοδρὸς καὶ ψυχρὸς.

Ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς προσλαμβάνει ἐνίοτε μεγάλην δύναμιν. Συγκεντρώνει ὁλόκληρον τὸ περιεχόμενον τῆς συνθέτου ἔννοι-ας, ποὺ συγκροτοῦν ἐπιθετικὸν καὶ οὐσιαστικὸν μαζί. Παραμερίζει τότε τὸ οὐσιαστικὸν καὶ χρησιμοποιεῖται ἐφεξῆς μόνος του. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐκφέρεται μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ δὲν διαφέρει ἀπὸ τοῦ οὐσιαστικόν. Εἶναι οὐσιαστικοποιημένον ἐπιθετικόν.

Οὐσιαστικοποιημένα ἐπιθετικὰ ἀκούετε καὶ ἀναγινώσκετε συχνά: ἡ

χήρα, ἡ κυρία, ὁ ἄρρωστος, ὁ πλούσιος, ὁ πτωχός, ὁ παντοδύναμος, ὁ ὑψιστος κλπ. κλπ. Περιέχονται εἰς κοινοχρήστους φράσεις, ὅπως: Ἡ χήρα τοῦ τάδε. Ἡ κυρία ἀπουσιάζει. Ὁ ἄρρωστος ἔγινε καλά. Ὁ πλούσιος ἔλεε τοὺς πτωχοὺς. Ὁ παντοδύναμος ἡ ὁ ὑψιστος νὰ σὰς προστατεύῃ κλπ. κλπ.

Εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς περιπτώσεις καὶ εἰς μέγα πλῆθος ἄλλων ὁμοίων, δὲν αἰσθάνεσθε τὴν ἔλλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ, ποὺ παρελείφθη. Εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ὑπολανθάνῃ εἰς τὴν συνείδησίν σας, ὅπως λ.χ. Ὁ ὑψιστος ἡ ὁ παντοδύναμος (Θεός), ὁ ἅγιος (ἐνν. τὸ ὄνομα τοῦ πολιούχου ἡ τοῦ συνηθούς προστάτου ἀγίου), τὸ ἄλογο (ζῶον) κ.ο.κ. Πολλὰκις ὁμῶς δὲν ἐνθυμείσθε καὶ τὸ παραλείφθην οὐσιαστικόν. Εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι τοῦτο ἡ ἐκείνο ἡ ἄλλο: Ὁ ἄρρωστος (ἄνθρωπος; μαθητής; στρατιώτης;...), ὁ πλούσιος (τραπεζίτης; ἔμπορος; κτηματίας;...), ὁ πτωχὸς (ἐργάτης; ὑπάλληλος; χωρικός;...) κλπ.

Ἡ ἐπιθετικὴ προσδιοριστικὴ ἔννοια τοῦ ἄρρωστου, τοῦ πλουσίου, τοῦ πτωχοῦ κλπ. ἠφανίσθη, προέκυψε δὲ ἡ οὐσιαστικὴ ἔννοια, ἡ ὁποία δύναται νὰ δεχθῇ νέον ἐπιθετικὸν προσδιορισμόν: ὁ δύστροπος ἄρρωστος, ὁ εὐσπλαγχνὸς πλούσιος, ὁ ἐντιμὸς πτωχὸς κλπ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔλαβον οὐσιαστικὴν ἔννοιαν καὶ χρῆσιν πρώην ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί, ὅπως ὁ ὑπάλληλος, ὁ ὑπουργός, ὁ ἀξιωματικός, ἡ γλυπτική, ἡ ζωγραφική, ἡ μουσική, τὸ ἵππικόν, τὸ ναυτικόν, τὸ πεζικόν, ὁ ἀντρεϊμένος, ὁ λαβωμένος, ἡ λυγρὴ, ἡ οἰκουμένη, τὰ λεπτά, τὰ λιανὰ, τὰ ψιλὰ κλπ.

Κάθε ἐν ἀπὸ τὰ οὐσιαστικοποιηθέντα αὐτὰ ἐπιθετικὰ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ὡς οὐσιαστικόν. Δὲν σημαίνει ὁμῶς τίποτε περισσώτερον, ἀπὸ ὅ,τι ἐσημειναι ὁμοῦ τὸ ἐπιθετικὸν καὶ τὸ παραλειφθὲν οὐσιαστικόν. Δὲν σημαίνουν δηλαδὴ παρὰ μόνον ἐν μέρος τοῦ ἐννοιολογικοῦ πλάτους τοῦ παραλειφθέντος οὐσιαστικοῦ, ἐκείνο τὸ ὁποῖον προσδιορίζει τὸ ἐπιθετικόν: ἡ γλυπτικὴ ὅχι κάθε τέχνη, τὸ πεζικόν ὅχι κάθε στρατιωτικὸν σῶμα, ἡ λυγρὴ ὅχι κάθε κόρη κλπ.

Σὰς ἀσπάζομαι
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΣ

Αθλητική Ζωή

Η ΠΟΔΗΛΑΣΙΑ ΕΛΩ ΚΙ ΑΛΛΟΥ

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗ

Στις μεγάλες πόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἰδιαίτερα τῆς Ἑλβετίας, τῆς Γερμανίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰταλίας, τοῦ Βελγίου, τῆς Ὁλλανδίας καὶ τῶν Σκανδιναβικῶν χωρῶν, ὑπάρχει τεραστία ποδηλατικὴ κίνησις. Ὅχι μόνον καθαρὰ ἀθλητικὴ, δηλαδὴ ἀγωνιστικὴ, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν, ποὺ χρησιμοποιοῦν τὸ ποδήλατο γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησίν τους.

Ἀτελείωτοι εἶναι οἱ ποδηλάτες καὶ οἱ ποδηλάτριες τῆς πρωινῆς, τῆς μεσημεριανῆς καὶ τῆς ἀπογευματινῆς ὥρας τῆς μεγάλης κυκλοφορίας στοὺς κεντρικοὺς δρόμους. Οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἔχουν τὸ ρεκόρ στὸν ἀριθμὸ τῶν ποδηλάτων. Εἶναι ὁμῶς τέτοια ἡ πειθαρχία τους ὥστε δὲν παρουσιάζονται ἡ παραμικρὴ ἀταξία στὴν κυκλοφορία. Καὶ νὰ σκεφθῇ κανεὶς ὅτι αὐτὲς τῆς ὥρας, χιλιάδες ποδηλάτων ξεχύνονται στῆς κεντρικὲς ἀρτηρίες. Ὅλες αὐτὲς οἱ μάζες τῶν ποδηλατῶν καὶ ποδηλατριῶν, συνδυάζουν «τὸ τερατῶδες μετὰ τοῦ ὠφελίμου», δηλαδὴ κάνουν σπορ, πηγαίνοντας καὶ στῆς δουλιές τους. Ἀπὸ αὐτὸν τὸν τεραστίου ἀριθμοῦ τῶν ποδηλατῶν βγαίνουν οἱ περίφημοι ξένοι πρωταθληταὶ, ποὺ γίνονται ἀντικείμενα λατρείας τοῦ φιλάθλου κόσμου, ἀλλὰ καὶ τῶν μὴ φιλάθλων ἀκόμα, ποὺ παρακολουθοῦν συχνὰ τοὺς ἀγῶνες ὅταν γίνονται μετὰ διαδρομῆς ἀπ' τὴν πόλιν εἰς ἄλλη. Αὐτοὶ οἱ ποδηλατικοὶ ἀγῶνες, εἶναι οἱ ὠραιότεροι ἀπ' ὅλους, γιὰτὶ γίνονται στὸ ὑπαίθρο, μέσα ἀπὸ δάση, σὲ ὠραία τοπία καὶ παρακολουθοῦνται ἀπὸ χιλιάδες κόσμου.

Ἐδῶ τέτοιους ἀγῶνες δὲν ἔχομε παρὰ ἐλαχίστους - ἕνα ἢ δυὸ - τὸ χρόνο - ἀπὸ τὴν Ἀθήνα στὸ Αἴγιο ἢ στὸ Λουτράκι. Τοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς ὀργάνωσε γιὰ πρώτη φορὰ ὁ ἀειμνήστos δῆμαρχος Ἀθηναίων Κώστας Κοτζιάς, ποὺ ἦταν ἀπὸ τοὺς θερμότερους ὁπαδοὺς τῆς ποδηλασίας. καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ γίνονται τώρα εἰς μνήμην του.

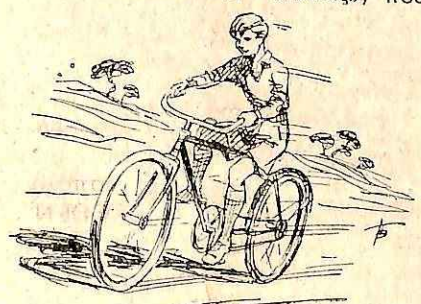
Περὶ τὸ, βέβαια, εἶναι νὰ σημειωθῇ ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἶδους οἱ ἀγῶνες εἶναι καὶ ἐξαιρετικὰ θεαματικοί. Ὅπως πολὺ ἐνδιαφέροντες, ἀλλὰ φοβερὰ κουραστικοί, εἶναι ὁ ἀγῶνας τοῦ «γύρου τῆς Γαλλίας», ποὺ

γίνεται κάθε καλοκαίρι καὶ κρατᾷ σχεδὸν ἕνα μῆνα, καὶ ὁ ἀγῶνας τῶν «ἡμερῶν», ποὺ γίνεται στὸ «ποδηλατοδρόμιον» τοῦ χειμῶνος» στὸ Παρίσι καὶ εἶναι ὁ ἐξαντλητικώτερος ἀπὸ ὅλους.

Στὸν τόπο μας ὁμῶς, ὅπως εἴπαμε, τὸ ποδήλατο καὶ ὡς μέσον ἐξυπηρέτησεως ἀλλὰ καὶ ὡς σπορ βρίσκεται πολὺ πίσω, ἐν συγκρίσει μετὰ τῶν ξένων χωρῶν. Αἰτία γι' αὐτὸ εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἐγχώριες βιομηχανίες ὥστε νὰ πουλοῦνται σὲ χαμηλὰς τιμὰς τὰ ποδήλατα, καθὼς καὶ τὸ ὅτι οἱ δρόμοι μας δὲν εἶναι κατάλληλοι γιὰ ποδηλατοδρομίες. Εἰδικὸ ποδηλατοδρόμιον δὲν ὑπάρχει, παρὰ μόνον ἕνα στὴν Ἑλλάδα, καὶ αὐτὸ στὴν Ρόδο, ποὺ ὅπως εἶναι φυσικόν, δὲν ἐξυπηρετεῖ τοὺς ποδηλάτες, παρὰ τῆς Δωδεκανήσου μόνο. Οἱ ἐλάχιστοι ποδηλατικοὶ ἀγῶνες γίνονται στὴν Φιλοθέη. Κι' ὁμῶς εἴχαμε ὥρασι ποδηλατοδρόμιον στὸ Νέο Φάληρον τὰ παλαιὰ χρόνια, δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες, ποὺ γίνονταν τότε ἐκεῖ καὶ ποὺ ἀπὸ τὸ 1925 καταστράφηκε γιὰ νὰ γίνῃ ἀποκλειστικὰ ποδοσφαιρικὸ γήπεδο. Ἐτοί, καὶ σὰν ἀθλημα, ἡ ποδηλασία βρίσκεται στὰ σπάργανα τῆς χώρας μας. Οἱ ἀθληταὶ - ποδηλάται μετριοῦνται στὰ δάκτυλα καὶ οἱ καλύτεροι ἦταν οἱ προπολεμικοὶ Κουδέλης καὶ Λεωνίδας.

Τὸ σπορ τῆς ποδηλασίας εἶναι πραγματικὰ ὠφέλιμον γιὰ μικροὺς καὶ μεγάλους, ὅταν, φυσικὰ δὲν γίνεται κατάχρησις καὶ ἀξίζει νὰ ἐξελιθῇ στὸν τόπο μας καὶ νὰ διαδοθῇ περισσότερο.

Δυστυχῶς, ἡ ποδηλατικὴ Ὀμοσπονδία, ποὺ ἔγινε προπολεμικὰ ἀπὸ μερικοὺς ἐνθουσιώδεις φίλους καὶ ὁπαδοὺς τῆς ποδηλασίας, δὲν ἔχει τὰ οἰκονομικὰ μέσα γιὰ νὰ τοῦσιν τὸ ἀθλημα καὶ νὰ τὸ κἀν νὰ προσδεῖται νὰ ἐξαναγυρίσῃ ἡ ποδηλασία στὸν Σ.Ε.Γ.Α.Σ., στὸν ὁποῖον ἀνῆκε ἀπ' ὅτου πρωτοφάνηκε στὴν Ἑλλάδα. Φυσικὰ, καὶ ὁ Σ.Ε.Γ.Α.Σ. δὲν ἔχει τὰ κατάλληλα μέσα, ὅπως δῆλτον ὁμῶς θὰ τὰ καταφέρῃ καλύτερα ἀπὸ τὴν ἀνύπαρκτη Ποδηλατικὴ Ὀμοσπονδία. Τὸ κυριώτερον ὁμῶς ἀπ' ὅλα γιὰ νὰ προοδεύσῃ ἡ ποδηλασία στὸν τόπο μας εἶναι νὰ γίνῃ μὴ ἐγχώρια βιομηχανία ποδηλάτων, ποὺ νὰ προσφέρῃ τὸ ποδήλατο σὲ πραγματικὰ χαμηλὴ τιμῇ, ὥστε νὰ τὸ ἀποκτήσῃ πολὺς κόσμος καὶ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς θὰ βγοῦν καὶ οἱ καλοὶ ποδηλάται.

ΜΕΓΑΛΕΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΕΣ

Δ. ΒΟΥΡΒΑΧΗΣ

ΒΟΥΡΒΑΧΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (1787 - 1827). — Ἐγεννήθη στὴν Κεφαλληνία, ἀλλὰ ἐμεγάλωσε στὴ Γαλλία, ὅπου ὁ πατέρας του, φίλος τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, εἰργάζετο ὡς ναυτικός καὶ ἔμπορος.

Τὸ 1824 ἦλθε στὴν Ἑλλάδα καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγία σώματος, με 800 ἄνδρας, με τοὺς ὁποίους καὶ ἐπολέμησε κατὰ τῶν Τούρκων. Εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὅπου ἐθαυμάσθη γιὰ τὴν ἀνδρεία του (1826 - 1827). Πιάστηκε αἰχμάλωτος ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἀπεκεφαλίσθη 27 Ἰανουαρίου 1827.

♦♦♦

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (1851 — 1911). — Ἐγεννήθη στὸ ὠραῖο νησί τῆς Σκιάθου, ἔπειδὴ ἦταν πολὺ φτωχός, ἀναγκάστηκε νὰ διακόψῃ τῆς Πανεπιστημιακῆς σπουδῆς καὶ ἐργάσθηκε σκληρὰ ὡς διορθωτὴς ἐφημερίδων καὶ μεταφραστής. Τὴ νύχτα ἐδούλευε στὸ τυπογραφεῖο καὶ τὴν ἡμέρα ἔγραφε μυθιστορήματα καὶ διηγήματα, με θέματα τὰ περισσότερα παρμένα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ μικροῦ νησιῦ του, τὸ ὁποῖο ἐνοσταλοῦσε πάντα. Τὰ διηγήματά του Χριστουγεννιάτικα, Πασχαλινὰ καὶ ἄλλα, ἀποπνέουν τὸ ἄρωμα τῆς εὐλαδίας, τῆς θρησκευτικότητος καὶ τῆς καλῶς συνείδησός του. Ἀπέθανε 2 Ἰανουαρίου 1911 στὸ πατρικὸ του σπίτι, στὴ Σκιάθου, ποὺ σώζεται μέχρι σήμερα.

Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

♦♦♦

Ν. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (1851 — 1921). — Ἐγεννήθη εἰς τὰς Καλάμας, καὶ ἐσπούδασε φιλοσοφίαν καὶ Νομικὰ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Συνεπλήρωσε τὴν ἐπιστημονικὴν του μόρφωσιν ἐν τῇ Γερμανίᾳ. Εἶναι ὁ πρῶτος, ποὺ κατέγινε μετὰ τὴν λαογραφίαν καὶ θεωρεῖται ὁ πατέρας καὶ ἰδρυτὴς τῆς. Ἀπὸ τῆς σχετικῆς ἐπιστημονικῆς του μελέτης ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀποτελεῖ συνέχεια τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ ὅτι ὁ φυσικὸς κόσμος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους εἶναι ὁ ἴδιος ὅπως τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ κόσμου. Ἀπέθανε εἰς τὰς Ἀθήνας 12 Ἰανουαρίου 1921.

Εἶναι ὁ πρῶτος, ποὺ κατέγινε μετὰ τὴν λαογραφίαν καὶ θεωρεῖται ὁ πατέρας καὶ ἰδρυτὴς τῆς. Ἀπὸ τῆς σχετικῆς ἐπιστημονικῆς του μελέτης ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀποτελεῖ συνέχεια τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ ὅτι ὁ φυσικὸς κόσμος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους εἶναι ὁ ἴδιος ὅπως τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ κόσμου. Ἀπέθανε εἰς τὰς Ἀθήνας 12 Ἰανουαρίου 1921.

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ΤΟΥ ΓΕΝΑΡΗ

Π. ΓΡΙΣΠΟΥ

«Όποια δουλειά κι αν καταπι-
στη ο χωρικός, θα γυρίση τὰ μά-
τια τὴ νύχτα καὶ θὰ κυττάξῃ τὸν
οὐρανό. Θ' ἀντικρύσῃ τὸ σιωπηλὸ
καὶ μελαγχολικὸ φεγγάρι καὶ θὰ
τὸ συμβουλευθῇ. «Ὁ φεγγάρι
εἶναι στὴ γέμισι, ἂν δηλ. πηγαίνῃ
νὰ γίνῃ πανσέληνος, τότε τραβάει
κι αὐτὸς ἐμπρὸς στὴ δουλειά του.
«Ὁ φεγγάρι βρίσκεται στὸ
λιγότερο, ἂν δηλ. ἔχει ξεπεράσει
τὴν πανσέληνο, καὶ πηγαίνει γιὰ τὴ
χάση τότε κι αὐτὸς σταματᾷ καὶ
περιμένει. Καμιὰ δουλειά τους δὲν
ἐπιχειροῦν οἱ χωρικοὶ, στὴ χάση τοῦ
φεγγαριοῦ. Δὲν σπέρνουν τὰ χωρά-
φια τους, γιὰτὶ πιστεύουν πὼς ὁ
σπόρος δὲ θὰ φυτρώσῃ. Δὲν κλα-
δεύουν, γιὰτὶ πιστεύουν πὼς τὰ
δέντρα θὰ κακοφορμίσουν. Δὲν καρ-
πολογοῦν, γιὰτὶ φοβοῦνται πὼς οἱ
καρποὶ δὲν θὰ διατηρηθῶν, θὰ σα-
πίσουν. Οἱ γυναῖκες δὲν πηγαίνουν
στὸ ποτάμι νὰ πλύνουν, γιὰτὶ φο-
βοῦνται πὼς τὰ ρούχα θὰ κοποῦν
ἀπὸ τὸ σκόρο, ὅπως καὶ στὶς δρύ-
μες τοῦ Αὐγούστου.

Τόσο ἐξετάζουν οἱ χωρικοὶ μας
τὸ φεγγάρι καὶ τὸ προσέχουν.
«Ὁ φεγγάρι καὶ τὸ προσέχουν.
«Ὁ φεγγάρι καὶ τὸ προσέχουν.
«Ὁ φεγγάρι καὶ τὸ προσέχουν.

Αὐτὰ εἶδαν τὰ δέντρα, μεγάλα καὶ
μικρά, καὶ σκέφθηκαν νὰ ἐπωφελη-
θῶν κι αὐτὰ ἀπὸ τὸ Νόμο τοῦ
φεγγαριοῦ. Πῆγαν, λοιπόν, στὸ
Θεὸ νὰ ὑποβάλουν τὴν αἴτησί τους.

«Θεέ μου, εἶπαν, δώσε καὶ σὲ
μᾶς νὰ ἐξετάζουν οἱ ἄνθρωποι τὸ
φεγγάρι καὶ νὰ κόβουν ξύλα τὸ μι-
σὸ μῆνα καὶ τὸν ἄλλο μισὸ νὰ μὴν
κόβουν. Νὰ κόβουν στὴ γέμισι καὶ
στὴ χάση νὰ μὴν κόβουν. Κι ὅποιος
κόψῃ στὴ χάση, τὰ ξύλα του νὰ

σαπίζουν καὶ νὰ τρίβονται ἀπὸ τὸ
σάρακα, νὰ γίνονται σκόνῃ. Καὶ
νὰ πηγαίνουν οἱ κόπτοι του καὶ τὰ
ἐξοδα χαμένα. Νὰ ξεκουράζεται,
ἔτσι, ὁ λόγγος ἀπὸ τὸ τσεκούρι,
νὰ ἀναπνέουν τὰ κλαριά, νὰ προ-
φθαίνουν νὰ ξεπετοῦν τὰ βλαστά-
ρια τους, νὰ ξαναγίνονται, νὰ ξανα-
δυναμώνουν.

Αὐτὰ παρακάλεσαν τὰ δέντρα,
καὶ ὁ Θεὸς ἄκουσε τὴ δέησί τους.
Καὶ εἶπε, ὁ Θεός. «Μόνο στὴ γέμισι
νὰ κόβουν ξύλα καὶ δέντρα οἱ ἄν-
θρωποι. «Ὁ δέντρον στὴ χάση, τὰ
ξύλα νὰ σαπίζουν, νὰ τρώγονται
ἀπὸ τὸν σάρακα, νὰ γίνονται σκό-
νη».

«Ἔτσι ἔγινε. Νὰ ὅμως ποὺ ἦρθε
ὁ Γενάρης. Καρδιά τοῦ χειμῶνα.
Μεγάλα κρύα, βροχές καὶ χιόνια.
Οἱ μέρες περνοῦν καὶ οἱ ἄνθρωποι
δὲν μποροῦν νὰ βγοῦν στὸ βουνὸ
νὰ κόψουν ξύλα. Κι ἂν τύχῃ νὰ γί-
νουν μερικὲς ἡμέρες καλὴ σὺνῃ, πολ-
λὲς φορὲς πέφτουν μέσα στὴ χά-
ση καὶ πᾶν χαμένες. Πότε λοιπόν,
νὰ κόβουν οἱ ἄνθρωποι; «Ὁ δέντρον
πράνῃ καὶ τοῦτο.

Πῆγαν οἱ ἄνθρωποι στὸ Θεὸ νὰ
παραπνεύθουν.

ΔΩΡΙΕΙΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 2)

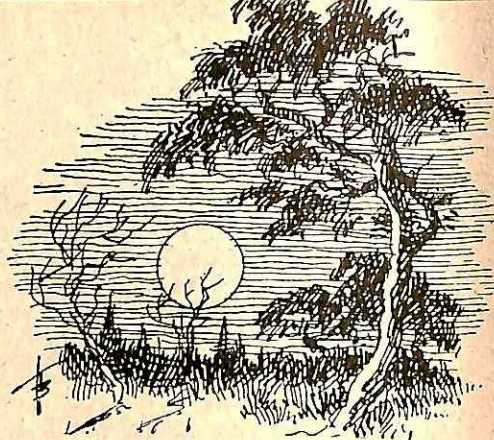
τῶν Δωριέων ἐπέφερεν ἀποτελέσμα-
τα ἀποφασιστικά διὰ τὸ μέλλον τῆς
Φυλῆς.

Μετὰ τὸ σημαντικὸν αὐτὸ γεγο-
νὸς δὲν ἔχομεν πλέον σοβαρὰς συγ-
κρούσεις μεταξὺ τῶν φυλῶν. Ἐπέρ-
χεται ἄλλως τε εἰς τὰ περισσότερα
μέρη τῆς χώρας τὸσον μεγάλη ἀνά-
μειξις καὶ συγχρωτισμός, ὥστε σι-
γά-σιγά δημιουργεῖται τὸ αἰσθημα
τῆς στενῆς φυλετικῆς συγγενείας
καὶ τῆς ἐθνολογικῆς ταυτότητος. «Ὁ
σον ἀνεπτύσσεται καὶ ἐξεπολιτίζεται
τὸ νεαρὸν ἔθνος, τὸσον ἐπλησιάζει
πρὸς τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν
ἐφώτισε τέλος εἰς τὴν συνειδήσιν ὁ-
λῶν τῶν ὁμογλώσσων. Ἀποτέλεσμα
ἦτο νὰ ἐπέλθῃ ὁ διαχωρισμὸς μετα-
ξὺ «Ἑλλήνων ἀφ' ἑνὸς καὶ βαρβάρων
ἀφ' ἑτέρου, ὅπως ἐχαρακτηρίζοντο
ὅλοι ὅσοι δὲν ἐλάλουν τὴν ἐλληνικὴν
γλῶσσαν.

Εἰς τὴν ταχυτέραν ἀνάπτυξιν
πανελληνίου αἰσθηματος συνέβαλε
τὰ μέγιστα ἡ Δωρικὴ καθόδος, ἡ ὁ-
ποία ἰσοπέδωσεν εἰς τὸ πλεῖστον μέ-
ρος τῆς χώρας, τὰ ὅρια μεταξὺ τῶν
δύο φυλῶν καὶ κατέστρεψε τὸν προ-
ηγηθέντα τῆς καθόδου τῆς πολιτι-
σμῶν.

«Ὁ νέος πολιτισμὸς ὁ ὁποῖος δη-
μιουργεῖται σιγά-σιγά διὰ νὰ καταυ-
γάσῃ μετ' ὀλίγον τὸν κόσμον ὁλό-
κληρον, δὲν εἶναι πλέον οὔτε Κρη-
τομυκηναϊκός, οὔτε Αἰγαιός, ἀλλὰ
γνήσιον δημιούργημα τῆς «Ἑλληνι-
κῆς φυλῆς, ἡ ὁποία ἐβίβει δι' αὐτοῦ
τὸ παρὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἡ-
θρωπότητος.

Γ. Ι. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗΣ

«Θεέ μου, εἶπαν, καλὸς καὶ ἁ-
γιος ὁ Νόμος Σου. Νὰ κόβουμε
ξύλα μόνο τὸ μισὸ μῆνα, στὴ γέ-
μισι, μὰ τὸν Γενάρη οἱ περισσότερες
μέρες εἶναι χειμῶνας βαρὺς. Πότε
νὰ βροῦμε τὸν καιρὸ νὰ κόψουμε;

«Σωστά, ἀποκρίθηκε ὁ Θεός.
Τὸ Γενάρη νὰ κόβετε ὅλον τὸν μῆ-
να καὶ νὰ μὴν ἐξετάζετε τὸ φεγ-
γάρι.

«Πάλι παραπνεύθηκαν τὰ κλαριά.
«Ὁχι. Νὰ μὴ γίνεταί ἐξαίρεσι τὸ
Γενάρη. Νὰ ἔχουν καὶ τὰ δέντρα ἕ-
να μῆνα, νὰ ξεκουρασθῶν, δικό
τους.

«Δὲν μπορῶ νὰ πάρω τὸ λόγο
μου πίσω, ἀποκρίθηκε ὁ Θεός. Θὰ
σὰς δώσω ὅμως ὅλο τὸ Μάρτη δι-
κό σας. Νὰ μὴν κόβουν καθόλου
ξύλα τὸ Μάρτη. Κι ἂν κόψουν, εἴ-
τε στὴ γέμισι, εἴτε στὴ χάση κό-
ψουν, τὰ ξύλα θὰ χαλοῦν ἀπὸ τὸ
σάρακα.

«Ἔτσι ἔγινε. Κι ἔτσι τὸν παρα-
δέχθηκαν ὅλοι, ἄνθρωποι καὶ δέν-
δρα, τὸ νόμο τοῦ φεγγαριοῦ.

Κι εἶπαν γιὰ τὸ Γενάρη.
«Τὸ Γενάρη κόψε ξύλο καὶ φεγ-
γάρι μὴν κυττάς».

Κι ἔκοβαν ξύλα ὅλον τὸν μῆνα.
Κι εἶπαν γιὰ τὸν Μάρτη.
«Μάρτη δρύματα στὰ ξύλα καὶ
τ' Αὐγούστου στὰ πανιά».

Δηλ. τὸ Μάρτη χαλοῦν τὰ ξύλα
ἀπὸ τὸ σάρακα, καὶ τὸν Αὐγού-
στο τὰ πανιά ἀπὸ τὸ σκόρο, ἂν
μποῦν σὲ νερό. Καὶ δὲν ἔκοβαν ὅ-
λον τὸ Μάρτη ξύλα, καὶ δὲν ἐπλε-
ναν τὸν Αὐγούστο πανικά.

Αὐτὰ πίστευαν μιὰ φορὰ κι ἔ-
ναν καιρὸ οἱ ἄνθρωποι. «Ἔτσι κρα-
τοῦσαν κάποια ἰσορροπία μέσα στὴ
Φύσι. Οὔτε τὸ δάσος καταστρεφό-
ταν, οὔτε τὰ ξύλα ἔλειπον ἀπὸ τὸ
χωριό. Σήμερα δὲν τὰ πιστεύουν
πιά αὐτά. Καὶ κόβουν δέντρα καὶ
ξύλα, χωρὶς νὰ ἐξετάζουν τὸ φεγ-
γάρι καὶ τὸ δάσος λιγοστεύει καὶ
οἱ ἄνθρωποι κινδυνεύουν νὰ μὴν ἔ-
χουν ξύλα γιὰ τὶς ἀνάγκες τους.

«Εμεῖς τώρα, δὲν πρόκειται νὰ
συμβουλευθῶμε κανένα νὰ πιστεῦ-
σῃ πάλι στὸ φεγγάρι καὶ στὶς δρύμες,
γιὰτὶ αὐτὰ εἶναι ἀπομεινάρια εἰδω-
λολατρίας. Θὰ συμβουλευθῶ ὅμως
νὰ βάλουμε στὴ θέσι τοῦ φεγγα-
ριοῦ τὴν πίστι μας στὴν τέχνη καὶ
στὴν ἐπιστήμη καὶ ν' ἀκολουθῶ-
με τὶς συμβουλὲς τοῦ δασικοῦ καὶ
τοῦ γεωπόνου τοῦ χωριοῦ καὶ νὰ
ἐφαρμόζουμε τοὺς Νόμους, ποὺ ἔ-
χει βάλῃ ἡ Πολιτεία γιὰ τὰ δά-
ση. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, δὲν θὰ
ἔλθῃ ποτὲ ἡμέρα νὰ λείψουν τὰ
ξύλα ἀπὸ τὸ χωριό, γιὰ τὸ τζάκι
καὶ γιὰ τὸ σπῆτι.

ΤΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ Ο-ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

Κ. ΖΕΥΓΑ

Γιὰ νὰ ξεκινήσῃ ἓνας σχολικὸς
κήπος, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ σει-
ρὰ ἀπαραίτητων εργαλείων.

Τὰ εργαλεῖα πρέπει νὰ εἶναι τό-
σα ὥστε ὅλοι οἱ μαθηταί, ποὺ θὰ
πᾶν στὸν κήπο, νὰ δουλεύουν.

Τὰ εργαλεῖα εἶναι κύρια καὶ
βοηθητικά. «Ὁς βοηθητικά πρέ-
πει νὰ ἔχουμε:

1) Ἀρκετὰ μέτρα χονδρὸ σπάγ-
γο, γιὰ νὰ μπορούμε νὰ χαράζω-
με τὶς γραμμὲς τῶν δρόμων, τῶν
χαντακιῶν, τῶν βραγιῶν.

2) Μιὰ μετροταινία ἢ ἔστω καὶ
ἓνα μέτρο κοινόν.

3) Μικρὰ κομμάτια σανιδάκια ὡς
25 ἑκατοστὰ μακρὸς καὶ 2 πλά-

3) Φτυάρια (Σχ. 4) γιὰ τὶς με-
ταφορὲς καὶ μετακινήσεις.

4) Ξύστρες (Σχ. 5) γιὰ νὰ ἰ-
σοπεδώσουμε τὶς βραγιές.

5) Τσουγκράνες (κτένια) (Σχ.

Σχ. 5.

6) γιὰ νὰ μαζεύουμε τὶς πέτρες,
τὶς ρίζες τῶν ἀγριοχόρτων καὶ
γιὰ ἰσοπέδωσι.

6) Φυτευτήρια (Σχ. 1) γιὰ ν'
ἀνοίγουμε τρύπες, ποὺ θὰ φυτέ-
ψωμε λαχανικά, λουλούδια κλπ.

Σχ. 6.

7) Ποτιστήρια με λεπτεῖς τρύ-
πες γιὰ τὸ πότισμα τῶν σπο-
ρειῶν.

8) Πριόνια (Σχ. 7) με μεγάλα
καὶ μικρὰ δόντια γιὰ τὰ κλαδέ-
ματα τῶν χοντρῶν κλάδων.

Σχ. 8.

9) Λίγα ψαλίδια (Σχ. 8) γιὰ
τὰ κλαδέματα λεπτῶν κλάδων.

10) Μερικοὺς σουγιάδες γιὰ
μπόλιασμα (σχ. 9).

11) Ἐνα θειοφιστήρι (Σχ. 10)
γιὰ τὸ σκόρπισμα θειοφιοῦ ἢ ἄλ-
λων φαρμάκων σὲ σκόνι γιὰ τὴν
καταπολέμησι ἀσθενειῶν τῶν φυ-
τῶν καὶ γιὰ τὴν ἴδια αἰτία.

12) Ἐνα ψεκαστήρα (Σχ. 11)
γιὰ ὅπου τὰ φάρμακα εἶναι ὑγρά
καὶ πρέπει νὰ ραντίζονται.

Τὰ εργαλεῖα πρέπει νὰ τὰ προ-
σέχουμε νὰ μὴ χάνονται καὶ νὰ

Σχ. 9.

μὴν καταστρέφονται. «Ὁ καλλί-
τερος τρόπος γιὰ νὰ τὰ προφυλά-
ξωμε εἶναι νὰ ἔχουμε κάποιο χωρι-
στὸ μέρος (ἐργαλειοθήκη), ὅπου
θὰ τὰ πηγαίνουν τὰ παιδιά μετὰ
τὴν ἐργασία καὶ ἀφ' οὗ προηγου-
νως τὰ καθαρίσουν καλά.

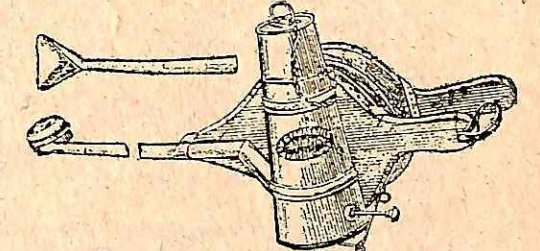
Στὴν ἐργαλειοθήκη αὐτῇ, ὑπάρ-
χει κρεμασμένον ἓνας κατάλογος
τῶν εργαλείων. Κάθε βδομάδα ἓ-
νας μαθητὴς θὰ παραλαμβάνῃ ἀ-
πὸν τὸν προηγουμένο καὶ σύμ-
φωνα μετὰ τὸν κατάλογο τὰ εργα-
λεῖα καὶ θὰ εἶναι ὑπεύθυνος, γιὰ-
τὶ θὰ ἔχῃ τὸ κλειδί. Αὐτὸς θὰ πα-
ραδίδῃ στοὺς μαθητὰς τὰ εργα-
λεῖα, ποὺ θὰ ὀρίσῃ ὁ δάσκαλος,
καὶ αὐτὸς θὰ τὰ παραλάβῃ μετὰ
τὴν ἐργασία. Κάθε εἶδος εργα-
λεῖο θὰ ἔχῃ τὴν θέσι του καὶ κάθε
ἐργαλεῖο, ποὺ θὰ ἐπιστρέφεται, θὰ

Σχ. 7.

ἐπιθεωρεῖται μὴν ἔχῃ ζημιά. Οἱ
ζημιὲς πρέπει νὰ ἐπισκευάζονται
χωρὶς ἀναβολή, ὥστε τὰ εργα-
λεῖα νὰ εἶναι πάντα ἑτοιμα νὰ
χρησιμοποιηθοῦν.

Σχεδὸν ὅλα τὰ γεωργικὰ εργα-
λεῖα εἶναι ἀτσάλεια καὶ γιὰ τοῦτο

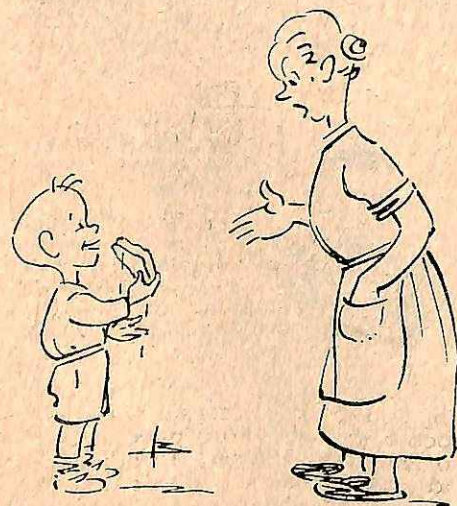
Σχ. 10.

σκουριάζουν πολὺ εὐκόλα καὶ φθεί-
ρονται. Πρέπει λοιπὸν νὰ τὰ προ-
στατεύσωμε. Τὰ ψαλίδια, οἱ σου-
γιάδες, τὰ πριόνια, ἐπειδὴ εἶναι
ποῖο λεπτά καὶ ἐπειδὴ δὲν χρησι-
μοποιοῦνται πολὺ συχνὰ σκουριά-
ζουν εὐκολότερα. «Ὁ καλλίτερος
τρόπος προστασίας εἶναι νὰ τὰ πε-
ράσωμε καλὰ-καλὰ καὶ παντοῦ,
με λαδωμένο πανί. Τὸ ἐλαφρὸ
στρώμα τοῦ λαδιοῦ, ποὺ θὰ κά-

Σχ. 11.

τοπ ἐπάνω στὸ μέταλλο, θὰ τὸ
προφυλάξῃ γιὰ νὰ μὴ σκουριάσῃ.
Τὸ ἴδιο μέσο θὰ χρησιμοποιήσωμε
γιὰ κάθε εργαλεῖο, ποὺ πρόκειται
νὰ μείνῃ γιὰ πολλὰς μέρες ἀχρησι-
μοποίητο καὶ γιὰ τὶς ἀξίνες ἀκό-
μη. Τὸν ψεκαστήρα, ὅσο ἀπὸ
χρῆσι πρέπει νὰ πλένωμε καλὰ-κα-
λά, νὰ τὸν στραγγίζωμε καὶ νὰ
λαδώνωμε τὰ σημεῖα, ποὺ ὀρίζει
ὁ κατασκευαστής.

—Μὰ πάλι γλυκὸ πηγες καὶ πῆρες,
Μάκη; Γι' αὐτὸ σοῦδωσα τὰ λεφτά;
—Ναί, μαμά. Δὲ μούπες «νὰ δυὸ χι-
λιάρικα νὰ πάρῃς ἓνα τρίγωνο, γιὰ νὰ
πᾶς αὔριο νὰ πῆς τὰ καλὴμερα»;
(Υπὸ ΑΝ. ΒΩ.)

Ήταν παραμονή Πρωτοχρονιάς. Δυο παιδάκια πιεσμένα από το χεράκι περπατούσαν βιαστικά, γιατί άρχισε να σκοτεινιάζει. Ήταν και τα δυο χαριτωμένα αν και κάποια σκιά χυμένη στ' προσωπό τους και τὰ πένθιμα ρούχα τους, τὰ έκαναν σοβαρώτερα απ' ό,τι ταίριαζε στην ηλικία τους.

Ξαφνικά έκοψαν το δρόμο τους και στάθηκαν μπροστά σε μια βιτρίνα σαν μαγεμένα. Δεν είχε ή βιτρίνα εκείνη ούτε παιχνίδια, ούτε γλυκίσματα. Ήταν απλώς στα μια βιτρίνα φωτογραφείου με διάφορες φωτογραφίες.

Μια απ' αυτές προξένησε τόση συγκίνηση στα μικρά. Παρίστανε ένα ωραίο κύριο με μαύρη ζακέττα και ριγέ πανταλόνι.

—Μα για δέξ, Λέλα, έλεγε το αγοράκι, δεν είναι ίδιος ο μπαμπάς; άπαράλλακτος!

—Ναί, μα ο Μπαμπάς ήταν πιό μεγάλος και ψηλός τό...σο!! Έκανε ή μικρή, κι έσήκωσε όσο μπορούσε το μικρό της χεράκι.

—Δέξ, εξακολούθησε ο μικρός, ως και ή καδένα του ρολογιού του ίδια είναι.

—Αλήθεια! Μόνο πού δεν έχει εκείνο το μικρό χρυσό αλογάκι, πού κρεμόταν απ' αυτήν και πού μ' άρεσε τόσο! Αλήθεια, Κωστάκη, τό πήρε κι αυτό μαζί του στο Θεό ο Μπαμπάς;

Τό προσωπάκι του μικρού έγινε σοβαρώτερο και ένω μάλων την αδελφούλα του για την άνοησία πού είχε, έσκούπισε, με την άνάποδη του χεριού ένα δάκρυ, πού τρεμούλιαζε στα μεταξένια του βλέφαρα.

Πάει έναμιση χρόνος, πού ή ζωή τους άλλαξε πολύ. Πρώτα ήταν όλοι τους τόσο ευτυχισμένοι. Ο Μπαμπάς ήταν μηχανικός έκέρδιζε άρκετά και τίποτε δεν τους έλειπε. Η ζωή τους κυλούσε τόσο άρμονικά και ωραία.

Εξαφνά κηρύχθηκε ο Πόλεμος του 40 Γρήγορα-γρήγορα ο μηχανικός έγινε ύπολοχαγός και σύντομα τους άποχαιρέτησε με δακρυσμένα μάτια και πήγε εκεί, πού τον καλούσε ή Πατρίδα. Από τότε ή χαρά έφυγε απ' τό σπίτι τους. Η Μαμά διαρκώς άησυχη και λυπημένη. Ο Μπαμπάς στην αρχή έγραφε τακτικά, μα ξαφνικά πριν από την κατάρρευση έπαψε να γράφει. Με τρελλή άγωνία έτρεξε ή δύστυχη ή γυναίκα του στα διάφορα στρατιωτικά Γραφεία να πάρη πληροφορίες, μα πουθενά δεν ήξεραν να της πουν τίποτε το θετικό. Ήρθε ή κατάρρευση και όσοι ήταν ζωντανοί γύρισαν στα σπίτια τους, μα ο δικός τους δεν φαινόταν. Μόλις ή άμοιρη άκουε αυτόκίνητο να περνά ή να κτυπά τό κουδούνι της έξώπορτας έτρεχε με την ψυχή στο στόμα, λαχανιασμένη από έλπίδα, ν' άνοιξη να ιδή —Μα τίποτα! τίποτα δυστυχώς δεν έβλεπε, Μια ήμέρα κάποιος στρατιώτης της είπε πώς τον είδε, πού σκοτώθηκε σε κάποια έπίθεση. Τότε πιά άπελπισμένη κλείστηκε στο σπίτι της, νύηθηκε στα μαύρα αυτή και τὰ παιδιά της και έκλαιε διαρκώς. Έχασε κάθε όρεξη για τη ζωή και σε λίγο διάστημα έγινε ή σκιά του έαυτού της.

—Μα δεν λυπάσαι τὰ παιδιά σου; της έλεγαν οι γνωστοί της. Θά τάφισης πεντάφανα; Πάρε το πιά απόφαση δεν είσαι μονάχη σου...

—Να τό πάρη άπόφαση! τί εύκολα πού τό έλεγαν! Έτσι πέρασαν άκόμη δέκα μήνες. Ήρθε παραμονή πρωτοχρονιάς και τὰ καμμένα τὰ παιδάκια

Ο ΜΠΟΝΑΜΑΣ ΤΗΣ ΜΑΜΑΣ

(Σάν παραμύδι)

της δεν ήξεραν τί να κάνουν για να δώσουν λίγη χαρά στη Μαμά τους — Να σπάσουμε τον κουμπάρά μας να της αγοράσουμε κανένα μποναμά! Πρώτα άγαπούσε πολύ τὰ ωραία στολίδια. Κάτι θά βρούμε να της άρέσει, είπε ή Λέλα. Κι' ένόμιζε με τό έξα-

χρονο μυαλουδάκι της, πώς έτσι ή Μαμά θά χαιρόταν.

—Να τώρα, πού ήσυχάζει στην κάμαρά της, να τρέξουμε γρήγορα, είπε συμφωνώντας κι ο άδελφός της.

Κι ένω έτρεχαν στο δρόμο, τὰ είδαμε να σταματούν ξαφνικά μπροστά σε μια προθήκη φωτογραφείου και να καμαρώνουν μια φωτογραφία, πού νόμιζαν πώς έμοιαζε του Μπαμπά τους.

Ήταν πραγματικά μια παλαιά φωτογραφία του σε μεγένθυσι. Γοητευμένα τὰ μικρά μπήκαν μέσα κι έζήτησαν από το φωτογράφο ν' αγοράσουν την εικόνα, για να την κάνουν δώρο στη Μαμά τους.

Μα τὰ λεπτά τους δεν έφθαναν.

—Κύριε φωτογράφε, είπε ο μικρός, θά σάς δώσουμε και τό σταυρό, πού φοράει ή Λέλα. Είναι χρυσός στ' αλήθεια!

—Άς κρατήσει τό σταυρό της ή μικρούλα, είπε συγκινημένος εκείνος, αφού τόσο την επιθυμείτε, θά σάς την κάνω εγώ μποναμά. Είναι και παλιά άλλως τε και δεν μου χρειάζεται πιά.

Την έτύλιξε σ' ένα χαρτί και τους την έδωσε.

Ποτέ μποναμάς δεν έφερε τόση χαρά στα μικρούλια. Τρέχοντας ξεκίνησαν για τό σπίτι και ένω περνούσαν απ' την Όμόνοια, άνακατεύθηκαν με τον κόσμο, πού έβγαине εκείνη τη στιγμή απ' τό σταθμό του Ήλεκτρικού σιδηροδρόμου.

Ξαφνικά ή Λέλα έβγαλε μια φωνή τρελλής χαράς.

—Κωστάκη! Να ο Μπαμπάς! Νάτος εκεί. Έλα! Και έτρεξε μέσα στο πλήθος τραβώντας από τό χέρι τον άδελφό της.

Με δυσκολία κατώρθωσαν να πλησιάσουν ένα νέο άνδρα, πού έβγαине από τό σταθμό.

Ήταν όχι καλοντυμένος, με φανερά στο άδύνατο πρόσωπό του τὰ σημάδια της κακουχίας. Μόλις τὰ είδε, κατάγλωμος από συγκίνηση, τὰ σήκωσε και τὰ δύο στην άγκαλιά του και τὰ γέμισε φιλία και δάκρυα.

—Η μαμά πού είναι; είπε, σαν μόρεσε να μιλήσει.

—Η Μαμά είναι, όλο άρρωστη από τότε, πού έφυγε Μπαμπά, είπε ο Κωστάκης.

—Ξέρεις Μπαμπάκα, είπε κι ή μικρή, όλο μ'ας λέει πώς πήγες στο Θεό, μα εμείς της λέγαμε πώς τον παρακαλούμε να σε στείλ η πάλι κοντά μας και να πού μ'ας άκουσε.

—Ναί, μικρά μου άγγελούδια, σ' άκουσε και μ' έβοήθησε να ξεφύγω από την κόλαση, πού με είχαν κλείσει.

—Πάμε τώρα γρήγορα στη μαμά. Φώναξε ένα ταξί και ξεκίνησαν για τό σπίτι. Μα έξω απ' την πόρτα τὰ παιδιά έβγαλαν μια φωνή...

Δεν κρατούσαν πιά την εικόνα πού άγόρασαν για τη Μαμά με την συγκίνηση και τον κόσμο την έχασαν.

—Άχ! τί κρίμα χάσαμε τον μποναμά της Μαμάς! μια εικόνα πού ήσουν ίδιος, Μπαμπά!

—Μη στενοχωριέστε, αφού της πάτε τόν ίδιο τόν Μπαμπά σας, είπε αυτός γελώντας. Τί άλλο καλύτερο μποναμά θέλατε;

ΜΑΡΙΑ Π. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ

Σήκωσε το παιδί στην άγκαλιά του

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

Ο Ε.Ε.Σ.Ν. εύχεται εις τους φίλους, αναγνώστας και συνεργάτας του διά

τό Νέον Έτος 1954

Υγείαν και Ευτυχίαν

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν. ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ
1953 — 1954

ΔΙΑ ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟΝ «ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΥΡΟΥ»

Επί τη τρίτη έπετείω του θανάτου του άειμνήστου Προέδρου του Ε.Ε.Σ.Ν., Αχιλ. Κύρου, ή έφημερίς «Ε-ΣΓΙΑ», έν τη επιθυμία της να βοηθήσει εις την προαγωγήν του έργου του Έρυθρου Σταυρού Νεότητος, άπέστειλε τό ποσόν των πέντε εκατομμυρίων δραχμών (5.000.000), ίνα άπονεμηθί ως βραβείον Α', έκ τριών εκατομμυρίων δρχ. και Β', έκ δύο εκατομμυρίων δρχ. εις δύο ομάδας Έρυθροσταυριτών, αι οποίαι θά αναπτύξουν την καλύτεραν έρυθροσταυριτικήν δράσιν.

Η Έφορεία του Ε.Ε.Σ.Ν. εκπληρούσα την εύγενή ταύτην επιθυμίαν και προς δημιουργίαν αμίλλης μεταξύ των Έλλήνων Έρυθροσταυριτών, μελλούσης να συμβάλ η εις την μεγαλύτεραν εξάπλωσιν και έμπέδωσιν των ύψηλών αρχών του Έρυθρού Σταυρού Νεότητος εις την χώραν μας, προκηρύσσει διαγωνισμόν δια τό βραβείον «Αχιλλέως Κύρου» Σχολικού έτους 1953 - 54 μεταξύ των ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν. εις τὰ Σχολεία της χώρας.

Τα χρηματικά ποσά και των δύο βραβείων, θά δοθούν εις σχολικά είδη ή γεωργικά εργαλεία, της προτιμήσεως των βραβευθησομένων.

Αι ομάδες Ε.Ε.Σ.Ν., αι όποισι θέλουν να μετάσχουν του διαγωνισμού, θά άποστέλλουν δια του Διευθυντού του Σχολείου, προς τόν Επιθεωρητήν των Σχολείων της περιφέρειας των έκθεσιν της δράσεώς των.

Ο κ. Επιθεωρητής, μετά τόν προσήκοντα έλεγχο, θά διαβιβάσει μέχρι τέλους Ιουλίου έ.ε. εις τὰ Γραφεία του (Ε.Ε.Σ.Ν. όδός Μακένζυ Κίγκ 3) όσας κατα την κρίσιν του εύρίσκει άξίαις βραβεύσεως.

Αφού συγκεντρωθούν όλοι αι προτάσεις των κ. κ. Επιθεωρητών, πενταμελής Επιτροπή, άποτελουμένη έκ δύο αντιπροσώπων του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού Νεότητος, ένός Εκπαιδευτικού Συμβούλου του Υπουργείου Παιδείας, δύο Γενικών Επιθεωρητών, ένός της Μέσης και ένός της Δημοτικής των έν Αθήναις και Πειραιί Έκπαιδευτικών περιφερειών, θά κρίνη εις ποίαις ομάδας θά δοθούν τὰ έπόμενα βραβεία, λαμβανομένων ύπ' όψιν των συνθηκών και των εις την διάθεσιν των διαγωνισθησομένων μέσων.

ΒΡΑΒΕΙΑ

Α'. Σχολικά είδη ή εργαλεία δια καλλιέργειαν σχολ. κήπου άξίας 3.000.000 δραχμών.

Β'. Σχολικά είδη ή εργαλεία δια καλλιέργειαν σχολ. κήπου άξίας 2.000.000 δραχμών.

ΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

1) Τό Ζάννειον Όρφανοτροφείον Πειραιώς έστειλε 2 χαρτοκιβώτια με σχολικά βιβλία δια τό Δημοτικόν Σχολείον Έλατοχωρίου Ιωαννίνων.

2) Η Ίδιωτική Σχολή Κατρανίδου - Κυριαζοπούλου Πειραιώς 2 χαρτοκιβώτια με διάφορα είδη δια τό Δημοτικόν Σχολείον Γουρνιάδων Ευρυτανίας.

3) Τό 8ον Γυμνάσιον Θηλέων Αθηνών 9 δέματα με είδη ήματισμού δια τό Δημοτικόν Σχολείον Δερβιζιάνων Ιωαννίνων.

4) Η Ίδιωτική Σχολή Χατζήμπεη 9 δέματα με είδη ήματισμού και ύποδήσεως δια τό Δημοτικόν Σχολείον Μανωλιάσσης Ήπείρου.

ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Μέχρι της 18 - 12 - 1953 έστειλαν εις την Κεντρικήν Αποθήκην Ε.Ε.Σ.:

1) Τό Δημοτικόν Σχολείον Καλυβίων Μεσογείων 1 δέμα περιέχον σχολικά είδη δια τὰ σεισμόπληκτα παιδιά Ζακύνθου.

2) Τό 1ον Πρότυπον Παιδαγωγικής Ακαδημίας Τριπόλεως 4 σάκκους περιέχοντας είδη ήματισμού δια τὰ σειμοπαθή παιδιά του 1ου Δημοτικού Σχολείου Ιθάκης.

3) Τό Γυμνάσιον Θηλέων Τριπόλεως 2 χαρτοκιβώτια περιέχοντα γραφικήν ύλην δια σειμοπαθή παιδιά περιφέρειας Αίτωλοακαρνανίας.

4) Τό Δημοτικόν Σχολείον Νέας Καρυώτισσης Γιαννιτών 1 δέμα περιέχον γραφικήν ύλην δια τὰ σειμοπαθή παιδιά Ζακύνθου.

5) Τό Δημοτικόν Σχολείον Νέου Πετρίτσιου Σιντικής τὰ δι' αυτό προοριζόμενα κυτία σχολικών δώρων.

6) 91ον και 92ον Δημοτικόν Σχολείον Ε' Περιφέρειας Αθηνών 1 κιβώτιον δια τὰ σεισμόπληκτα παιδιά Αργοστολίου με γραφικήν ύλην και βιβλία.

7) Επιθεωρησις Δημοτικών Σχολείων Β' Περιφέρειας Αθηνών 46 σάκκους και 10 χαρτοκιβώτια με διάφορα είδη δια τὰ ύπ' αυτής υίοθετηθέντα 30 Δημοτικά Σχολεία Ζακύνθου.

8) Τό 12ον Γυμνάσιον Αρρένων Αθηνών 22 χαρτοκιβώτια με διάφορα είδη δια τὰ σεισμόπληκτα παιδιά Κεφαλληνίας.

9) 52ον Δημοτικόν Σχολείον Γ' Περιφέρειας Αθηνών 3 χαρτοκιβώτια με διάφορα είδη δια τό ύπ' αυτού υίοθετηθέν Δημοτικόν Σχολείον Κοντέϊκων Ζακύνθου.

10) 53ον Δημοτικόν Σχολείον Γ' Περιφέρειας Αθηνών 2 σάκκους και 3 χαρτοκιβώτια δια τό ύπ' αυτού υίοθετηθέν Δημοτικόν Σχολείον Κοιλιωμένου Ζακύνθου.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ ΟΤΙ:

1) Οι φωτογραφίες, πού στέλλονται για δημοσίευσι εις τό περιοδικό μας, πρέπει α) να δείχνουν έρυθροσταυρικήν δράσιν κατά την ώραν της εργασίας, β) να είναι γυλιστρέρες και καθαρές, γ) με όσον τό δυνατόν ολιγώτερα πρόσωπα.

2) Πρέπει να άρχισή από τώρα ή έτοιμασία του Λευκάματος, ώστε να σταλή εις τὰ Γραφεία μας πρό της λήξεως του σχολ. έτους.

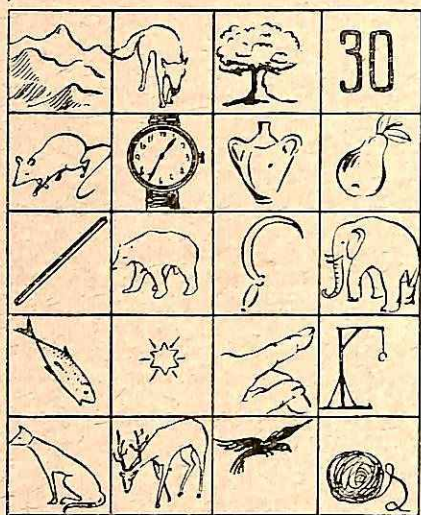
3) Να στέλλετε εις τὰ Γραφεία μας (τουλάχιστον δυο φορές τό χρόνο) σύντομο περίληψι της Έρυθροσταυρικής δράσεως των μαθητών για να την δημοσιεύωμε εις τό περιοδικό και να ενημερώνωμε σχετικώς την Γενεύη.

4) Υπάρχουν εις τὰ Γραφεία μας όραία μεταλλικά σήματα Ε.Ε.Σ.Ν., καμωμένα εις την Αγγλίαν, αντί 500 δρχ. έκαστον, τὰ όποια άποστέλλονται κατόπιν παραγγελίας και άποστολής του αντίτιμου.

5) Τὰ έμβόσματα δια τό Περιοδικόν να μη στέλλονται προσωπικώς, αλλά ά π ρ ο σ ώ π ω ς Έλληνικόν Έρυθρόν Σταυρόν Νεότητος, όδός Μακένζυ Κίγκ 1, διότι άλλως δυσχαιρένεται ή είσπραξις.

6) Επιστροφάι φυλλαδίων περιοδικού γίνονται δεκτά μόνον μέχρι τέλους του έπομένου μηνός, δηλ. φυλλάδια του Οκτωβρίου θά γίνονται δεκτά μόνον μέχρι τέλους Νοεμβρίου κ.ο.κ.

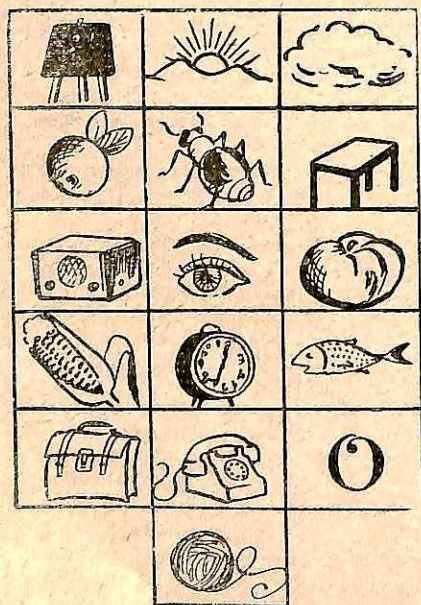
ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Εάν εύρητε την σωστήν ονομασίαν των άνωθεν ζητούμενων εικόνων, και τοποθετήσετε κατά αριθμητικήν σειράν το αρχικόν γράμμα της ονομασίας της κάθε εικόνας θα εύρητε ένα γνωμικόν του Σωκράτους.

- 1) Γ —
 - 2) Γ —
 - 3) Γ —
 - 4) Γ —
 - 5) Γ —
 - 6) Γ —
- 1) Είς αὐτὴν στηριζόμεθα.
2) Σύνδεσμος αἰτιολογικός.
3) Οἰκιακὸν ζῶν.
4) ἡλικιωμένος, μεγάλος.
5) Ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς.
6) Δοτικὴ ποταμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

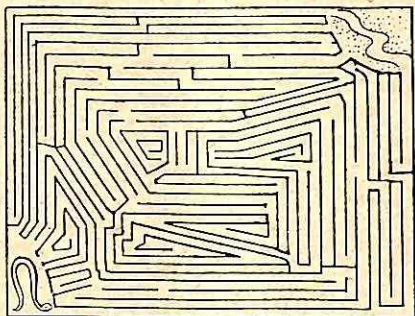
ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου Καλαμών

Εάν εύρητε σωστήν την ονομασίαν των άνωθεν εικόνων και τοποθε-

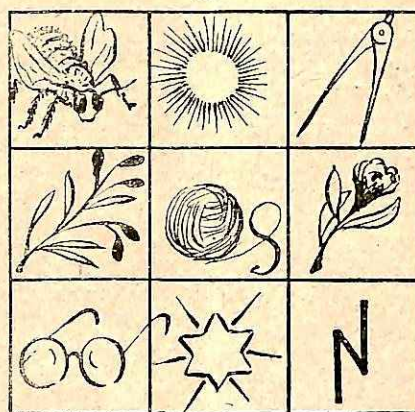
τήσετε κατά αριθμητικήν σειράν το αρχικόν γράμμα της ονομασίας της κάθε εικόνας θα εύρητε ένα σπουδαίον ρητὸν ἀρχαίου φιλοσόφου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΙΤΑΚΗΣ
Μαθ. ΙΓ' Γυμν. Ἀθηνών

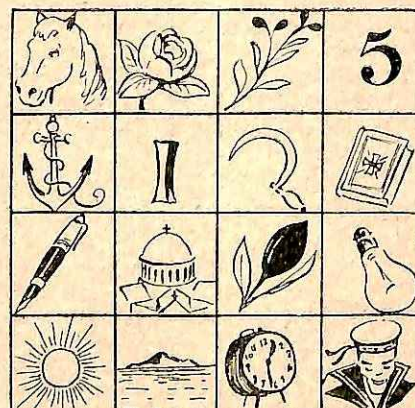
Τὸ φίδι θέλει νὰ πάῃ στὸ ποτάμι νὰ πιῇ νερὸ ἀλλὰ δὲν ξέρη τὸν δρόμο. Προσπαθήσατε νὰ εὑρετε τὸν δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὸ ποτάμι.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΤΣΙΡΤΑΚΗΣ

Εάν εύρετε την κανονικὴν ονομασίαν ἐκάστου τῶν άνω πραγμάτων τὰ ἀρχικά γράμματα σχηματίζουν ἕνα ρητὸν τῶν ἑπτὰ συμφῶν τῆς Ἑλλάδος.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Δ. ΚΩΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθ. Γυμνασίου Τεγέας

Εάν εύρητε σωστήν την ονομασίαν των άνωθεν ζητούμενων εικόνων

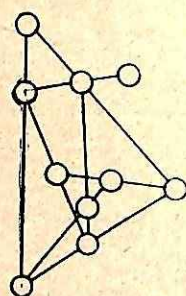
και τοποθετήσετε κατά αριθμητικήν σειράν το αρχικόν γράμμα της ονομασίας της κάθε εικόνας θα εύρητε ἕνα ἀρχαίον ρητὸν.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΑΤΣΟΥΛΗΣ
Μαθ. Α' Γυμν. Θεσσαλονίκης

ΚΛΙΜΑΞ

- 1) Κ — Σ
 - 2) Κ — — Σ
 - 3) Κ — — — Σ
 - 4) Κ — — — — Σ
 - 5) Κ — — — — — Σ
 - 6) Κ — — — — — — Σ
 - 7) Κ — — — — — — — Σ
- 1) Νῆσος.
2) Κάτοικος τῆς Κρήτης.
3) Τίτλος εὐγενίας.
4) Νῆσος.
5) Κόπος.
6) Ὅρος.
7) Ὁ ἥλιος τὸ καλοκαίρι.

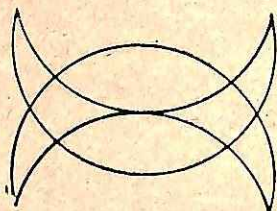
Γ. ΜΑΝΤΖΙΟΣ
Μαθ. Ε' Γυμν. Θεσσαλονίκης

ΚΥΚΛΟΙ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Τοποθετήσετε μέσα στους δέκα κύκλους τοῦ σχεδίου μας τοὺς δέκα πρώτους ἀριθμοὺς ἀπὸ τὸ 1 ἕως τὸ 10 οὕτως ὥστε δύο ἢ τρεῖς ἀριθμοὶ εὐρισκόμενοι πάνω στὴν ἴδια εὐθεῖα γραμμὴ νὰ δίνουν πάντοτε ἄθροισμα τὸ 18.

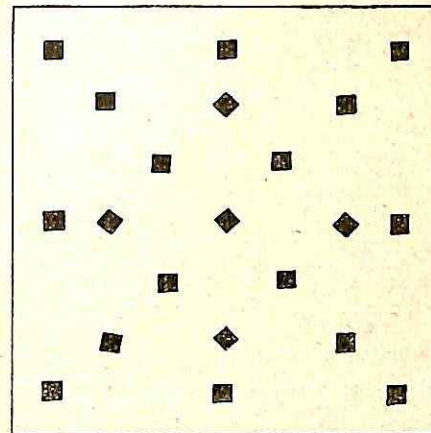
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου Λεβαδείας

ΜΟΝΟΚΟΝΤΥΛΙΑ

Προσπαθήστε νὰ σχεδιάσετε τὶς δύο αὐτὲς διασταυρούμενες ἡμισελήνους μὲ μιὰ μονοκοντυλίᾳ, χωρὶς δηλαδὴ νὰ σηκώσετε καθόλου τὸ μολύβι σας. Καμμιά γραμμὴ καὶ κανένα τμήμα τῆς γραμμῆς δὲν πρέπει νὰ χαραχθῇ δύο φορές.

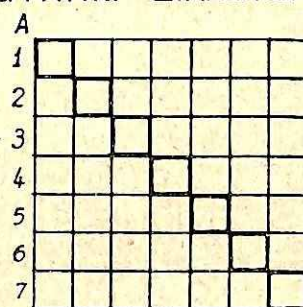
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ε. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθ. Γυμν. Ἀρρ. Τριπόλεως

Προσπαθήσατε μὲ μονοκοντυλίᾳ ἐννέα εὐθειῶν νὰ ἐνώσετε τὰ ἄνω τετράγωνα, περνώντας μόνον μίαν φοράν ἀπὸ τὸ καθ' ἓνα.

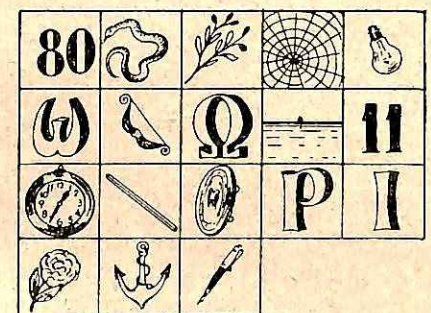
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΕΑΣ
Γυμνάσιον Ἀρρ. Καλαμών

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚ. ΔΙΑΓΩΝΙΟΛΕΞΟΝ

- 1) Νῆσος τῶν Κυκλάδων.
 - 2) Πόλις τῆς Μακεδονίας.
 - 3) Ἀκρόπολις τῶν Θηβῶν.
 - 4) Ὁ κάτοικος τῆς Κύπρου.
 - 5) Καὶ ἄλλη πόλις τῆς Μακεδονίας.
 - 6) Ὅρος τῆς Πελοποννήσου (δοτικ.).
 - 7) Πόλις τῆς Σικελίας.
- Α - Β) Πρωτεύουσα Εὐρωπαϊκοῦ Κράτους.

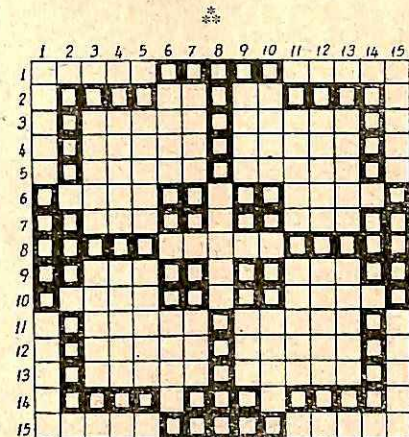
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΣΔΕΚΗΣ
Ἱεροδ.)λεῖον Βελλᾶς

Εάν εύρητε σωστήν την ονομασίαν των άνωθεν ζητούμενων εικόνων και τοποθετήσετε κατά αριθμητικήν σειράν το αρχικόν γράμμα της ονομασίας της κάθε εικόνας θα εύρητε μίαν φράσιν την οποίαν εἶπε ὁ Κυπριανὸς ἐπίσκοπος Καρχηδόνας ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος Βαλεριανοῦ

ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ὑποστῇ τὸν θάνατον.

ΜΕΛΙΟΣ Ν. ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Μαθ. Γυμν. Ἀρτης

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

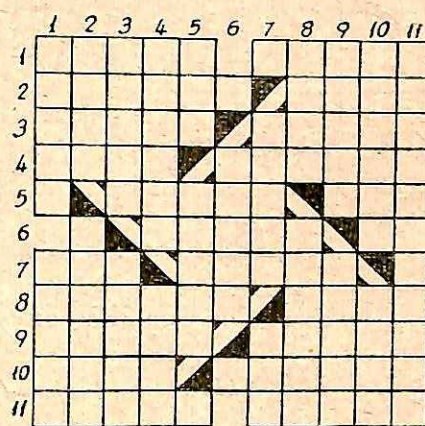
- 1) Ἐν τὰ πάντα ἐποίησεν ὁ Θεὸς — Βρίσκεται ἀνέμεσα στὴ πίστι καὶ τὴν ἀγάπη.
- 2) Συμπλ. σύνδεσμος μπρὸς ἀπὸ φωνήεν — Κλωστή.
- 3) Ἄνεμος — Ὁ Πύργος ποὺ δὲν χτίστηκε.
- 4) Πολλοὶ λένε τὰ ρολόγια, τὰ καντάρια καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων ποτὲ δὲν συμφωνοῦν — Ὄνομα θηλυκό.
- 5) Ὑποκοριστικὸ τοῦ Θανάσης — Ρῆμα, ποὺ σημαίνει ἐπιτυχία ὕστερα ἀπὸ ἀγῶνα (ἀπαρεμφ.).
- 6) Τὸ ἀντίθετο τοῦ ἐπαίνου (αἰτ. δημ.) — Ὅχι μισός.
- 7) Κτητικὴ ἀντων. σὲ δύο πτώσεις.
- 8) Κάτοικος τῆς χώρας μας.
- 9) Δύο ἀπὸ τὶς λέξεις ποὺ λέγονταν ὅταν δινόταν ἡ ἀσπίδα στοὺς Σπαρτιάτας.
- 10) Τὸ σπουδαιότερον νησί τῆς Μαλασίας — Κάτι περισσότερο ἀπὸ ὅσια.
- 11) Φανάρι — Καταστρεπτικὸς ἄνεμος.
- 12) Ἐχουν πολλοὺς οἱ πολυκατοικίες (αἰτ. ἐν.) — Τὰ μὴ καλὰ ἐδάφη.
- 13) Μικρὸ νησί — Τὸ β' προσ. τοῦ εἶμαι.
- 14) Θεωρεῖται αἰτία κάθε κακίας — Ἐκεῖνος ποὺ δὲν φταίει.

ΚΑΘΕΤΩΣ

- 1) Ἐύλο πλανισμένο — Πρέπει κάθε . . . νὰ κάνετε μιὰ καλὴ πράξι.
- 2) Ἰδε ὁ . . . τοῦ Θεοῦ (Ἰωάν. α') 29) — Οἱ μυροφόρες τὸν βρῆκαν κενόν.
- 3) Τὰ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα — Δὲν ἔχουν βάρος.
- 4) Ἐνδύμα κληρικῶν — Πολὺ κοντός.
- 5) Τὸ ἀντίθετον τοῦ κακοῦ — Ξεγέλασε τὴν Εὐά.
- 6) Τοῦ ἰδίου μεγέθους (αἰτ. πλ.) — Δίκος σου.
- 7) Ἐνδοξὴ χώρα.
- 8) Ξενικὸ ὄνομα — ἀεροπορικὴ ἐταιρεία.
- 9) Τὸ φοροῦν στοὺς ὤμους — Τὰ χαρακτηρίζει ἡ ὕψαι.

- 11) Εἶναι ἀνακατωμένος μὲ τὸ σιτάρι — Ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ 3 β.
- 12) Προάστειον τῆς Ἀθῆνας — (τὸν . . . τὸν καλὸν ἡγωνίσαι).
- 13) Ἐκεῖ πατοῦν τὰ σταφύλια — Λέγονται καὶ Κινέζοι.
- 15) Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ . . . μας — Δοξολογία.

Γ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ
Γυμν. Κρανιδίου

ΣΤΑΥΡΩΛΕΞΟΝ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

- 1) Διοικητικὴ ὑποδιαιρέσις — ἄψυχο κορμί.
- 2) Μέγας ἀρχαῖος ποιητὴς — Λιμὴν τῆς Β. Ἀφρικῆς.
- 3) Δυστυχὴς — μολασκά.
- 4) Ἄναφ. ἀντανθυμία — μέρος τῆς ἡμέρας.
- 5) Κάμνουν ἐνδοξον ἕνα στρατὸν (καθ.) — χρον. ἐπιρ. (δημ.).
- 6) Συμβάλλει στὴν καθαριότητα.
- 7) Τελικὸς σύνδεσμος — Κάτοικος Εὐρωπαϊκοῦ Κράτους.
- 8) Χρόνος — τροφὴ ζῶων.
- 9) Πῆρε μέρος στὴ δίκη τοῦ Χριστοῦ — Νῆσος τῆς Δωδεκανήσου.
- 10) Τόπος λατρείας — Τὰ Σόδομα καὶ . . .
- 11) Τραπουλόχαρτο — ξύλινο μπαούλο (γεν.).

ΚΑΘΕΤΩΣ

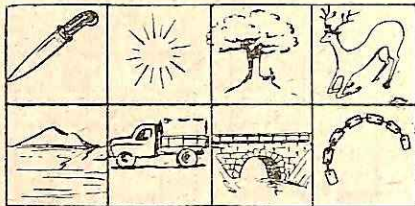
- 1) Σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος — ἄξια.
- 2) Ἀποτελεῖται ἀπὸ μερικὰ ἄτομα — ἐξωτικὸ φρούτο.
- 3) Καὶ ἄλλο φρούτο — Ὑμνος θρησκευτικός.
- 4) Μία τῶν αἰσθήσεων — Ἐνδυμα ποὺ δὲν τὸ φορεῖ ὅποιος κι ὅποιος.
- 5) Σῆμα κινδύνου — Ξύλινο δοχεῖο.
- 6) Ἀρχηγὸς ἐκκλησίας.
- 7) Κιθαροδὸς ποὺ τὸν ἔσωσαν τὰ δελφίνια — Νευρικὴ σύσπαισις τῶν μυῶν τοῦ προσώπου.
- 8) Χώρος (δοτ.) — Ἀρρώστεια.
- 9) Πολὺ καλὰ — Μεγάλῃ ἀναταραχῇ.
- 10) Μέταλλο (δημοτ.) — Ἡρώϊς τοῦ Ίψεν.
- 11) Ὅταν σταματήσῃ αὐτὴ πεθαίνουμε — Τίτλος στὴν Τουρκία.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Α. ΓΡΙΒΑΣ
Μαθ. Ζ' Γυμν. Σπερχειᾶδος

ΛΟΓΟΠΑΙΓΝΙΟ

Ποιό είναι εκείνο
το όποιο, αν και χάνη
σε χιλιάδες οδοιπόρους
ευεργετικό έφάνη.

Με τὰ ἀρχικά γράμματα τοῦ κάθε
ἀντικειμένου σχηματίζεται ἕνα ἀρ-
χαῖον ρητὸν ποὺ ἔλεγαν οἱ Ἀρχαῖοι
Ἕλληνες.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθ. Γυμνασίου Κρανιδίου

ΣΚΑΛΑ Β'.

- 1) Α . . . Σ
 - 2) Α Σ
 - 3) Α Σ
 - 4) Α Σ
 - 5) Α Σ
 - 6) Α Σ
- 1) Χρήσιμο στο φαγητό.
2) Ζώο που ζή μέσα στο χώμα.
3) Φοβερό ζώο.
4) Κάτοικος Βαλκανικού κρά-
τους.
5) Ἡ γέφυρα τῆς
6) Ἡρῶς τοῦ Εἰκοσιέντα.
ΚΕΣΟΓΑΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ
Μαθ. Γυμνασίου Δράμας

Μαθητική συνεργασία, ἡ ὁ-
ποία δὲν εἶναι θεωρημένη ἀπὸ
τὸν Δ)τὴν τοῦ Σχολείου, δὲν λαμ-
βάνεται ὑπ' ὄψιν.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΣΚΑΛΑ

- 1) Κ — α
 - 2) Κ — — — α
 - 3) Κ — — — — α
 - 4) Κ — — — — — α
 - 5) Κ — — — — — α
 - 6) Κ — — — — — α
 - 7) Κ — — — — — α
- 1) Ἑλληνική νῆσος.
2) Κράτος τῆς Ἀσίας.
3) Ἀμερικανική νῆσος.

- 4) Νῆσος τῆς Πελοποννήσου.
 - 5) Ἀκρόπολις τῶν Θηβῶν.
 - 6) Ἡ κάτοικος τῆς Κυρήνης.
 - 7) Πατὴρ τοῦ ἁγίου Βασιλείου.
- ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΣΔΕΚΗΣ
Ἱεροδιδασκαλεῖον Βελῶν

Νὰ κατασκευασθῇ με 7 (ἑπτὰ)
σπίρτα μία ἀριθμητική ἰσότης.

Γ. ΒΛΑΣΙΟΣ
Μαθ. Γυμνασίου Ευλοκάστρου

ΛΥΣΕΙΣ ΜΗΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΑΙΝΙΓΜΑ Α'.

Σωκράτης — Ἰσοκράτης.

ΑΙΝΙΓΜΑ Β'.

Ἀκακία — Κακία.

ΑΙΝΙΓΜΑ Γ'.

Γράμματα — Ράματα.

ΤΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

Λεύκη — Λευκή.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'.

- Τὰ πορτοκάλια ἦσαν 21.
1) τὸ 1/2 τοῦ 21 = 10½ — 1/2 εἰς Ἡλιάδην = 9.
2) τὸ 1/2 τοῦ 9 = 4½ — 1/2 εἰς Β' = 3
3) τὸ 1/2 τοῦ 3 = 1½ — 1/2 εἰς Γ' = 0.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Β'.

Ἡ Ἑλευθερία εἶχε 5 καὶ ἡ Σοφία 7.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Σῆς 2) Σῆς 3) Σῆς 4) Σῆς 5) Σῆς
Σολομός 6) Σαβῆς 7) Σηκουάνας 8) Στε-
νήμαχος 9) Στιγμῶτασις.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Α'.

- 1) τὸ 580 π. Χ. Στὴ Σάμο. 2) Στὴν νεκρὰ
Θάλασσα. 3) Ἡ Φιλανδία. 4) Ὁ Ὀλλανδὸς
Τάσμαν τὸ 1642. 5) Ἡ Κασπία.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Β'.

- 1) Ἡ Μαδαγασκάρη. 2) Ὁ Γεώργιος Οὐά-
σιγκτων. 3) Βουνό, στὴν Ἀφρική.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Γ'.

- 1) Φορμόζα. 2) Ἡ Δουά. 3) Ὁ Ρωυύλος.
καὶ ὁ Ρέμος. 4) Ἡ Σάντα Κρούζ. 5) Ὁ
Μόρς. 6) Στὴν Καπιπαδοκία.

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

- 1) Πάρος. 2) Ἄγις. 3) Ρίς. 4) Ὁς.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δ'.

- 1) Τὸ 429. 2) Ἀπὸ τὸ 815 — 846. 3)
Φειδίας, Μύρων, Πολύκλειτος. 4) 449. 5)
406 π. Χ. 6) 404 — 403.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Ε'.

- 1) Στὴν Κίνα τὸ 551 π. Χ. 2) Ὁ Γ. Χα-
λεπάς. 3) Ὁ ΝΜάτσαρς.
40 14 37 15 41 6 45 2 25 22 29 18 = 294
33 11 36 10 32 19 28 23 48 3 44 7 = 294
16 35 13 39 8 30 4 47 24 27 20 31 = 294
9 38 12 34 17 43 21 26 1 46 3 42 = 294
98 98 98 98 98 98 98 98 98 98 98

ΣΚΑΛΑ Α'.

- 1) Μάιος. 2) Μυῖκος. 3) Μενεξές. 4) Μενέ-
λαος. 5) Μένανδρος. 6) Μελάνουρος.

ΑΠΡΟΟΠΤΟΝ

Ἡ κλωστή, ποὺ περνᾷ ἀπὸ μέσα.

ΓΩΝΙΑ

- 1) Ἀρτεμῖς. 2) Ἀμφίσσα. 3) Ἐλευσίς.
4) Μαρτίη. 5) Βολωτία. 6) Ὠκεανία. 7)
Ἡπειρος. ΑΜΕΡΙΚΗ.

ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

- 1) Ν Α — ζαρέτ. 2) Ε — Α — ἐνη. 3)
Α — Β — αῆς. 4) Π — Α — πυρός. 5)
Ο — Ν — ομα. 6) Λ — Ι — ια. 7) Ι —
Α — κάθ. ΝΕΑΠΟΛΙΣ — ΑΛΒΑΝΙΑ.

ΑΛΥΣΣΙΔΑ ΛΕΞΕΩΝ

- 1) Λάρισσα. 2) Σάρισσα. 3) Σόρα. 4)
Ρακί. 5) Κίνα. 6) Νσέρ. 7) Ἰρλανδία. 8)
Ἰατρός. 9) Ὀσσα. 10) Σαλαμίς. 11) Ἰσι-
δωρος. 12) Ὀσφύς. 13) υς. 14) Ὑστερον.
15) Ὀν. 16) Ὀνομα. 17) Μαθηματικά. 18)
Καβάλλα. 19) Λακωνία. 20) Ἰανουάριος.
Κανάριον — Κανὰ πόλις Γαλιλαίας καὶ
Ρίον φρούριον ἰσχυρὸν ἔξω τῶν Πατρῶν.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Γ'.

- 7 αὐγά.
Ὁ Α' πελάτης τὸ ἥμισυ τοῦ ἑπτὰ καὶ 1/2
αὐγὸ = 4 αὐγά.
Ὁ Β' πελάτης τὸ ἥμισυ ἀπὸ τὰ 3 καὶ 1/2
αὐγὸ = 2 αὐγά.
Ὁ Γ' πελάτης τὸ ἥμισυ ἀπὸ τὸ 1 καὶ 1/2
αὐγὸ = 1 αὐγὸ.

ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ.

10 ὥρες.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ

- Ὁ Πρῶτος εἶναι 23 ἐτῶν.
Ὁ Δεύτερος εἶναι 18 ἐτῶν.
Ὁ Τρίτος εἶναι 15 ἐτῶν.
Τὸ σύνολον τῶν ἡλικιῶν εἶναι 56.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

- 1) Θάσος. 2) ΘΗβαί. 3) ΠαΡνασσός. 4)
ΚεΦΑλληνία. ΘΗΡΑ.

ΣΚΑΛΑ Γ'.

- 1) Διὰ 2) Δίας 3) Δάκος 4) Δρέσδη 5)
Δνεπέρ.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Ἰόδα.

ΕΛΛΕΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

Ὅποιος βιάζεται σκοντάφτει.

Ἡ ἀποστελλομένη πρὸς δημο-
σίευσιν συνεργασία δὲν ἐπιστρέ-
φεται.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Ρόδο.

ΑΙΝΙΓΜΑ Δ'.

Πα—ρ—ας = Πα—π—ας.

ΜΑΓΙΚΟ ΝΗΣΙ

- Μ—ΗΛΟΣ, Δ—ΗΛΟΣ, Τ—ΗΛΟΣ.
1) Τῆς 2) Πάρις 3) Κοζάνης 4) Ὁρσκεισμα
5) Μπίλις 6) Ἀθηνά 7) ΕΣΟ.

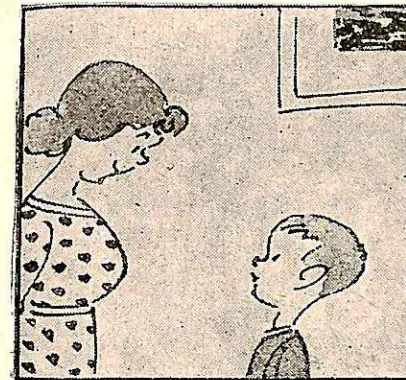
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

- 1) Γρεβενά 2) Ρήνος 3) Ἀχελῶος 4) Βέρ-
ροια 5) Ἰστιαία 6) Ἀστυπάλαια.
ΓΡΑΒΙΑ.

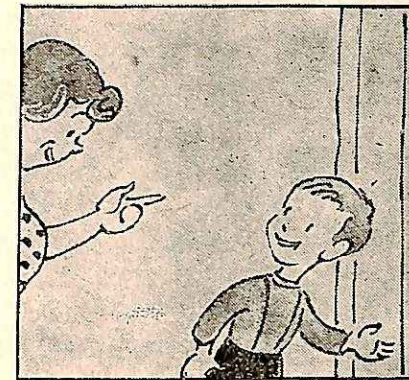
ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΕΛΕ

Η ΒΑΣΙΛΟΠΗΤΑ

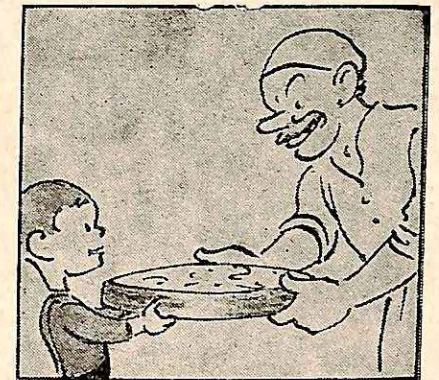
Υπὸ ΑΝ. ΒΩ.

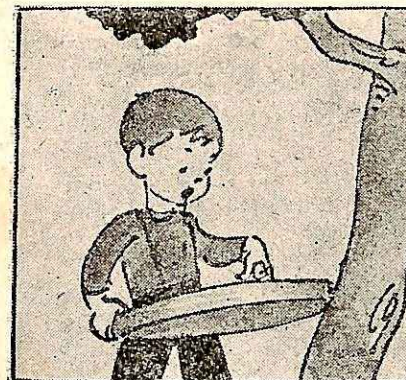
Πασαμονή πρωτοχρονιάς
ἡ θεῖα Εὐρύπυλη
τοῦπε : «Λελέ, στὸ φούρνο μας
μια πῆτα ἔχω στείλει

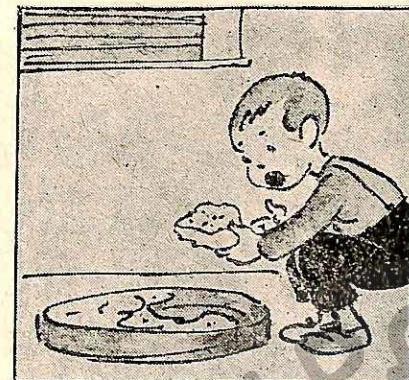
καὶ τώρα πιά θάχῃ ψηθῇ.
Πετάξου νὰ τὴ φέρῃς,
ἀγαπημένο μου παιδί.
Τὸ φούρναρὶ τὸν ξέρεις»

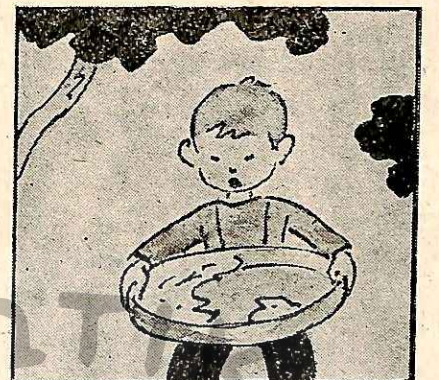
Τρεχάλα φεύγει ὁ Λελές,
στὸ Φούρναρὶ πηγαίνει,
παίρνει τὴν πῆτα ὀλόχαρος
κι ἀπὸ τὸ φούρνο βγαίνει.

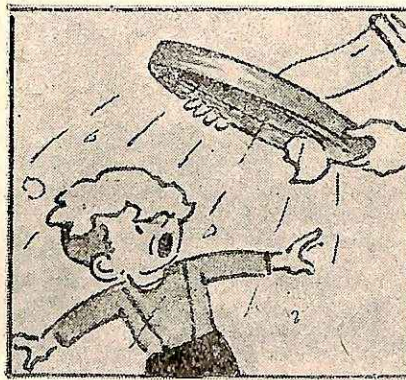
Μὰ δύο βήματα πὶδὸ κεῖ
ψιθύρισε «θὰ σκάσω,
τώρα ποὺ εἶμαι μόνος μου
ἀν δὲν τὴ δοκιμάσω»...

Τσιμπᾷ λοιπὸν μία μπουκιά,
στὸ στόμα τοῦ τὴ βάζει,
μὰ... τί νὰ νοιώσῃ μετὰ τὴ μιά...
καὶ ξαναδοκιμάζει.

Μὰ τσιμπᾷ - τσιμπᾷ, ὁ Λελές
ὥστόσο νὰ τὴν πᾶν
τὴν πῆτα στὴ θεϊτούλα τοῦ
τὴν εἶχε μισοφάει!...

Τὴ βλέπει ἡ θεῖα κι ἀπ' τὸ θυμὸ
πάει νὰ τῆς ἔρθῃ ζάλη.
Καὶ πλάτς... τοῦ ἀδειάζει τὸ ταψὶ
ἀπάνω στὸ κεφάλι!

Καὶ ὅλη τὴν Πρωτοχρονιά
τὸν ἄφησε νηστεία,
γιὰ νὰ μὴν κἀνῃ ἄλλοτε
ποτέ τοῦ τέτοια ἀστεία.

Κι ὡς τὰ μεσάνυχτα ὁ Λελές
τὸ κλάμμα δὲ σταμάτησε,
κ' ἔτσι Πρωτοχρονιάτικα
πάνω στὴν πῆτα πάτησε...

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

ΛΑΚΗ ΠΑΠΑΔΗΜΑ.

ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Μέτρια.

Ἄ - πό - ψε' Ἄ - γιε Βα - σί - λη μου, νάρ - θῆς, σέ
 - λί - ζου μέσ' τὴν κά - πα σου καὶ πὰ - ρε
 πε - - ρι - μέ - νω, δὰ σοῦ - χω ἄ - ναμ - μέ - - - νο τὸ
 τὸ - - σα - κού - λι, διὰ σου νάρ - θῆς πα - πού - - - λη για -
 τζά - κι στὴ - - γω - νιά - - - Ὁ - λα τρι - γύ - ρω κά - τα -
 τί - εἶ - ναι πα - γω - νιά - - - Ἐ - λα Ἄ - γιε Βα - σί - λη
 σπρά, τὰ σκέ - πα - σε τὸ χιό - νι, ἔ - λα για - τὶ τε - λειώ -
 μου για - τὶ περ - νᾶ ἡ ὥ - ρα καὶ φε - ρε μου τὰ ὀῶ -
 1. 2.
 νει σέ λί - γο ἡ χρο - νιά - - - Το -
 ρα γιὰ τὴν Πρω - το - χρο - - - νιά - - -

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

